

Könyvhét

WWW.KONYV7.HU

XIV. ÉVFOLYAM 7-8. SZÁM 2010. ÁPRILIS

ÁRA 440 FT ELŐFIZETŐKNEK 330 FT

A MAGYAR KÖNYVBARÁTOK LAPJA

XVII. Budapesti
Nemzetközi
Könyvfesztivál

Kertész Ákos
A zsigereiben
is forradalmár
költő

Tarján Tamás
Ők én vagyok már

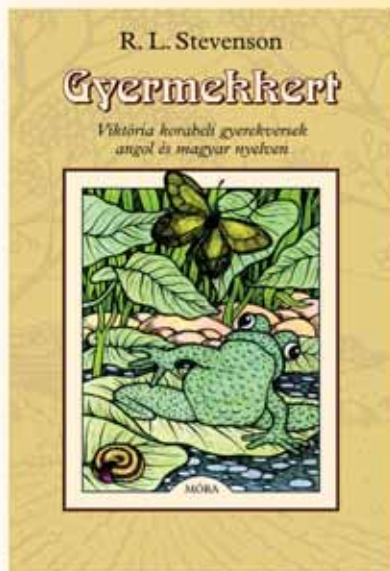
Murányi Gábor
Kortalan képek

„Egy izgalmas történet krónikásának
éreztem magam, miközben
gyűjtöttem és írtam a könyvet.”

SZŐCS GÉZA

Fotó: Szabó J. Judit

**R. L. Stevenson
GYERMEKKERT**

Viktória korabeli gyerekversek angol és magyar nyelven

107 oldal, ford. Papp Gábor Zsigmond, ill. Tóth István
A kincses sziget népszerű írója korának kedvelt költője is volt. Gyermekversei apró örömök és bánatok, valóságos félelmek és képzeletbeli kalandok érzékeny lenyomatai. Papp Gábor Zsigmond a legnemesebb műfordítói hagyományokat követve formált kötetet a versfüzér legjavából. A kétnyelvű könyvet angolul tanuló gyerekek és tanáraik szíves figyelmébe ajánljuk.
2390 Ft

**Terry Deary
VÉRVÖRÖS ÉS SZÍNARANY
A Tudor-ház krónikája (történelmi regénysorozat)**

Fekete varjú köröz a Marsden-ház tornya fölött. Ha röpte három kört leír, valakinek meg kell halnia, ezt jól tudja mindenki. Vajon ki lesz az? Az öreg Erzsébet királynő? A Marsden család egy tagja? Sir Clifford már öregember, ifjúkorában VIII. Henrik királyt szolgálta, ám úgy érzi, nem érhet véget az élete, amíg egy utolsó hőstettet végre nem hajt.
2190 Ft

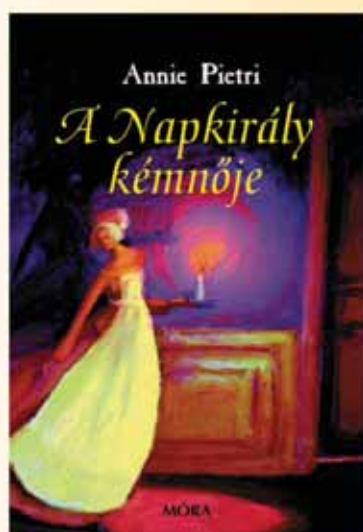
LENGYEL REGÉK ÉS MONDÁK

304 oldal, válogatta és összeállította Jerzy Snopek
Az ősi lengyel törzsekről és a középkori lengyel uralkodóházakról szóló történelmi regék és mondák mellett betyár- és ördögtörténetek, legendák és népi hiedelmek is helyet kaptak a középkori krónikákból, újabb gyűjtésekből és feldolgozásokból válogatott gyűjteményben.
2490 Ft

**Annie Pietri
A NAPKIRÁLY KÉMNŐJE**

360 oldal, ford. Burján Mónika
A Napkirály udvarában játszódik a lebilincselően izgalmas, fordulatos történet. Annie Pietrinek sikerült a történelmi ifjúsági regény műfaját újra népszerűvé tenni Franciaországban. Az író a versailles-i kastély szerelmese és kitűnő ismerője, nem a nagy történelmi események érdeklik, hanem a XVII. századi élet.
2890 Ft

IMPRESSZUM

KÖNYVHÉT

A magyar könyvbarátok lapja
Együttműködő partnerünk a Magyar
Könyvbarát Közhasznú Alapítvány

M A K K A
Magyar Könyvbarát Közhasznú Alapítvány

Megjelenik havonta
Ára: 440 Ft
Előfizetőknek: 330 Ft
Előfizetési díj: 3960 Ft egy évre

Kiadja:

Kiss József Könyvkiadó,
Kereskedelmi és Reklám Kft.
Az 1795-ben alapított Magyar
Könyvkiadók és Könyvterjesztők
Egyesülésének a tagja

Szerkesztőség, hirdetésfelvétel,
előfizetés:

1114 Budapest
Hamzsabégyi út 31.
Telefon/fax: 466-0703,
telefon: 209-1875,
209-9140, 209-9141
e-mail: konyvhét@t-online.hu

Főszerkesztő, felelős kiadó:

Kiss József

Főszerkesztő-helyettes:

Csokonai Áttila

Lapmenedzser: Könyű Judit

Művészeti vezető: Szabó J. Judit

Marketingvezető: Jakab Sára

Szedés, tördelés: Blasiits Ildikó

Nyomás:

Pauker Nyomdaipari Kft.

Felelős vezető:

Vértes Gábor ügyvezető igazgató

ISSN 1418-4915

A hirdetésekben közöltékért
a kiadó és a szerkesztőség
nem vállal felelősséget.

Terjeszti:

a Bookline.hu Nyrt.,
a Lira és Lant Zrt.,
a Magyar Lapker Rt.,
a Magyar Posta Rt.
Hírlap Üzletág, Fok-ta Bt.,
előfizhető a kiadónál.

Külföldön előfizethető
a Hungaropress Sajtóterjesztő
címén:

1097 Budapest, Táblás u. 32.

MATESZ print-audit
Kiadványunk példányszámát a Matesz hitelesíti

Lapunkat rendszeresen szemléli
Magyarország legmagasabb
médiatelepítő, az
OBSERVER

Budapest Médiafigyelő Kft.
1084 Budapest, Auróra u. 11.
Tel: 303-4738, Fax: 303-4744
E-mail: marketing@observer.hu
http://www.observer.hu

magyar
nyomdatermék
NYOMDA ÉS PARTNERI KIADVÁSOK

Lapunk megjelenését támogatja:

nka
Nemzeti Kulturális Alap

m
maszre
Magyar Szak- és Szépirodalmi
Szerzők és Kiadók
Reprodukciós Egyesület

Választás

KÖNYVHÉT, 2010. ÁPRILIS

Fontos dolgok történnek ebben a hónapban, az ország életében az országgyűlési választást, a könyvszakma számára pedig az esztendő első fontos könyvszakmai rendezvényét, a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivált – a sorban már a tizenhetediket – jelenti április. A kettő össze is ér, az idei választás második fordulója április 25., a Könyvfesztivál utolsó napja, vasárnap. Emlékeim szerint egy alkalommal esett már így a választási naptár, de a látogatók számán ez akkor nem látszott meg, talán idén sem lesz ez másképp.

Választani nem könnyű, a Könyvhét terjedelmi korlátai állandóan választásra kényszerítenek bennünket, a sok-sok érdemes könyv között, melyekről essék szó, és érde-

meik elismerése mellett melyekről nem. Ami bizonyos: a gazdasági válság és a túlkínálatti helyzet ellenére hosszú-hosszú évek óta – így 2009-ben is – bőven meghaladta a tízezret a megjelenő művek száma (egészen pontosan az MKKE tájékoztatása szerint a tavalyelőttihez képest alacsonyabb szám is 13562 művet jelentett tavaly, átlagosan 2774 példányban). Az adatok ismerete segíthet értelmezni a „választás kényszerétől” meghatározott helyzetünket.

Ezt az említett helyzetünket ma még kevésbé határozzák meg az e-könyvek, pedig nyilván logikus lenne, hogy a csak e-könyvként megjelenő „könyvek” köréből is válogatnia kell (majd) egy könyvesújságnak.

Válogatunk tehát, a könyvek között, ahogyan az olvasó, az érdeklődő látogató majd válogat a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál sokszor egyidőben zajló több száz programja között.

A látogató egy lehetséges választása, hogy belül a sok e-könyvvel foglalkozó program egyikére. E számunkban mi magunk is tudósítunk az e-könyvek helyzetéről és a hozzá kapcsolódó technológiáról. Jolsvai Júlia írásában idézi a könyvtörténeti pillanatot: 2009. december 25-én az Amazon internetes könyvruházban több e-könyvet adtak el, mint hagyományosat. Láthatólag nagy hatással volt ez az információ a könyvszakmára világszerte, és ez alól a hazai könyvszakma sem kivétel, egyre többen fordulnak a jövő technológiája felé, ennek jele az is, hogy a könyvfesztiválok történetében először több program is az ekönyv-kiadással foglalkozik. Hogy mikorra lesz igazi versenytársa az e-könyv a hagyományosnak, azt e pillanatban nem lehet megjósolni, de többet tudhat meg az, aki meghallgatja a fesztiválon, hogy mit mondanak a szakértők.

A Könyvfesztivál idei díszvendége Izrael, a magyar szervezők így viszonyozták hogy Magyarországot hívták meg díszvendégnek a tavalyi Jeruzsálemi Nemzetközi Könyvvásárra. A Budapest-díjat is izraeli író, a Magyarországon is ismert és olvasott Ámosz Oz kapja. Természetesen a magyar könyvkiadók is jelentetnek meg Izraellel kapcsolatos könyveket, izraeli szerzők műveinek fordítását, amelyek megtalálhatók lesznek a fesztivál könyves standjain. Az említett jeruzsálemi Könyvfesztivál vendége volt tavaly három magyar író, Esterházy Péter, Konrád György és Spiró György, erről a látogatásukról beszélgetett velük Marianna D. Birnbaum, a három beszélgetésből egy kötet is született, amelynek a bemutatója a Könyvfesztiválon lesz. A kötet születésének körülményeiről és saját történetéről beszél Marianna D. Birnbaum e számunkban.

A Könyvfesztivált a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése rendezi meg április 22-től 25-ig a budapesti Millenárison, Zentai Péter László, az Egyesülés igazgatója e számunkban a könyvfesztivál mellett beszél a magyar könyvszakma számára nagyon jelentős, éppen most indulóban levő Márai-programról is.

Szócs Géza kolozsvári költőnek a Könyvfesztiválra két kötete is megjelenik, az egyik két Kolozsvárhoz köthető művész, Dsida Jenő és Tasso Marchini – a talán kevésbé ismert festőművész – életének, sorsának, történetének rokonítható elemeit bemutató esszékötet, a másik egy versválogatás, amelyet még Faludy György válogatott Szócs Géza verseiből. E számunkban Szócs Géza a két művészről, Faludy Györgyhez fűződő kapcsolatáról, kötetéről beszél. A könyvek világából és a fesztiváli programokhoz kötődő könyvekből annyit választottunk lapunkba, amennyi belefért, se többet, se kevesebbet. Kedves Olvasónk, válasszon a válogatásból kedvére valót, jó választást kívánunk.

(A Szerk.)

www.konyv7.hu

154

„Vannak, akik vitatják, hogy Marchini Dsidával összevethető művész lett volna. A művészi minőségek komparatív elemzésénél ez esetben jobban érdekelt az a rendkívül izgalmas sorsháló, amely kettejük rövid élete mögött rajzolódott ki. Számos motívum mentén – betegségek, barátok, városok, visszatérések, érzelmek – lebilincselő konfigurációja mutatható ki az egyezéseknek és sorsátfedéseknek.” – Szócs Géza

„Ez, hogy úgy mondjam, a hozzájárulásom a magyar demokrácia fejlődéséhez. Ugyanis arról szól, hogy hogyan éljen a felelős polgár a demokráciában. Hogy tessék gondolkodni, és mérlegelni...” – Pávai Patak Márta

210

„A pácienseimtől tanultam meg, amit a szexről tudok. Tényleg rengeteg szexuális probléma van. Kádár alatt ez nem volt mód művelni, mert Mariska néni azt mondta, hogy még a kecske is tudja, hogy kell azt csinálni.” – Lux Elvira

192

CÍMLAP

154 **Egy izgalmas történet krónikásának éreztem magam**

Szócs Géza könyve Dsidáról és Tasso Marchiniről Szócs Gézának két könyve is megjelenik a Könyvfesztiválra. Az egyik a Szent István Társulatnál napvilágot látó irodalomtörténeti esszé (vagy tanulmány) két erdélyi művész életéről, sorsáról. (Szénási Zsófia)

156 **Márai-program és Könyvfesztivál**

Beszélgetés Zentai Péter Lászlóval (Maczkay Zsasklin)

157 **Díszvendég: Ámosz Oz**

A tavalyi jeruzsálemi nemzetközi könyvfesztiválon Magyarország volt a díszvendég, gesztusértékű volt tehát a magyar szervezőktől idén Izraelt meginvitálni Budapestre. (Laik Eszter)

160 **Magyar írók Jeruzsálemben**

Marianna D. Birnbaum beszélgetőkönyve (Mátraházi Zsuzsa)

GYERMEK, IFJÚSÁGI

162 **Mondókáktól és meséktől mondáig**

(Cs. A.)

EMBERBEN KÖNYV

164 **Beszéltetett statisztikák**

Interjú Ferge Zsuzsával Ötvenéves munkássága során Ferge Zsuzsa a szociálpolitikára, a társadalmi egyenlőtlenségeket jelző rétegződéskutatásokra szakosodott. Most éppen a gyerekszegénységgel száll szembe egy akadémiai program irányítójaként. (Mátraházi Zsuzsa)

169

PANORÁMA

Cseke Ákos – Tverdota György: A tisztaság könyve Sajó László: Írottök Jacques Pradel és Luc Vanrell: A kis herceg utolsó titka Bárdosi Vilmos: Francia–magyar tematikus szótárszótár Molnos Péter: Csontváry. Legendák fogságában Képes György: Buchinger Manó

173

SZUBJEKTÍV

Tandori Dezső

Két ideológias [L.] Evelyn Waugh

174

KIADÓRA VÁRVA

Az ismeretlen Felisberto Hernández

(Varga Gábor)

175

KÖNYVBÖLCSŐ

Tarján Tamás

Ők én vagyok már

176

MEGJELENT KÖNYVEK

2010. február 19 – március 18. A forgalomba került könyvek válogatott listája a Könyvtárellátó adatbázisa alapján. A teljes lista és a művek további adatai a Könyvtárellátó honlapján (www.kello.hu) tekinthetők meg.

183

LAPMARGÓ

Kortalan képek

A történet sors-, de egyben törvényszerű is: az MTI ismeretlen kincseket rejtő fotóarchívumából a közelmúltban egy olyan kollekció került elő, amely külön könyvért „kiáltott”. Így és ezért jelent meg öt fotóművészek az 1950-es években készített riportképeiből az Elfelejtett képek című válogatás.

Megmaradni 185 Berde Mária: Földindulás
(Pompor Zoltán)**GAZDASÁG****Az adórét virágai, a piaci árak szerepe az adózásban 186**

(Dr. Bódis Béla)

KERTÉSZ ÁKOS**A zsigereiben is forradalmár költő 188****Könyv a legbizakodóbb pesszimistáról 188**Upor László: Majdnem véletlen
(Hományi Péter)**SIKERLISTA 190****A pszichikumot nem lehet mikroszkóp alá tenni 192**

Lux Elvira szerint a szexuális viselkedés változott, a problémák maradtak

Nevét negyven éve ismeri a nagyközönség, úttörő volt a szexuálpszichológia és a szexuális felvilágosítás területén. Tanítványok generációit képezte ki több egyetemen. Lux Elvira a járdánházi osztatlan, kilencosztályos elemiből indult, majd az egri Angolkisasszonyoknál végzett középiskola után kalandos úton került Pestre az egyetemre.

(Szénási Zsófia)

Előre eltervezve 194

José Rodrigues dos Santos: Az isteni formula

Isten? Istenek? Vallás? Vallások? 196 Beszélgetés Tüske-Hegedüs Andreával
(Cs. A.)**A moszkvai levelezés – 1956–1958 200**

Beszélgetés Tamási Miklóssal

„Hegedüs András közel hetvenezer oldalnyi irathagyatéka hat éve kutatható az OSA Archivumban. Ennek a hatalmas anyagnak talán a legkülönösebb része Hegedüs András levelezése.”

A jövő könyve, az e-book 204Könyvkiadás papír nélkül
(Jolsvai Júlia)**Az e-book technológia 206**

(Csokonai Dániel)

Épített művészet 208„Az épített környezet az élő szervezethez hasonlóan fogadja be vagy veti ki az újat. Egy új darabjának egyszerre kell színt észrevétlen belesimulni az addigi életfolyamatba, és jól észrevehető újat hozzátenni, ami által több és nagyobb lesz.”
(Laik Eszter)**KÖNYVIPAR****„Amilyen szöveget nem írnék, olyat nem is tudok lefordítani” 210**

Pávai Patak Márta

Néhány évvel ezelőtt indult el a Pávai Patak Márta nevével fémjelzett Patak Könyvek Kiadó. A kiadónak fő profilja a spanyolországi szépirodalom, de a Könyvfesztiválra Fernando Savater A választás bátorsága című esszéjével jelentkezik.

„Magamból kiindulva azt gondolom, hogy aki egyszer rájött a könyvből olvasás élményére, az nem fog lemondani róla. Nehéz kérdés, hogy ebben mennyi a sznobizmus, illetőleg a könyvhöz való belső viszony.” –
Ferge Zsuzsa**A KÖNYVHÉT KAPHATÓ**

ANIMA KÖNYVESBOLT Mammút, 1026 Bp., Lövőház u. 2–6. LO szint, 13–15.

ANIMA KÖNYVESBOLT MOM Park, 1126 Bp., Alkotás u. 53. 1. szint 1.8.

ANIMA KÖNYVESBOLT Savoya Park, 1117 Bp., Hunyadi János u. 19.

ARANY JÁNOS KÖNYVESBOLT 1013 Bp., Krisztina krt. 34.

BABITS KÖNYVESBOLT 2500 Esztergom, Aradi tér 4.

BUDAI LIBRA KÖNYVESBOLT 1122 Bp., Magyar jakobinusok tere 4/b.

FÁMA KÖNYVESBOLT 2100 Gödöllő, Szabadság tér 9.

FEJTŐ FERENC KÖNYVESBOLT, A KOSSUTH KIADÓ mintaboltja 1043 Bp., Bocskai u. 26.

FONYÓDI LÍRA KÖNYVESBOLT 8640 Fonyód, Ady Endre u. 23.

FÜST ANTIKVÁRIUM 1085 Budapest, József krt. 55–57.

HELIKON KÖNYVESHÁZ 1064 Bp., Bajcsy-Zsilinszky út 35.

ÍRÓK BOLTJA 1061 Bp., Andrássy út 45.

KÖNYVKERESKEDÉS A VÖRÖS CÉDRUSHOZ 9400 Sopron, Mátyás király útja 34/F

KÖNYVMEGÁLLÓ MERHÁVIA KÖNYVESBOLT Budapest V., Deák téri metróállomás

LIBRA KÖNYVESBOLT 1085 Bp., Kölcsey u. 2.

LITEA KÖNYVESBOLT ÉS TEÁZÓ 1014 Bp., Hess András tér 4.

MILLENNIUM KÖNYVESHÁZ 1066 Bp., Teréz krt. 22.

MŰVÉSZETEK PALOTÁJA, MUSEUM SHOP 1095 Bp., Komor Marcell u. 1.

OLVASÓK BOLTJA Millennium Center üzletközpont, 1052 Bp., Váci utca 19–21.

PONT KÖNYVESBOLT 1051 Bp., Nádor u. 8.

RÁDAY KÖNYVESHÁZ 1092 Bp., Ráday u. 27.

REGINA TÉKA KÖNYVESBOLT 8200 Veszprém, Cserhát tlp. 4.

RIVALDA KFT. KÖNYVESBOLTJA 9200 Mosonmagyaróvár, Városház u. 3.

SZENZO KFT. KÖNYVESBOLTJA 4220 Hajdúobázmény, Munkácsy u. 5.

SZIGET EGYETEMI KÖNYVESBOLT 4032 Debrecen, Egyetem tér 1.

TOLDY FERENC KÖNYVESBOLT, A KOSSUTH KIADÓ mintaboltja 1011 Bp., Fő u. 40.

ULPIUS-HÁZ KÖNYVESBOLT 1137 Budapest, Pozsonyi út 23.

valamint a Lapker Zrt. Inmedio boltjaiban:

1052 Budapest, Városház u. 3–5.

1106 Budapest, Őrs vezér tér 22/a (Árkád)

1223 Budapest, Nagytétényi u 37–47

1052 Budapest, Váci u. 10

1051 Budapest, Bajcsy-Zs. út 76.

6722 Szeged, Zápor u. 4.

3500 Miskolc, Szemere út 2.

7600 Pécs, Nagy Lajos király út – Alsómalom sarok

4026 Debrecen, Péterfia u. 18.

9001 Győr, Bajcsy Zs. u. 80–84.

továbbá a

BOOKLINE.HU NYRT. boltjaiban

LÍRA KÖNYV ZRT. boltjaiban

és budapesti valamint vidéki újságárusoknál

Egy izgalmas történet krónikásának éreztem magam

Szócs Géza könyve Dsidáról és Tasso Marchiniről

Szócs Gézának két könyve is megjelenik a Könyvfesztiválra. Az egyik a Szent István Társulatnál napvilágot látó irodalomtörténeti esszé (vagy tanulmány) két erdélyi művész életéről, sorsáról. Két Kolozsváron élt, tragikusan korán elhalt fiatal művésze van szó, akik egy évben születtek, és bár nem ismerték egymást, mindketten referenciapontjai lennének a Kolozsvári Iskolának, ha lenne ilyen. **Dsida Jenő** és **Tasso Marchini** életútja mélyen beágyazódik Kolozsvár szellemtörténetébe. Szócs Gézának ugyanekkor megjelenik az Ulpius-háznál egy karcsú

kötete is, amelyet az ő verseiből válogatott a száz–százhusz évvel ezelőtt született arany és ezüst generációk utolsó, akkor még élő nagy alakja, Faludy György.

– **Az olvasó első, magától értetődő kérdése: hogyan kapcsolódik össze Dsida és a nálunk jószérivel ismeretlen festő, Tasso Marchini életútja?**

– Két tragikusan fiatalon elhunyt művésze van szó, akik teljesen eltérő hátterekkel érkeztek Erdélybe és váltak erdélyivé a szó transzszilvanista értelmében. Dsida Jenő családja leginkább északkelet-magyarországinak tekinthető, gyerekkorában Pesten élt, majd Szatmárnémetiben, és diákként került Kolozsvárra. Tasso Marchini életútja bonyolultabb, olasz apa és szerb anya fiaként született Belgrádban, az első világháború idején kalandos körülmények között került Erdélybe, és ott vált nemzedéke ismert festőjévé, akinek mindenki elismerte a rangját, és olyan barátai voltak, mint Szervátiusz Jenő, Fülöp Antal Andor, vagy Romul Ladea. Majdnem egyszerre, egy évben (1907) születtek, néhány hét eltéréssel és majdnem egyszerre haltak meg. Mindketten „teli bőrönddel távoztak”, Bartók Béla kifejezésével élve: életművük legjavát nem tudták létrehozni. Vannak, akik vitatják, hogy Marchini Dsidával összevethető művész lett volna. A művészi minőségek komparatív elemzésénél ez esetben jobban érdekelt az a rendkívül izgalmas sorsháló, amely kettejük rövid élete mögött rajzolódott ki. Számos motívum mentén – betegségek, barátok, városok, visszatérések, érzelmek – lebilincselő konfigurációja mutatható ki az egyezéseknek és sorsátfedéseknek. A két élet mögött egy olyan lét-dramaturgia sejtett fel, amely nem hagyott nyugodni. Elindultam a szálak mentén, verseket, leveleket, fotókat és festményeket kutattam fel, így állt össze ez a tanulmány. Már három évvel ezelőtt reméltem megjelentetni, a két művész százéves születési évfordulóján. Murádin Jenő művészettörténész barátomat rávettem egy Tasso Marchini-monográfia meg-

írására. Az még akkor meg is jelent, én voltam a kiadója. De a saját könyvemem már nem állt módomban kiadni, erre már nem maradt pénz.

– **Láttam, úgy hirdetik, hogy a két könyv kiegészíti egymást.**

– Így igaz, még ha három év különbséggel jelentek is meg. Azonos a tipográfiájuk, a méretük, a külsejük. Érdekes felfedezés lesz Tasso Marchini a szakma és a közönség számára. Nem tökéletesen ismeretlen Magyarországon, egyik-másik galériában felbukkannak a festményei, de a jelentősebb képeiért Erdélyben és Németországban 10 000 eurót is kifizetnek a gyűjtők. Én több mint száz festményről tudok, ezek közül az életmű jelentékenyebb tizede ebben az említett két kiadványunkban helyet kap. Életében és azóta is elsősorban a beavatottak ismerték, kultuszát két barátja tartotta fenn, az egyik Fülöp Antal Andor, a másik a menyasszonya, Letitia Muntean román festőnő. Tasso tökéletesen megtanult magyarul és románul is, és megpróbálták ugyan hangsúlyo-

Szócs Géza
**TASSO MARCHINI
ÉS DSIDA JENŐ**
Szent István Társulat
128 oldal, 2400 Ft

san román festőként elkönyvelni, de Murádin és én is úgy véljük, erdélyi festő volt. Kolozsvárott élt, ott voltak a barátai, leginkább ott ismerték. A jelentősebb erdélyi múzeumokban megtalálható néhány festménye, egyik zseniális portréja olyan módon ötvözi a hollandizmus és Cézanne világát, amire én magyar festőtől nem láttam példát.

– **Ebben a könyvben megjelenik a korabeli Kolozsvár szellemi élete, a Kolozsvár–Nagybánya és az olasz Arco di Trento földrajzi háromszöge, és nemcsak az emlegetett művészek, hanem Bródy Sándor és Hunyady Sándor, Kuncz Aladár, Kosztolányi, Jászai Mari és Reviczky Gyula, a fényképező Déry Tibor, Hunyady Margit színésznő és sokan mások. Hunyady Sándor szerepét olyannyira fontosnak ítélte, hogy úgy is fogalmaz: „A könyv egy festő, egy költő és egy hírlapíró története”.**

– Hunyady Sándor oly módon kerül bele a sorsképletbe, hogy az erdélyi azonosság nála is választott identitás. Jóval idősebb volt azonban Tassónál és Dsidánál. Érdekes háromszög az övék. Egy városban éltek, életvitelükben és életérzésükben hasonlóak voltak, de nem ismerték mindhárman egymást, nem váltak barátokká, és nem vettek részt egyazon mozgalmakban és kalandokban. Közülük Hunyady és Dsida ismerte egymást. E párhuzamos élettörténetben az a furcsa, hogy itt van két egykorú és tehetséges művész, egy városban élnek, egy nyelvet (is) beszélnek, sok közös barátjuk van, de soha nem találkoznak. Egy izgalmas történet krónikásának éreztem magam, miközben gyűjtöttem és írtam a könyvet. Még sok ilyet kívánnék magamnak. Találtam például néhány ismeretlen Dsida-kéziratot is. Egyes ismert vagy ismerni vélt Dsida-versek is új értelmezést nyertek, és néhány életténynek és lírai motívumnak az összefüggésrendszerét talán sikerült új megvilágításba helyeznem.

– **Ugyanebben az időben megjelenik egy verskötete is, amelyet Faludy György válogatott. Hogyan jött ez létre?**

– Faludy Györgyöt nagyon régóta ismerem, még Torontóban találkoztunk a nyolcvanas évek elején. A kapcsolat, illetve barátság megmaradt közöttünk, részemről álmélkodó ragaszkodás formájában; lenyűgözött a tudása, szellemi frissessége és jellemének következetessége. Miután visszatelepedett Pestre, hívásomra eljött Erdélybe, ahol egyébként azelőtt sohasem járt, és ez élete alkonyának nagy élménye lett. Megszerette Erdélyt és az erdélyieket. Utolsó éveiben sokat voltunk együtt, sok mindenről beszélgettünk. Bennem van egy mikrofilológusi ösztön, és ő nagyon élvezte, hogy már senki által nem ismert, elfeledett emberekről tud velem beszélgetni. Úgy ítélte meg, hogy verseim nem méltóképpen vannak jelen a köztudatban, helytelenítette, hogy nem menedzselem magam és nem foglalkozik velem a kritika. Azt találta ki, hogy válogat nekem egy kötetet a neki legjobban tetsző verseimből. 21 verset akart összeszedni, de 30 körüli vers maradt a válogatásban; befejezni már nem volt ideje. Tanulságos volt számomra, mert nem azokat válogatta, amiket én a legjobbaknak tartottam, vagy azt gondoltam, hogy neki legjobban fognak tetszeni. A válogatás abszolút az ő ízlését tükrözi.

Szénási Zsófia

Április 24. 15.30 – 16.30 óra Supka Géza terem.

Szócs Géza: Tasso Marchini és Dsida Jenő; Nyestbeszéd – Szócs Géza versei Faludy György válogatásában – könyvbemutató
Részvevők: a szerző és Selmeczi György (Szent István Társulat – Ulpius-ház)

Könyvszerda

A legnagyobb kiadói kedvezmények

20-75%

Akciók 20-75% kedvezménnyel

36 féle

36 antikvárium teljes kínálata

Line

Törzsvásárlói kedvezmények

500.000 féle

Idegen nyelvű könyvek és eBookok

Ingyenes

Ingyenes házhoz szállítás 10.000 Ft felett

Márai-program és Könyvfesztivál

Beszélgetés Zentai Péter Lászlóval

Többéves előkészület után néhány héten belül kezdetét veszi a Nemzeti Kulturális Alap nagyszabású könyvszakmai projektje, a Márai-program. A hosszú távú, évente egymilliárdos programról, valamint a közelgő Könyvfesztiválról Zentai Péter Lászlóval, a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének igazgatójával beszélgettünk.

– A Márai-program megvalósulásának több éves előzménye volt; mesélne erről egy kicsit?

– A könyvszakmában jó pár évvel ezelőtt érzékeltek már a negatív tendenciákat, és hogy – ha a magyar könyvkultúrának hosszú távú jövőt képzelünk –, elő kell segítenünk az olvasási kultúra fejlesztését. A Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése hároméves lobbizással elérte, hogy – igaz, a remélnél kisebb anyagi erővel, de mégiscsak – kormányzati szintű támogatással létrejöjjön az Olvasás éve, mely a könyvkiadás szinte valamennyi szereplőjét mozgósította. A program lezárulását követően további lépéseket láttunk indokoltnak, ezért röviddel ezután az Egyesülés elnökségének asztalára lettem egy öt pontból álló stratégiai programot, mely a „keresztségben” a Márai elnevezést kapta. A programtervezetet, miután az Egyesülés tagsága egyhangúlag támogatta, mintegy három és fél évvel ezelőtt adtuk át a döntéshozóknak. A megvalósulást nem a kulturális irányítás késedelmesége hátráltatta, hanem a forráshiány, hiszen az már ekkor látható volt, hogy a program első és egyben legfontosabb pontja komoly anyagi forrást, éves szinten minimum egymilliárd Ft-ot feltételez. A tavalyi Ünnepi Könyvhéten aztán Hiller István miniszter a Szép Magyar Könyv verseny díjátadásán bejelentette, hogy ha a parlament elfogadja az NKA törvénymódosítását, mely szerint az ötös lottó adóalapjának 90%-a jelenti majd a forrást a korábbi járulékfizetés helyett, akkor a növelt alapú NKA elsőszámú kedvezményezettje a könyvszakma, pontosabban a könyvkészítési láncolat valamennyi szereplője lesz. A törvénymódosítás megtörtént, a programot az NKA bizottsági ülése február 15-én elfogadta.

– Miből áll maga a program?

– A program első, most megvalósuló pontja egy skandináv típusú irodalmi és könyvtámogatási rendszer, melynek lényege, hogy az állam a könyvtárakon keresztül garantált főlvasárlási keretet biztosít a nemzeti kultúrkinsz szempontjából alapvető művekre. A program elsődlegesen a magyar szerzők támogatását

célozza, ám ez nem zárja ki, hogy bizonyos könyvkiadási területeken a fordításoknak is súlya és jelentősége van. Célzottan a klasszikus és kortárs szépirodalom, a gyermek- és ifjúsági irodalom, valamint az igényes ismeretterjesztő és szakkönyvek támogatására irányul. A programban a legfontosabb könyvtárak vesznek részt, beleértve a határon túli könyvtárakat is, összesen közel 600 intézmény. A programban részt vevő könyvtári kört (városi, megyei, országos hatókörű, egyházi gyűjtemények könyvtárai) a könyvtárosok szakmai szervezete, az NKA Könyvtári Kollégiuma, valamint az Oktatási és Kulturális Minisztérium könyvtári főosztálya jelölte ki. A Kulturális Alap Könyvtári Szakkollégiuma tesz javaslatot arra vonatkozóan, hogy könyvtár-típusonként mekkora állománygyarapításra van lehetőség. A 10 főből álló, ún. Márai Testület feladata, hogy – a fenti prioritásokat szem előtt tartva – a magyar könyvtermésből minden évben kiválasszon 1000 címet, melyből a könyvtárak – saját gyűjtési filozófiájuknak megfelelően – szabadon választhatnak. A testület összetétele a következő: az NKA három érintett szakkollégiuma (Könyvtári, Szépirodalmi, Ismeretterjesztő és Környezetkultúra) 2–2–2 főt delegál, mellette pedig a további kétszer két főt a Szépirodalom Társasága, a Magyar Írószövetség, valamint a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése adja. A pályázat minden hazai és határon túli magyar kiadót megszólít, s lehetővé teszi, hogy leadják javaslataikat saját könyveikből, melyeket szeretnének viszontlátni az 1000 kiválasztott cím között.

Ilyen léptékű könyvtámogatási rendszer nem volt hazánkban a rendszerváltás óta. A könyvkiadás piaci viszonyok között – más kul-

turális területekkel ellentétben – az elmúlt 20 évben állami támogatás nélkül működött.

Az első évet az NKA kísérleti évnék tekinti, ami azt jelenti, hogy az egy év tapasztalatainak tükrében majdan nagyon alapos elemzéseknek vetjük alá a rendszer struktúráját, működését, eredményességét, és szükség esetén módosítjuk az egyes elemeket.

– Említette, hogy a Márai-program eredetileg öt pontot tartalmazott; melyek voltak ezek, és lát-e reményt a további pontok megvalósulására?

– A Márai-csomag eredetileg kitért egy nagy horderejű ösztöndíjprogramra, mely a szépírók mellett a tudományos szerzőket is támogatni kívánta, továbbá a magyar irodalom külföldi támogatásának az előmozdítására, illetve az ötödik pontban az olvasási kultúra fejlesztésére, mely – terveink szerint – az oktatás és gyermekirodalom szereplőinek bevonásával, egy olvasási közalapítvány létrehozásával valósult volna meg. Természetesen bízom a folytatásban.

– A hamarosan nyíló Könyvfesztiválon, gondolom, kiüntetett szerep jut majd a Márai-program bemutatásának is. E mellett mire számíthatnak még az érdeklődők?

– Az idei díszvendég Izrael lesz, a díszvendég író pedig, aki átveheti a Budapest Nagydíjat, Ámosz Oz. A fesztiválon 25 ország közel félszáz alkotóval képviselteti magát, míg hazánkban és a határon túlról 400 magyar író, tudós vesz részt a rendezvényen. A fesztivál, mely a nagyközönséget megszólító irodalmi rendezvény, mindemellett pedig a magyar könyvkiadás legjelentősebb szakmai fóruma, mintegy 250–300 programot foglal magába. E programok sorában két beszélgetés a Márai-program köré összpontosul. Ugyanakkor, hogy ne csak ilyen jövőbe látó, reménykeltő tervekről essék szó, meg kell említenünk, hogy a magyar könyvszakma az elmúlt évben első ízben élte meg, hogy visszaesett a forgalma, emellett pedig a megjelentetett művek száma is. Összetett kérdés, hogy mit takar ez a szűkülés, csökkenés, mennyiben magyarázható a nemzetközi pénzügyi válsággal, vagy, hogy mennyiben jelent bizonyos szempontú piaci ésszerűsítést a visszaesés, azaz volt-e korábban túltermelés? Ezeket a kérdéseket, melyekről korábban is komoly viták folytak, szeretnénk körbejárni, együttesen elemezni a Könyvfesztiválon az összes meghatározó könyvpiaci szereplővel.

Maczkay Zsákin

Díszvendég: Ámosz Oz

A tavalyi jeruzsálemi nemzetközi könyvfesztiválon Magyarország volt a díszvendég, gesztusértékű volt tehát a magyar szervezőktől idén Izraelt meg-invitalni Budapestre.

A Budapest Nagydíj idei várományosa, Ámosz Oz nemzetközileg is legismertebb műve a *Szeretetről, sötétségről*, amely egy önéletrajzi alapozottságú családtörténet. A Litvániából több állomáson át Jeruzsálemba menekülő zsidó fiaként született meg 1939-ben meg Ámosz, az azonos nevű utcácskában. (Eredeti neve egyébként Ámosz Klausner, amit felnőtt fejjel változtatott a héberül erő, bátorságot jelentő Ozra.) Később az író minden művének meghatározza hangulatát és helyszínét ez a környezet. Tizenkét éves korában édesanyja öngyilkos lett; kamasz fia nem sokkal ezután állt be egy kibucba, ahol hosszú időn át dolgozott, majd írt – amikor művei bevételei már szépen gyarapodtak, ezzel a közösségi munkát ki is tudta váltani, és ideje nagy részét az írásnak szentelhette. A *Szeretetről, sötétségről* alapműve az izraeli irodalomnak is: egy folyamatosan megteremteni próbált (de soha nem teljességgel megteremtett) otthon, haza története; a megannyi személyes tragédiából felépített túlélése. E 2006-ban megjelent mű új kiadása mellett egy újdonsággal is szolgál az Európa Kiadó: Ámosz Oz legutóbbi művének magyar nyelvű kiadásával. A *Rímek életre, halálra* egy író története, aki sokadik unalmas író-olvasó találkozásának köszönhetően szexuális kapcsolatba keveredik egy női olvasójával. Ez az „affér” azonban csak kiindulópontja a regénynek, hogy a szerző elmondja gondolatait írásról, irodalomról, öregedésről, és e háromról együtt. Már a mű kezdetén nem kevés szarkazmussal festi le Oz azokat a helyzeteket, amelyekben valószínűleg itt Budapesten ő maga is aktívan részt vesz majd: (remélhetőleg nem

unalmas) felolvasások, estek, olvasói és riporter kérdések özöne... Ámosz Oz úgy dolgozik, mint a holland enteriőrfejtők: páratlan érzékkel ragadja meg a részletek jelentőségét, amelyek önmagukon túl mindig sokkal többre utalnak. Iróniájából, enerváltságából ki-kikacsint, hiszen folyton átszővi elbeszélését a frivolitás, ami olyan ízéssé, teszi e helyzeteket. („A program szerint a nyitó beszéd után egy irodalomtudós előadása következik, aztán rövid részleteket olvasnak fel az új könyvből, majd a szerző beszél, kérdésekre válaszol, összefoglaló és záró beszéd. A belépés ingyenes, és ez a szerző némi kíváncsiságot ébreszt. Itt is van már végre.

Már húsz perce várja őt az utcán, a lépcsősor aljában a helyi kultúros, egy hetvenkét év körüli, optimista és jovialis, vörös, gömbölyded férfi, kinek arca egy érett almára emlékeztet, mely túl sokáig pihent a kosárban, és kissé fonnyadásnak indult. Az orcáit beteges kék erecskék hálózák be, de a lelkéből, akár csak hajdanán, még mindig mindenkire barátságos lelkesedés fröcsköl, akár a tűzoltók tömlőjéből.”) Van-e mindennek értelme? Érdekes-e ez valakinek? – sejlik föl a leírások mögött a végső kérdés. A mű tele van hasonló önreflexiókkal, afféle „hyperlinkekkel”, amelyek beljebb vezetnek a „szerző”-ként emlegett hős lelkébe. („Talán célszerű lenne mindezt egyes szám első személyben elmesélni, az egyik szomszéd, mondjuk, Jerucham Szdemati szemszögéből – ő a gömbölyded kultúros, aki bemutatott az est kezdetén, és idézte Cefania Béit-Halachmi Rímek életre, halálra című kötetéből azt a vidám rigmust, hogy »nincsen leány férfi nélkül, nincsen adok veszek nélkül.«”)

Ámosz Oztól fellelhető még magyarul a *Fekete doboz*, amely egy levélregényből kibontakozó házassági történet; a *Miháél*, *Miháél*, amely a Femina sorozatban jelent meg nálunk '85-ben, afféle izraeli Bovary-né-történet; *A gonosz tanács hegye*, amely három kisregényt tartalmaz, illetve a *Keresztül-kasul Izrael országában* 1982 őszen, amely nálunk 1988-ban jelent meg.

Mivel e cikk írásakor még nem tudható, mely izraeli szerzők művei jelennek meg a Fesztivál idejére, érdemes a már megjelentekből válogatni. Az itthon is jól ismert Sólem Áléhem mellett jó szívvel ajánlható az ő nyomdokaiban járó

Icik Manger *Az édenkert könyve* című regénye (Múlt és Jövő, 2009). Az ő élete Bukovinából indult, s Oznál valamivel több állomás után jutott el Izraelbe.

S. J. Agnon *Valaha régen* című regénye (Bábel Kiadó, 2001) az 1900-as évek Palesztinájában játszódik, kelet-európai hősei az új világ megteremtésén fáradoznak egy romos pusztaságban.

Az izraeli irodalomról szólva feltétlenül meg kell említeni a nemzetközi hírnévű A. B. Jehosuát, aki 2005-ben a hazai Zsidó Könyvnapok díszvendége volt. A 2000-es évek egyik legnagyobb sikere *A személyzetis küldetése* volt, mely a történelmileg nagyon aktuális terror és háború témáját járja körül. Jehosua mondott köszöntő beszédet egy korábbi jeruzsálemi nemzetközi könyvásáron is, amelynek fókuszpontjában a modern héber irodalom állt. „Mi a titka az izraeli irodalom viszonylagos népszerűségének az elmúlt tizenöt évben a nemzetközi könyvpiacra, annak ellenére, hogy egy kis ország érthetetlen nyelven íródott irodalmáról van szó?” – tette föl a kérdést az író. „A héber irodalom vonzerejének titka nemcsak kitűnő színvonalában rejlik, ami természetesen felfogás kérdése, hanem abban, hogy miközben teljes mértékben modern marad, a maga módján még mindig azokhoz az ősi értékekhez fordul, amelyek mintha kivesztek volna az európai irodalomból. A nemzeti identitás, a vallás, a nemzetiség alapvető problémái, a létért folytatott küzdelem és a gyarmati megszállások között húzódozó feszültség, az ősi mítoszokkal vívott harc – és mindez vegyítve a szerző erős társadalmi és politikai elkötelezettségével – az izraeli irodalomnak a régi, jó dolgok zámatát kölcsönzi...”

Legyen ez a kedvesináló a mostani Fesztiválhoz is.

Laik Eszter

Április 22. 16.30 – 18 óra Teátrum
Pódiumbeszélgetés a könyvfesztivál díszvendégével, Ámosz Ozzal
Az izraeli íróval Váradi Júlia beszélget.
A Budapest Nagydíj átadása

A díjat dr. Demszky Gábor főpolgármester adja át Ámosz Oznak. Konrád György mond laudációt.

MEGJELENIK ÁPRILIS 20-ÁN!

KÉRI LÁSZLÓ A RENDSZERVÁLTÁS KRÓNIKÁJA

Lassan negyedszázadnyi az „a húsz év”, ami a rendszerváltás óta eltelt. Nem csoda, hogy a fejekben egyre jobban összekeverednek az évszámok, az események, a kormányok és válaszítások, hiszen a mai magyar társadalom egyharmada a rendszerváltáskor még meg sem született. A neves politológus szerző ezért vállalkozott az elmúlt két évtized kronológiai áttekintésére, összefoglalására.

184 oldal · 5990 Ft

ARATÓ ANDRÁS MIÉRT ÉPPEEN SKANDINÁVIA?

Útinapló és album. Egy utazás objektív beszámolója és személyes benyomásai az élmények képekbe zárt üzeneteivel kiegészítve. A szerző ARCNOVELLÁK című könyve után képnovellákban számol be skandináv körútról mindazoknak, akik még csak készülnek ellátogatni Európa északian egzotikus tájaira, és mindenkinek, aki könyvek lapjain tenné meg a több ezer kilométeres kiruccanást.

168 oldal · 3980 Ft

ADRIAI HAJÓZÁSI KÉZIKÖNYV

A kézikönyv jól használható és áttekinthető információkkal, térképekkel szolgál. 264 természetes kikötőn, védett horgonyzóhelyen és modern marinákon kalauzolja végig az olvasót, részletes kikötői helyszínrajzokat kínálva. A korábbi hasonló kiadványoktól eltérően minden kikötőhely ismertetéséhez több légi felvétel is tartozik, amelyek segítségével a vízi járművek vezetői jó előre megtervezhetik az érkezés részleteit, így a biztonságos kikötés nem okozhat többé gondot egyetlen adriai kikötőben sem.

528 oldal · 14 900 Ft

HORVÁT SZIGETEK
356 oldal · 4990 Ft

ZÁGRÁB
256 oldal · 3980 Ft

SÁGVÁRI GYÖRGY MAGYAR UNIFORMISOK A HONFOGLALÁSTÓL NAPJAINKIG

A gazdagon illusztrált kötetből megtudhatjuk, hogy a magyar történelem elmúlt ezer évében hogyan változott a magyar katonák viselete, milyen követelmények alapján alakult ruházatuk, felszerelésük. Az érdekes leírásokat rajzok, festmények, múzeumi műtárgyak fotói, fényképek és képeslapok illusztrálják.

200 oldal · 6990 Ft

ÖRKÉNY ISTVÁN KÖNYVESBOLT

A patinás könyvesbolt megújult külsővel, új, különleges szolgáltatásokkal várja az érdeklődőket:

- Művészi fotó- és festményreprodukciók nyomtatása
  - Saját hangoskönyv készítése
  - Cultiris – Fotógaléria

Cím: 1137 Budapest, Szent István krt. 26.
Telefon: 06-1/ 782-1710, 782-1711

multimediaplaza.com

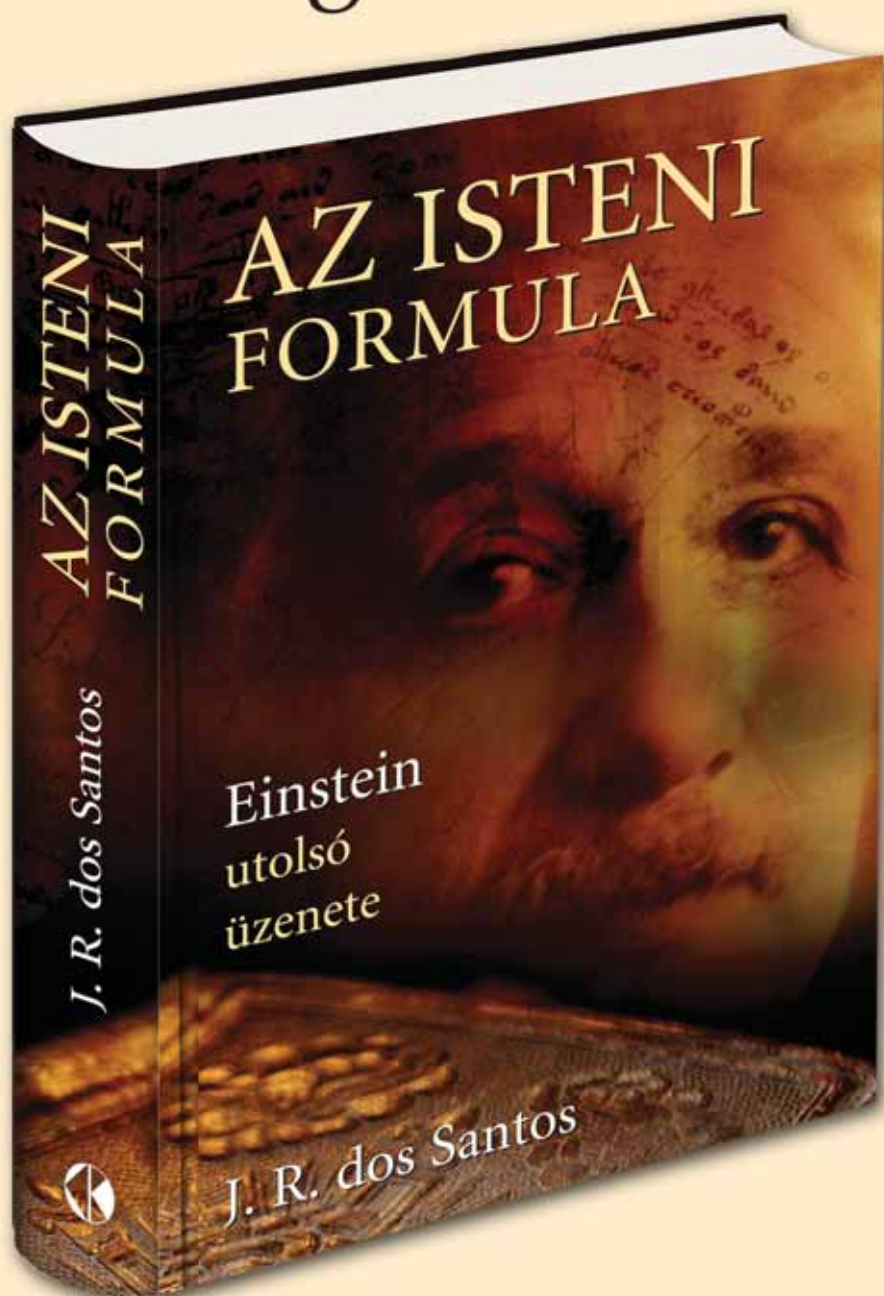
Rövidesen indul a Kossuth Kiadó új kulturális letöltőportálja, a www.multimediaplaza.hu. A honlapon ingyenes és fizetős tartalmakat egyaránt kínálunk azoknak, akik az interneten is a minőségi és jogtiszt kulturális alkotásokat keresik.

- e-könyvek és más elektronikus publikációk (ePub)
- e-szakkönyvek (ePub)
- szépirodalmi hangoskönyvek, hangfelvételek, akár műsorszámokként letölthetően (mp3)
- ismeretterjesztő multimédiás programok és hasznos ingyenes szoftverek
- könyvillusztrációk, fotók (jpg)

VILÁGSIKER! A SZERZŐ REGÉNYEI 15 ORSZÁGBAN TÖBB MINT
1 000 000 PÉLDÁNYBAN KELTEK EL!

Einstein utolsó üzenete ... a végső titok!

Az Egyiptomi Múzeum lépcsőjén, Kairó kellős közepén, Tomás Noronhát megszólítja egy vadidegen nő. A neve Ariana Pakravan, iráni, és nála van egy régi, kiadatlan kézirat másolata. Ezen egy furcsa cím és egy rejtélyes vers áll:

A váratlan találkozás életveszélyes kalandokba sodorja Tomást, amelyek során belekeveredik az iráni nukleáris válságba és Albert Einstein legfontosabb, ám befejezetlen tudományos felfedezése körüli bonyodalmakba.

Egy szerelmi történet, egy árulás, egy könyörtelen hajsz, egy spirituális keresés során jut el az olvasó minden idők legmisztikusabb felismeréséig. A regény a legújabb fizikai, kozmológiai és matematikai felfedezéseken alapszik.

Az isteni formula megdöbbentő utazásra invitálja az olvasót, az úti cél az idők kezdete, az univerzum lényege, az élet értelme.

512 oldal, 3980 Ft

Április 20-tól a könyvesboltokban.

„Nem egészen három hónap leforgása alatt J. R. d. Santos Az Isteni formula című regénye az év bestsellere lett olyan szerzőket megelőzve, mint Dan Brown vagy Paulo Coelho, akinek szintén 2006-ban jelent meg az első műve a spanyol piacon.”

Jornal de Notícias, Portugália

„A regény bővelkedik ötletekben. Kellően misztikus és magával ragadó ahhoz, hogy világsiker legyen.”

Il Messaggero di Roma, Olaszország

Kossuth Kiadó Vevőszolgálat

Toldy Ferenc Könyvesbolt, 1011 Budapest, Fő utca 40. • Tel./fax: 06-1/225-8400, 225-8401, 201-9582

Örkény István Könyvesbolt, 1137 Budapest, Szent István krt. 26.

kossuthvevoszolga@t-online.hu • www.kossuth.hu

Magyar írók Jeruzsálemben

Beszélgőkönyvnek mondanám inkább, mint interjúkötetnek a Birnbaum D. Marianna jegyezte Magvető-kiadványt, amelyben a szerző Esterházy Pétert, Konrád Györgyöt és Spiró Györgyöt faggatja közös jeruzsálemi útjukról. Vagyis éppen ez az, hogy igen: nekik szegezi kérdéseit identitásról, hazáról, a vendéglátó országról alkotott véleményükről, de hagyja, hogy válaszaiban ki-ki a maga írói és emberi habitusa szerint elmélkedjen, politizáljon, filozofáljon vagy akár csevegjen, csapongjon, esetleg elegánsan kitérjen egy-egy nemszeretem téma elől. A mélyreható interjúk érintenek családot, sorsot, történelmet, vallást, hitet, és persze alkotói folyamatot is.

A jeruzsálemi könyvfesztiválon való részvétel a közös szál, amely egybefűzi a három író, hiszen különféleképp viszonyulnak a történelmi tájhoz. Spiró György képzeletben már sokszor kóborolt Jeruzsálemben, még olvasóit is elvezette

oda *A jövővény* és a *Fogság* című regényeiben, csakhogy ő a kétezer évvel ezelőtti városban otthonos, és örül, hogy korábban nem vágott neki az útnak, mert a mai élet ismeretében óhatatlanul meghamisította volna a hajdani helyszínt. Esterházy Péter először járt a Szentföldön, ő is a két évezreddel ezelőtti Jeruzsálemet kereste, s nagy meghatottsággal nézte, amit talált belőle. Konrád György abszolút tudatos utazónak bizonyul, még az izraeli kormányalakítási tárgyalások résztvevőiről is részletesen kifejti a véleményét.

Mindenekelőtt önnön identitásáról kérdeztem Birnbaum D. Mariannát.

– Los Angeles, vagyis Amerika az otthonom, Magyarország a múltam, Izrael jövője az aggodalmam.

– **Nem tartott tőle, amikor 1956 telén útra kelt, hogy a magyar irodalommal nehezen boldogulhat külföldön?**

– Nem gondoltam, hogy a magyar irodalommal csináljak karriert. A Trefort utcai mintagimnáziumban a forradalom előtt szerzett hathetes tanári tapasztalattal nem éreztem, hogy elindult életpályát adok fel. Mivel jól beszéltem angolul és németül, reméltem, hogy Amerikában is találok majd valamilyen szellemi munkát. Nagy szerencsémre itt újra bekerültem az egyetemi életbe, 1967-es doktorálásom után oktatómunkám és publikációk révén jutottam el az egyetemi tanári megbízatásig.

– **Minek mondja magát: irodalmárnak, kultúrák közötti közvetítőnek?**

– Az Elek Artúr pályáját bemutató doktori disszertációm, az azt követően írt, Radnóti Miklósról szóló angol nyelvű könyvem, valamint egy Janus Pannónius-monográfia után kutatómunkám a 15–16. század Euró-

pájának kultúrájára koncentrált. A ma élő írókkal foglalkozó munkáim csak kirándulások a modern világba.

– **A kortárs magyar írók világába tett kiruccanásának egyik korábbi eredménye az Esterházy-kalauz. Eljutott-e ez az interjúkötet az amerikai magyarokhoz, s egyáltalán létezik-e még valamiféle összetartozás-érzés köreikben, mi a véleményük a mai Magyarországról, az itthoni állapotokról?**

– Azoknak, akik beszélnek és olvasnak még magyarul, van lehetőségük az identitásuk megőrzésére. Az UCLA egyetemen, ahol 35 évig tanítottam, óriási magyar könyvtár működik. A Bokor Balázs által remekül vezetett magyar konzulátus pedig nívós kulturális programokat, sikeres előadásokat szervez, minden évben van magyar filmhét, amelyen nem csak a legújabb alkotásokat, de a régi kedvenceket is bemutatják. A magyar politikáról való gondolkodás azonban ugyanannyira megosztott Los Angelesben, mint Magyarországon.

– **A mostani hármast interjúkötet kiindulópontja, hogy Izrael három magyar íróit is meghívott a könyvfesztiváljára. Miért tartotta fontosnak ezt a momentumot?**

– Nem az volt a fontos, hogy Izrael meghívott három nagyszerű magyar író, hanem az, hogy ők elmentek, s kérésre elmondták, mit láttak ott, mit gondolnak az úttal és Izraellel kapcsolatban. Talán abból is következik ez az ötlet, hogy kutatott történelmi korszakomon belül egy ideje elkezdtem zsidó tematikával foglalkozni. A CEU kiadásában megjelent egy 16. századi portugál zsidó bankárról, Gracia Mendesről szóló könyvem, amelyet magyarra is lefordítottak, és most fejeztem be egy tanulmányt, amelynek a címe: *Muzulmánokról és zsi-*

KÖNYVRŐL

Marianna D. Birnbaum
ESTERHÁZY, KONRÁD ÉS SPIRÓ JERUZSÁLEMBEN
Magvető Kiadó
154 oldal, ??? Ft

INTERJÚ

dókról, ahogy a reneszánsz humanisták látták őket.

– **A beszélgetőkönyv részleteiből gondolom, hogy az újraéledő idegengyűlölet elleni tiltakozás íratta önnel a kötetet.**

– Az ötlet csakis a három író jeruzsálemi látogatásához kapcsolódik. Ami az idegengyűlöletet illeti, ezt a gondolkodásmódot elítélem a világ minden táján, ahol faji vagy más megkülönböztetés alapján üldöztetés ér embercsoportokat.

– **Tud-e megoldást a kirekesztő mentalitás ellen, hiszen Amerikában, megtapasztalhatta, hogy mi történt az 1968-as mozgalmakhoz vezető ottani idegengyűlölet és aközött, hogy fekete bőrű elnököt választottak?**

– Ez több évtized munkája során és tragédiái közepette alakult ki. Egyébként nagy csapda, hogy az elnök fekete bőrű, mert ezzel még nem szüntek meg a faji előítéletek, újra és újra naponta meg kell küzdeni ellenük. Szerintem minden emancipáció legfontosabb segítője a tanulás presztízsének a felismerése. Amerikában már senki sincs pozícióban azért, mert fekete. Csak akkor foglalhatja el az állást, ha alkalmas arra a munkára, képzett tagja a társadalomnak. A feketéknek meg kellett tanulniuk: az igazi egyenjogúságuk a versenyképességükből fakad.

A Jeruzsálem-kötet szerzőjét Konrád György ifjúkora óta ismeri. Így emlékezik közös diákéveikre:

– Mariannát László Daisynek ismertem meg, nagyszájú, művelt, tehetséges, élénk lány volt. Jóban voltunk az egyetemen, gyakran egymás mellett ültünk az előadásokon, időnként szórakoztunk, máskor bosszantot-

tam őt. S a kapcsolat, noha én nem szoktam levelet írni, mind a mai napig megmaradt.

– **Milyen volt a jeruzsálemi könyvfesztivál hangulata?**

– Most elég kevesen jöttek el külföldről, és kicsit önmagába zárkózó hangulata volt a városnak meg az országnak is. Simon Peresz üdvözlő beszédét kevésbé értette a máshonnan érkezett közönség, mert nem volt tolmácsolás, s ő héberül beszélt, politikai megfontolásból, mert remekül tud angolul.

– **A magyar írók fogadtatásával elégedettek lehetünk?**

– Inkább az ottani, Magyarországról elvándorolt zsidók érdeklődtek. Ezenkívül volt egy találkozónk Ámosz Ozzal és külügyi tisztviselővel, valamint egy tanácskozás arról, hogy az Izraelen kívüli országokban mennyire van jelen a zsidó irodalom. Tele volt a helyiség, de azt hiszem, Magyarországon nagyobb figyelem övezi a könyvfesztiváli vendégeket.

– **Mindig olyan alaposan felkészül a vendéglátó országból, mint tette azt jeruzsálemi útja előtt, hogy még arról is tudott nyilatkozni: szimpatikus-e vagy sem a külügyminiszter?**

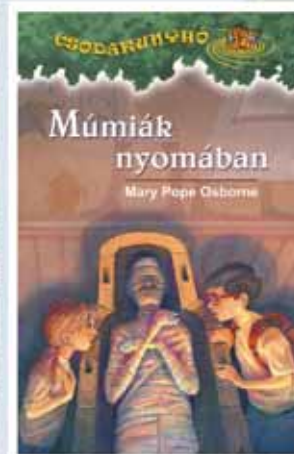
– Mondhatnám, hogy soha. Általában csak tájékozodom, de Izrael engem akkor is érdekel, ha nem szervez fesztivált.

– **Olyannyira érdekli, ha ennyit elárulhatunk előzetesen a könyv tartalmából, hogy magyar-izraeli kettős állampolgárságot is akart szerezni.**

– Foglalkoztatott ez a gondolat 1986-ban, de nem sokkal később annyi minden történt Magyarországon, hogy a hazai változások háttérbe szorították ezt a tervet.

M. Zs.

Húsvétra hat éven felülieknek

Gyűjtsd a Csodakunyhó sorozatot!

A Tinta Könyvkiadó ajánlata

Növénynevek enciklopédiája

Az elnevezések eredete, a növények kultúrtörténete és élettani hatása

A kötetet ajánljuk mindazoknak, akik többet szeretnének megtudni a növények nevééről és magukról a növényekről. Hasznos ismeretanyagot jelent a botanikusok és a nyelvészek számára is.

A MAGYAR NYELV KÉZIKÖNYVEI sorozat 18. tagja
B/5, keménytáblás 816 oldal, 5990 Ft

Kapható a könyvesboltokban és kedvezményesen megrendelhető a Tinta Könyvkiadótól:

1116 Budapest, Kondorosi út 17.

Tel.: 371 05 01; Fax: 371 05 02;

www.tintakiado.hu; e-mail: info@tintakiado.hu

Április 24. 17.00 – 18.00 óra Osztovis Levente terem
Esterházy, Konrád, Spiró Jeruzsálemben – Marianna D. Birnbaum interjúkötetének bemutatója
Moderátor: Sárközy Bence, a Magvető Kiadó főszerkesztője
Részvevők: a szerző, Esterházy Péter és Spiró György (Magvető Kiadó)

Mondókáktól és meséktől mondáig

Egy színes gyűjtemény

Az esztendő minden egyes napjára kínál egy rövid történetet, verset a *365 mese és mondóka* című kislakú, de tartalmából eredően terjedelmes kötet. Természetesen újrési mondókával kezdődik a könyv, aztán a naptárát követve (tavasz, nyár, ősz és tél) sorjáznak az olvasnivalók, amelyeket felolvasnivalóknak is nevezhetek, hiszen ez a gazdagon, színesen illusztrált kiadvány a még olvasni nem tudó kicsiknek (óvodásoknak) szól mindenekelőtt, illetve az olvasás tudományát éppen elsajátító kisiskolásoknak. Az összeállítás rendkívül változatos, amit néhány címmel próbálok érzékeltetni: Téli álmom, A hős bernáthegyi, A dudáló Hold, Mitől fél a puma?, A cár szakálla, Sam és a koalák, A szeder mumus, Játszóter, A munka ünnepe, A boszorkány macskája. Az utolsó vers magától értetődően óév búcsúztató: „Eljött hát, itt van a nagy pillanat./ elmúlik az óév egy perc alatt./ Éjfél van, s mire az óra kongat./ új év indul, s vele egy új nap!” (Olaszból fordította: Nagy Mónika.)

bűnözők is felfigyelnek. Egy napon nyoma vész – elrabolják. Két buta és gonosz, amúgy piti gengszter tartja fogságban, hogy aztán „leszállítsák” megrendelőjüknek, a titokzatos senor Lopeznek. Ám Matyi nem tétlenkedik, használja az eszét: hátha ki tudja játszani a két sötét alakot. Neki magának kell megmentenie magát, mert a rendőrségnek ugyebár nagyon nehéz megtalálnia egy ekkor elrabolt személyt.

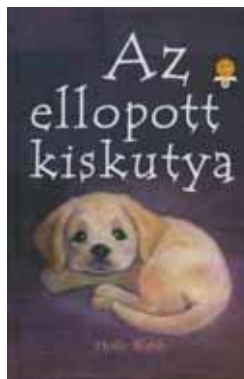
Már a hatévesek is olvashatják azt a két kis könyvet, amelyet azonos emblémával a címlapján a Könyvmolyképző Kiadó jelentetett meg. *Holly Webb* kötete *Az ellopott kiskutya* címet viseli, ez tehát leginkább azokat érdekli majd, akik szeretik a kutyákat. Ez az izgalmas történet egy arany labradorról szól, amely nyolchetesen kerül Emilyékhez, a kislány ezt kérte karácsonyi ajándékként. A kiskutya a Sam nevet kapja, és egy idő után kutyaiskolába viszik. Egy napon a kislány ha-

A másik mű egy új sorozat – neve: *Csintalan* – első darabja. A borítón ott olvasható a lényeg: csikófarmon tanuló lányok, és ott látható az első kötet címszereplője, *Kedvencünk, Szigge*, egy shetlandi póni. A lányok egyébként négyen vannak, és most kezdték a második osztályt: Elina,

Ágnes, Matilda és Hanna. Ők a kezdők, akiket négy nagyobb lány mellé oszt be az oktató, Ingela. „Ezek az én lovaim, és én leszek veletek ez alatt a három óra alatt csütörtökönként. Ha akarjátok, megtanítalak benneteket mindarra, amit

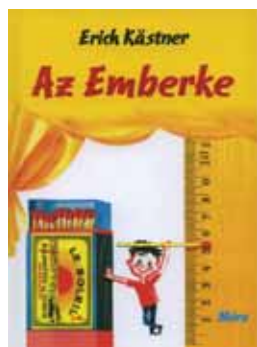
a lovakról tudok, de az egy kis időbe fog telni” – mutatkozik be a ropant szimpatikus ifjú hölgy. Elinának egy fehér póni jut, ő Szigge. A lányokat jobban érdekli a lovaglás, mint a tévé és a számítógép. Szépen haladnak, ám egyszer csak Szigge megbetegszik... *Lin Hallberg* és *Margareta Nordqvist* könyvéből az olvasók

sokat tanulnak, és végig is izgulhatják. (Fordította: Larsson Mária.)

Három regény izgalmakkal

Horst Lemke jellegzetes rajzai-val Bor Ambrus fordításában immáron harmadszor jelent meg a Móra Kiadó gondozásában *Erich Kästner Az Emberke* c. meseregénye. A mű főhősét Zónakövi Mátyásnak hívják, a szülei sem voltak magasak, mindössze 50 centi körüliek, ám a fiúk olyan de olyan apró, egész pontosan 5 cm, hogy kényelmesen elalhat egy kihúzott gyufásdobozban. Matyi sajnos árvaságra jutott, apját és anyját lesodorta a vihar az Eiffel-toronyról, és sohasem kerültek elő. A gyereket Mágus Márkus, a híres bűvész fogadja örökbe. Matyi így aztán a cirkusz világába kerül, nincs is más vágya, mint hogy artista legyen. Node ekkora termettel?! Van viszont nevelőapjával együtt egy olyan frenetikus sikeres száma, ami miatt tódul a közönség látni őket. A világhírű Zónakövi Matyira azonban a

nem szalad eléje az előszobában. Pedig „rendszerint ilyenkor már az ajtóban toporgott boldogan ugatva, és alig várta, hogy körül táncolhassa Emilyt.” A kutyusnak nyoma vészett. Természetesen kihívják a rendőrséget, szerintük egy kutyarabló

banda garázdálkodik a környéken. Emilynek ekkor rögtön eszébe jut egy gyanús pár, akikkel nemrég találkozott. A fura, ellenszenves nő és férfi egy nagyon szomorú, sovány vizslát vezetett. Aztán a vörös kesztyűs nő egyszer meg akarta simogatni Samet, de az nem hagyta magát. A kutyák ismerik az embereket! (Illusztrálta *Sophy Williams*. Fordította: *Borbás Mária*.)

időutazásos kalandját meséli el. Először egy albumban látják a 65 millió évvel ezelőtt élt Pteranodont, majd miután a kislány száján kiszalad ez a mondat: „Bárcsak élőben is láthatnám!”, kívánsága valósággá válik: az óslények között találják magukat. Ott van közöttük a békésen legelésző triceratops, de minden idők legnagyobb ragadozója a Tyrannosaurus rex is...

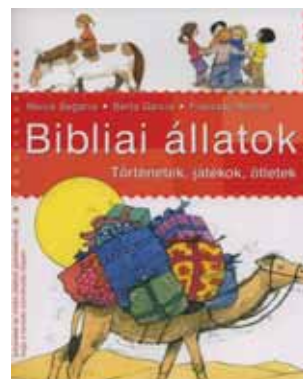
Az erdő legmagasabb fájának tetején talált titokzatos, könyvekkel teli faházikóból indulnak következő útjukra, a lovagkorba, pontosabban a középkori Angliába. Bizony jó, hogy ott van náluk a könyv, amelyben a lovagokról találnak információkat, de talán még jobb szolgálatot tesz Annie zseblámpája: amikor börtönbe akarják vetni őket, mint kémeket, a kislány „csodafegyverként” alkalmazza azt. Hogy ki lehetett a lovag, aki maga elé ültette a két kíváncsi gyereket, akik menekülés közben a várak vizében is megmerítkeztek, az titok marad a nyolc és fél éves Jack és a hétéves Annie, valamint az olvasó számára is. Ezzel elárultam, hogy a 7–9 éveseknek ajánlom a sorozat köteteit. Én magam is kíváncsian várom, mit, kit jelöl az az M betű, amelyet Jack egy aranymédálon, illetve egy bőr könyvjelzőn látott! (Fordította Tényi Zsuzsanna.)

lett feltámasztaniuk, elszántan a gyerekcsapat élére áll, és móresra tanítja a gátlástalan Garait, aki csak Szupermanusnak nevezi a titokzatos idegent. Nógrádi Gábor meszerien felépített, sci-fi-ötletre épített regénye *A mi Kinizsink* mindenekelőtt fergeteges humorával hat, de bizonyos történelmi ismereteket szerezhet belőle az olvasó.

Szórakozva tanuljunk!

„A Bibliában az állatok sokszor fejeznek ki, jelképeznek emberi tulajdonságokat: rosszakat és jókat” – olvashatjuk a *Bibliai állatok* c. képeskönyv bevezetőjében. Aki ismeri a Bibliát, tudja, milyen fontos szerepe van a Teremtés könyvében (Mózes első könyvében) a kígyónak, aztán az özönvíz, Noé történetében a galambnak. De ez a játékos, szórakoztatóan informáló könyv megmutatja, milyen más állatok fordulnak elő a Bibliában,

még ha nem is jutnak főszerephez, valami fontos gondolatot fejeznek ki, jelképeznek. Mi is ennek a könyvnek (melynek alcíme Történetek, játékok, ötletek) a lényege? Lapozzunk a 14–15. oldalra! Ezen az oldalpáron a sasról van szó. A szóban forgó madár Ézsaiás könyvében említetik (40,31). „A sast a madarak királyának tartják. Az erő, az oltalom, a hűség és az állandóság jelképe.” Majd jön egy kérdés: „Tudtad-e?” Pl. jó, ha tudjuk, hogy a sas nagy magasságból is pontosan felméri a távolságokat, megkülönbözteti a színeket egymástól...

Utána pedig egy játék (Sasmemória) leírása következik: ennek a játéknak a lényege a szem és az emlékezőképesség edzése. A 4–10 éves olvasóknak (játékosoknak) ismereteket és vidám játékokat (szórakozva tanulást) kínál, a gyerekek ízlésének megfelelően illusztrált könyvben szerepel többek közt: hangya, páva, ló, méh, sáska, oroszlán, teve, sárkány, bárány,

bika, róka, sakál, pók, egér, bölény, zerge. „A könyv stílusában, módszerében, tartalmában kapcsolódik az *Erények és értékek*, valamint a *Játékosan a Bibliáról* címmel korábban megjelent kiadványokhoz.” (Fordította Kövendí Eszter.)

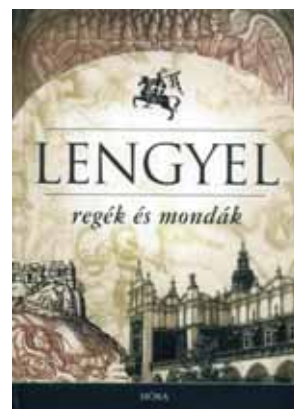
Látogatás a „szomszédba”

A Móra nagy sikerű, több évtizedes műltra visszatekintő sorozatában most (immáron második kiadásban) a *Lengyel regék és mondák* láttak napvilágot. A válogatás Jerzy Snopek munkája. Ő írt az összeállításához előszót, és ő készítette a jegyzeteket is. Az anyag beosztása:

I. Történelmi regék és mondák, II. Helyi regék és mondák, III. Alvó lovagok, IV. Betyármondák, V. Twardowski mester és az ördög, VI. Lengyel ördögök, VII. Népmondák, legendák, népi hiedelmek. „Széchenyi szép szavai, miszerint »nyelvében él a nemzet«, a kultúrának ezeken a területein is igazságra találnak. Egy

nép nem vész el, amíg őrzi nyelvében elődei szellemi örökségét. E szellemi örökséghez hozzátartoznak a haza múltját bejáró és a hétköznapiakban szint és poézist kölcsönző népi képzeletvilág alkotásai is” – írja nagyon helyesen J. Snopek, aki igen alapos munkát végzett. Lengyelország és Magyarország történelmében sok-sok kapcsolódás volt, már csak ezért is érdemes egy kicsit jobban elmélyednünk a lengyel regék és mondák világában.

Cs. A.

365 mese és mondóka. Ventus Libro Kiadó, 366 old., 2980 Ft; Kästner, Erich: Az Emberke. Móra Könyvkiadó, 197 old., 2390 Ft; Lengyel regék és mondák. Móra, 296 old., 2490 Ft; Nógrádi Gábor: A mi Kinizsink. Móra, 194 old., 2190 Ft; Pope Osborne Mary: Dinoszauruszok földjén, Animus, 72 old., 995 Ft; Lovagok között. Animus, 72 old., 995 Ft; Segarra, Mercè – Garcia, Berta – Rovira, Francesc: Bibliai állatok. Kálvin Kiadó, 95 old., 3600 Ft.

Lennon, Caesar vagy Kinizsi?

„A megfelelő adatokat betápláljuk a számítógépbe, és a reanimációs program biztosítja az újjáteremtés lehetőségét. Ehhez azonban a holográfot össze kell kapcsolni a komputerrel...” Akármilyen jó is fizikából Mátyás Attila, ezen a magyarázaton tanár is, diák is csak kacag.

Csak néhányan vannak, akik elhiszik, hogy igenis fel tud támasztani valakit. A kis csapatban csak azon folyik a vita, ki legyen az a történelmi alak. Végül úgy döntenek, ide egy erős, rettenthetetlen ember kell, aki szembe mer szállni a hatalmaskodó, korrupt polgármesterrel. Garai Nándor a gyönyörű park helyén toronyházat akar építtetni, a két sintérrel össze akarja szedetni Zeréndváron az úgynevezett haszontalan állatokat, hagyja,

hogy a bőrgyár szennyvize a patakba ömöljön. Kinizsi megjelenése persze először is őt magát lepi meg: ötszáz év alatt nagyot változott a világ. De Mátyás egykori hadvezére hamar fölhalálja magát, s mikor végre elárulják neki, hogy miért kel-

Beszéltetett statisztikák

Ötvenéves munkássága során **Ferge Zsuzsa** a szociálpolitikára, a társadalmi egyenlőtlenségeket jelző rétegződéskutatásokra szakosodott. Most éppen a gyerekszegénységgel száll szembe egy akadémiai program irányítójaként. Miként kötődhet vajon a sokak által száraznak minősített adatokkal dolgozó hivatáshoz a kikapcsolódást jelentő olvasás?

– A családom remek irodalmi ízléséből, alkotóképességéből énbelém sajnos nem szorult elegendő – vélekedik Ferge Zsuzsa. – Kecskeméti Ármin makói főrabbi volt a nagyapám, aki többek közt a zsidó irodalom történetéről írt könyvet. Apám máig érvényes tanulmányokat írt a Szép Szóba, de a szíve mélyén költő és szépíró volt. *Philipposz és Démoszthenész* című drámáját például sokan nagyra értékelték, én szeretem. De három gyereket kellett eltartania. Ezért a Pester Lloyd felelős szerkesztőjeként dolgozott. Ebben a közegeben sokszor került szóba a politika mellett az irodalom is a szombatoként beszélgető délutánokon. A „kávéház” törzsvendégei közt volt Szerb Antal, Halász Gábor és mások, mint a szinte elfeledett Palasovszky Ödön.

Gyerekkorunkban, amely az én esetemben tizenhárom éves koromban, 1944-ben véget ért, semmiféle olvasmányt nem tiltottak a szüleink – folytatja a visszaemlékezést –, bármit elvehettünk a könyvespolcra, így ismeretterjesztő könyveket, mondjuk *Az emberi test csodáit*. A gyermekirodalmon túl, mint a Micimackó vagy a Fecskék és fruskák, ott volt a száz-kötetes Jókai, amelyet végigolvastunk, vagy Mikszáth művei, amelyeket jobban szerettünk például az Egri csillagoknál. Sok Verne-könyvre emlékszem, a Winnetouból pedig mind a mai napig jól felkészült vagyok.

Olvasói ifjúkorom 1946-tól majdnem két évig Párizsban folytatódott, ahol megtanultam franciául és angolul – fűzi tovább a történetet beszélgetőtársam. – Emlékszem, akkoriban jelent meg Camus *Pestise*, amelyből Bernard Rieux-t azonosítottam azzal a doktor bácsival, aki időnként ellátogatott hozzánk, a gyerekkorotthonba. De elolvastam a teljes Proust-életmű tizen-valahány kötetét is.

Aztán következett Ferge Zsuzsa életében a munka mellett végzett egyetemi tanulmányok meg a családalapítás időszaka, olvasásra nemigen maradt idő. De a kötetek tovább szaporodtak az otthoni polcon. Akkoriban a munkahelyi könyvtáraknál minden dolgozónak volt folyószámlája, fizetésnapon elmentek hozzá, választottak hús könyvet, csináltak százötven forint adósságot, amit szép lassan törlesztettek.

A hatvanas évek elején, amikor kutatásaiban már a szegénység és a gyerekek helyzete felé fordult, ráébredt Ferge Zsuzsa, hogy jó volna külföldi szakirodalmat olvasnia, de itthon csak az alapvető könyvekhez és folyóiratokhoz lehetett hozzájutni. Öccse azonban 1956-ban Párizsba emigrált, s a nővérét 1964-ben kiengedték hozzá. Az ott töltött egy hónap alatt Ferge Zsuzsa megismerte a kortárs szakmunkákat és alkotóikkal is találkozott, Pierre Bourdieu-vel például.

– Ő akkor fejezte be az algériai tanulmányát, amelyben sok ponton ugyanazt kereste, amit én is kutattam – idézi fel Ferge Zsuzsa az emlékeket. – Attól kezdve minden könyvét elolvastam és sok fogalmát hasznosítottam. Ehhez a „francia kapcsolatszálhoz” kötődött egy angol-amerikai: a '66-os időmérleg-kutatás révén kikerültem a szociológiai világkongresszusra Genfben, ott felfedeztem egy csoportot, tagjai a szegénység kérdéskörével foglalkoztak, ők segítettek hozzá, hogy a szakmámban megjelent angol nyelvű tanulmányokat megismerhessem. Számok nélkül én ugyan nem tudok gondolkodni, de az értelmezés leginkább a kérdéseinkből következik, amelyeket felteszünk a statisztikának, aszerint, hogy mit szeretnénk mondani vele. A megfelelő kérdéshez valamennyi valóságismereten túl a szakirodalmi tájékozottság is hasznos.

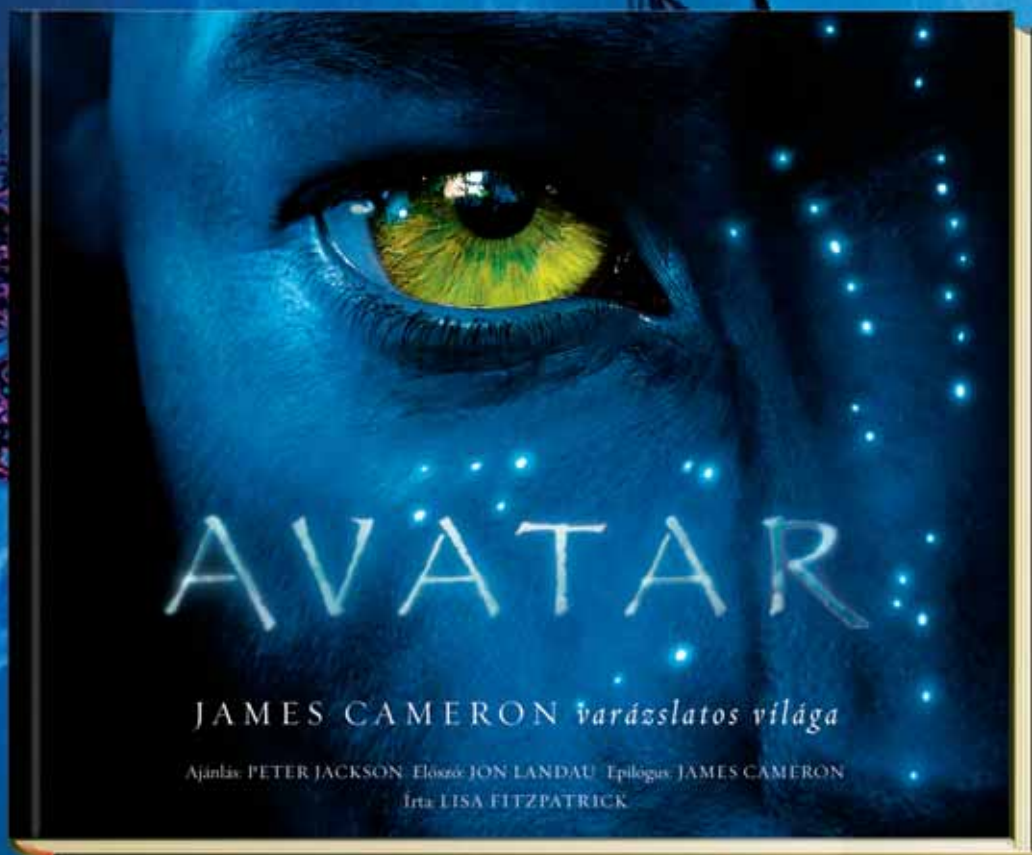
*Nemsokára megjelenik Ferge Zsuzsa esszékötetete *Társadalmi áramlatok és egyéni szerepek* címmel arról, hogy mi történt a társadalmi struktúrával az elmúlt húsz-harminc évben. Két elmélet perel benne: az egyik szerint az erős társadalmi áramlatok befolyásolják a társadalom változását, a másik alapján az ember, mint racionális lény az egyéni döntéseivel határozza meg, hogy merre mozogjon a világ. A szerző a két erő együttes hatásának magyar vetületével foglalkozik.*

Íróember nyilván hisz a könyv jövőjében, beszélgetőtársam így vélekedik róla: – Annyiszor elparentálták már a Gutenberg-galaxist, most legújabbban a virtuális könyv felfedezése miatt. Magamból kiindulva azt gondolom, hogy aki egyszer rájött a könyvből olvasás élményére, az nem fog lemondani róla. Nehéz kérdés, hogy ebben mennyi a sznobizmus, illetőleg a könyvhöz való belső viszony. Mindenesetre tény, hogy a társadalom felé nemigen van kapcsolata az ilyen-olyan irodalommal. De a gyerekvizsgálatoknál megkérdezzük a szülőket, hogy a gyerekeknek van-e saját ágyuk, saját könyvük. Mindig igennel válaszolnak mindkettőre, a vidéken, a mélyszegénységben élők és a cigányok is. Pontosan tudjuk, hogy amikor saját ágyról beszélnek, nem mondanak igazat, hiszen tíz négyzetméterük van otthon és hat gyerek. De tudják, kellene, hogy legyen saját ágy. S ugyanez a helyzet a saját könyvvel is; nyilván érzik a szülők, hogy fontos volna. Ezek a jelzések azt mutatják, hogy a könyv valószínűleg jó darabig velünk marad még, s az sem biztos, hogy csak a privilegizáltakkal, mert az óvodák, az új gyerekházak tele vannak képes- és mesekönyvekkel, és a gyerekeknek érdekes, ha az óvó néni ezekből olvas nekik a délutáni alvás előtt.

Mátraházi Zsuzsa

MEGJELENT!!!

Hogyan alakult ki Pandora csodálatos világa?

A teremtmények, a növények, a táj?

A gépek és a na'vik?

A csodálatosan illusztrált kötetből nyomon követhetjük az alkotás folyamatát a rendezői vázlataitól kezdve a varázslatos végeredményig

Duna
INTERNATIONAL

Kapható a könyvesboltokban, vagy megrendelhető a kiadónál: +36-1-264-4555;
terjesztes@dunakiado.hu

Húsz év után – a Napvilág Kiadó új sorozata

Mérleg és értékelés. Könyvsorozat a rendszerváltásról és az azóta eltelt két évtizedről, melyben történészek, közgazdászok, szociológusok, társadalom-lélektannal, joggal foglalkozó tudósok értelmezik kritikailag a közelmúltat és a jelent. Ítélezéstől mentesen igyekeznek megmutatni, miként formálódott, alakult a magyar társadalom, gazdaság, politika és kultúra az utolsó két évtizedben.

Napvilág Kiadó – kedvezmények a kiadóban!

1054 Budapest, Alkotmány u. 2.

Telefon: 311-4866

Nyitva tartás:

H-Cs: 9–17 óráig, H-P: 9–14 óráig

www.napvilagkiado.hu

A SZOROZAT EDDIG MEGJELENT KÖTETEI:

Ripp Zoltán: Eltűzött események?

Laki László: A rendszerváltás, avagy a „nagy átalakulás”

Héthy Lajos: Civil beszéd vagy „párt-beszéd”?

Ferge Zsuzsa: Társadalmi áramlatok és egyéni szerepek

Fleck Zoltán: Változások és változtatások
Krémer Ferenc: Rossz döntések kora

www.konyv7.hu

www.napkiado.hu

Kodolányi Gyula
A fény rétegei

NAPKIADÓ

Kodolányi Gyula:

A FÉNY RÉTEGEI

Válogatott esszék és beszélgetések

2006–2009.

Magyar esszék sorozat

186 oldal, 2900 Ft

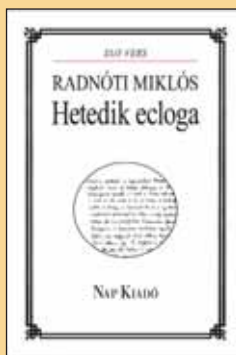
Radnóti Miklós:

HETEDIK ELOGA

Szerk.: Pomogáts Béla

Egy vers sorozat

240 oldal, 2500 Ft

NAPKIADÓ

TATAY SÁNDOR

Ház a sziklák alatt

NAPKIADÓ

Tatay Sándor:

HÁZ A SZIKLÁK ALATT

Három elbeszélés

Az utószót Ágh István írta. Különleges könyvek sorozat.

100 éve született

Tatay Sándor!

96 oldal, 2000 Ft

Vasy Géza:

„HAZA A MAGASBAN”

Illyés Gyuláról. Magyar esszék sorozat

224 oldal, 2900 Ft

NAPKIADÓ

A **Nap Kiadó** könyvbemutatója a Millenárison a Hess András teremben 2010. április 23-án pénteken 14 órakor

DEDIKÁLÁSOK:

Pénteken 15-16-ig: Kodolányi Gyula, Pomogáts Béla, Vasy Géza

Szombaton 16-17-ig: Kodolányi Gyula

Szombaton 17-18-ig: Vasy Géza

Vasárnap 16-17-ig: Kodolányi Gyula

nk
NAPKIADÓ

A LUTHER KIADÓ AJÁNLATA

Jelenti magát Jézus

Válogatás a magyar népzene keresztény szellemiségű anyagából

Egységár: 1960 Ft • 168 oldal • 140 x 185 mm • keménytető • CD-melléklettel
A hét csoportba szerkesztett anyag különböző korok, vidékek száz dallama, amelyek kiválasztásában az elsődleges szempont a vallásos élményvilághoz fűződő kapcsolat volt. A vallásosság, a keresztény hit megnyilvánulásainak különböző fokozatait hallhatjuk ki a dalok szövegeiből, melyeket játék közben, hétköznap és ünnepnap, az élet könnyebb és nehezebb időszakában énekeltek az előtűnik járók.

A kötethez két CD-t is mellékelünk, amelyeken mind a száz népdal hallható.

Asztali beszélgetések 3. – Közös örökségünk

Egységár: 1750 Ft • 178 oldal • 145 x 203 mm • keménytető • színes illusztrációkkal

Az Asztali beszélgetések harmadik köteté 65 évvel a holokauszt után jelenik meg. Pálinkás József, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, Szabó Lajos teológusprofesszor és Schweitzer József főrabbi a közös gyökerekről beszélget. Majd utóbbi átül egy másik asztalhoz, ahol a soa-regényéért Nobel-díjat kapott Kertész Imre író és egy másik teológus, Jutta Hausmann mutat készséget arra, hogy az Auschwitz utáni komló cseréljenek véleményét. Ezt követően Hausmann biblikus professzor vált asztalt, és egy biblikus témákat gyakran ábrázoló festőművész, Fehér László mellé telepszik. Ezután monumentális biblikus tárgyú regények szerzőjével, Spiró Györggyel beszélget egy újabb teológus, Csepregi András, majd a bibliai és a köznapok törvényeiről cserél eszmét Solt Pál, a Legfelsőbb Biróság volt elnöke és Gáncs Péter püspök.

Vinczellér Imre

Egységár: 5500 Ft • 198 oldal • 225 x 275 mm • keménytető + védőborító • színes illusztrációkkal

Hazai és külföldi elismerése, kiállítási szereplései alapján Vinczellér Imrét a hazai festészet egyik elismert tehetségeként tartjuk számon.

Festészetének nyelvezeti, illetve tartalmi adottságain kívül számára a művészetet a nagy fontossággal bírnak. Törekszik arra, hogy bizonyos keretek között a művészetében alkalmazott vizuális eszközökkel humanisztikus tartalmakat fejezzen ki. Az egyetemes emberi értékek, a szabadságjogok, az emberi méltóság és szellemi kincsek megőrzése jó értelemben vett hazaszeretettel párosul személyében. Demokratikus elkötelezettségét először festészetével hirdeti.

Varga Gyöngyi

Áldáskönyv

Egységár: 1790 Ft • 195 oldal • 185 x 135 mm • keménytető • színes illusztrációkkal

Éz az áldáskönyv az áldottakhoz szól, és egyben az áldás továbbadására hív. Ana az útra indít, amelyen közösen fedezhetjük föl a létezés gazdagságát, az érintések üzenetét és a határtalan Szeretet erejét.

A Luther Kiadó, a Kálvin Kiadó, a Magyar Bibliatársulat, a Szent István Társulat és a Harmat Kiadó szeretettel várja kedves vásárlóit a Nemzetközi Könyvfesztiválon, a Jövő Háza földszintjének 22-es standján.

Evangélikus könyvesbolt (1) 411 0385

1085 Budapest, Üllői út 24.

Telefon: (1) 317 5478, 486 1228, (20) 824 5518

Fax: (1) 486 1229

E-mail: kiado@lutheran.hu

www.lutherkiado.hu

Magyarországi Evangélikus Egyház Luther Kiadója

New York Times-bestsellerek az Egymásra hangolva szerzőjétől!

Könyveinket keresse a Nemzetközi Könyvfesztivál 22-es standján!

harmat kiadó

H-1114 Budapest, Bukarest utca 3.
Telefon: (1) 466-9896
www.harmat.hu

Szöcs Géza
**TASSO MARCHINI
ÉS DSIDA JENŐ**
avagy sorsvonalak
játéka Kolozsvártól
Arco di Trentoig
Marchininek,
az erdélyi festészet
fiatalon elhunyt,
mégis emblemikus
alkotójának és

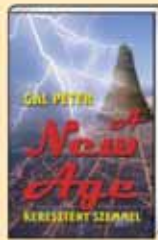
Dsida Jenőnek, az egyik legjelentősebb
erdélyi magyar költőnek állít emléket
e kötet, színes és fekete-fehér képekkel
illusztrálva.

128 oldal
Ára: 2400 Ft

AREND TH. VAN LEEUWEN
**KERESZTÉNYSÉG
A VILÁGTÖRTÉNELEMBEN**
Üdvösség és szekularizáció
A neves holland teológus
nagy szabású, politikatörténeti
környezetbe ágyazott
összehasonlító vallástörténeti
munkájában a kereszténység
és Európa kapcsolatát vizsgálja, kitékintéssel
a nem-nyugati társadalmakra is, mint amilyen
Kína, India vagy az iszlám országok
civilizációja.

376 oldal
Ára: 2800 Ft

Gál Péter
**A NEW AGE
KERESZTÉNY SZEMMEL**
A kötet nagy felkészültséggel
és irodalmi háttérrel mutatja
be a New Age mozgalom
gyökereit (gnoszticizmus,
szabadkőművesség, jóga,
okkultizmus, mágia és

a modern pszichológiai iskolák), majd teszi azt
a józan ész és a Biblia mérlegére, végül pedig
lexikonszerűen leírja a New Age-mozgalom
eszméit, iskoláit és különféle megjelenési
formáit.

476 oldal
Ára: 2400 Ft

ENYÉIM LEGYETEK
Az elmúlt két évszázad
legszebb – a keresztény erkölcs
és hagyomány talaján sarjadt –
novelláiból ad válogatást
e kötet, melyben Ady Endre,
Mikszáth Kálmán, Jókai Mór,
Herczeg Ferenc mellett
a méltatlanul feledésbe merült

alkotók – Ambrus Zoltán, Eötvös Károly, Tóth
Béla, Boldog Salkaházi Sára – művei is helyet
kaptak. A magyar irodalom legszebb keresztény
szellemiségű novelláiban, melyek most egy
kötetben látnak napvilágot, kimondva vagy ki-
mondatlanul ott rejtőzik a szeretet parancsa.

276 oldal
Ára: 1800 Ft

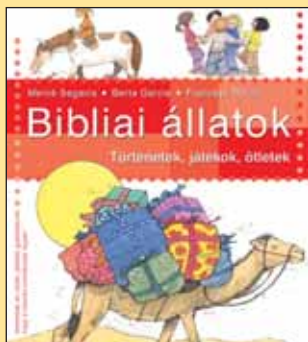
Szeretettel várunk minden érdeklődőt
a könyv bemutatójára
a Nemzetközi Könyvfesztiválon!

Időpont:
április 24. (szombat) 15³⁰

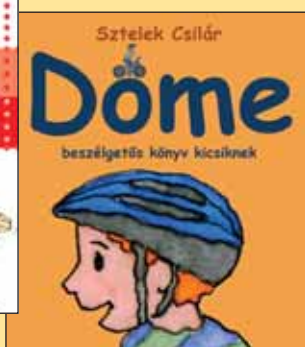
Helyszín:
SUPKA GÉZA TEREM
(Millenáris Park – Jövő Háza)

Látogasson el hozzánk a Nemzetközi Könyvfesztiválon (Jövő Háza – 22-es pavilon), ahol a rendezvény ideje alatt
20% kedvezménnyel vásárolhat!
Internetes könyvruház: www.stephanus.hu

AJÁNLATUNK A KÖNYVFESZTIVÁLRA

Merce Segarra-Berta Garcia-Francesc Rovira
BIBLIAI ÁLLATOK
Történetek, játékok, ötletek
96 oldal; kartonkötés; 3600 Ft
A Bibliában az állatok ritkán
járnak főszerephez, mégis
hozzátartoznak világához.
Most vidám játékok segítségével
ismerkedünk meg velük, s
az általuk jelképezett gondolatokkal.

Sztelek Csilár
DÖME
beszélgetős könyv kicsiknek
184 oldal, keménytáblás;
1700 Ft
Döme mindig csak kérdez,
anyu meg nem győz válaszolni
neki. E mesekönyv segíthet a
kicsiknek föltenni kérdéseiket, s
a nagyoknak, hogy megtalálják
a megfelelő válaszokat.

Györi Katalin-Gellén Sára
BOJTI
Történet egy nagyszívű
kiskutyáról
44 oldal; keménytáblás;
1400 Ft
Bojtinak különlegesen „nagy”
szíve van. Történetén keresztül
mi is „emberséget” tanulhatunk.
Györi Katalin meséjéhez Gellén
Sára készített humoros, kifejező
képeket.

Tatai István
Az Egyház és Izrael
306 oldal, kartonkötés;
2900 Ft
A szerző az Egyház és Izrael
kapcsolatát óriási nemzetközi és
hazai teológiai történeti anyag
bemutatásával ismerteti. A kötet
egy páratlan összeállítás a zsidó-
keresztény kapcsolatrendszer
könyvespolcán. (Harmat Kiadó-
Kálvin Kiadó-KMTI)

Programjaink a Könyvfesztiválon:

Április 24. (szombat)
10.00, Fogadó
épület, Gyereksarok
– Játssza, mesélve,
beszélgetve – Istenről,
világról, emberekről
gyermekeknek

Április 25. (vasárnap)
15.30, Jövő Háza,
Márai Sándor terem
– Dr. Tatai István:
Az Egyház és Izrael
c. könyvének bemu-
tatója (Harmat,
Kálvin, KMTI)

A Kiss József Könyvkiadó ajánlja

Kicsi Sándor András
Magyar könyvlexikon

360 oldal, szövegek közti illusztrációval, 4900 Ft

„A magyar könyv” ábécérendben, függelékeként: A könyv filozófiája. Megjelent a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával

Pogány György

A magyar könyvgyűjtő kalauza
317 oldal, szövegek közti illusztrációval, 4400 Ft

A bibliofília, a könyvgyűjtés, a bibliofília gyakorlati tudnivalóiról. Megjelent a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával

Geréb László

A magyar középkor költészete
176 oldal, ill., 2600 Ft

A középkori latin nyelvű magyar líra antológiája Geréb László válogatásában és fordításában, szép, illusztrált kötetben. Megjelent a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával

Pompor Zoltán
A hétfejú szeretet

Lázár Ervin meséit és más írásait egységes egészként vizsgálva jut arra az álláspont-ra, hogy az író életművének központi kategóriája a szeretet. Megjelent a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával

Pompor Zoltán
A hétfejú szeretet
Hagyomány és újítás Lázár Ervin elbeszélő művészetében, 232 oldal, 2280 Ft

Az irodalmi tanulmányban a szerző Lázár Ervin meséit és más írásait egységes egészként vizsgálva jut arra az álláspont-ra, hogy az író életművének központi kategóriája a szeretet. Megjelent a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával

Kőszeghy Elemér
Magyarországi ötvösjegyek a középkortól 1867-ig

Merkzeichen der Goldschmiede Ungarns vom Mittelalter bis 1867

2. reprint kiadás, 464 oldal, 8479 Ft

A kötet a történelmi Magyarországhoz tartozó városok szerinti csoportosításban tartalmazza a műkincsek ötvösjegyeit, mestereit, tulajdonosait és egyéb adatait.

Révay Mór János
Írók, könyvek, kiadók

Egy magyar könyvkiadó emlékiratai (1920) I-II. kötet, reprint kiadás, 408+496 oldal, 8500 Ft
A Révai Testvérek Rt. igazgatójának, a Révai Nagy Lexikona főszerkesztőjének emlékirata 1920-ból – mintha csak ma lenne: a könyvkiadó ipar kezdetei Magyarországon. Megjelent a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával

Glant Tibor
Emlékezzünk Magyarországra 1956

Tanulmányok a magyar forradalom és szabadságharc amerikai emlékezetéről, 320 oldal, 2490 Ft
Glant Tibor kötetében történeti pontossággal azt mutatja be, hogyan őrződött meg, hogyan és mi maradt fenn Amerikában az 1956-os forradalomról a nem magyar származású amerikaiak „köztudatában”. Megjelent a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával

Dr. Bódis Béla
Kontrolling elemek a könyvkiadásban

Hogyan szervezzünk hatékony kiadói ügyvitelt? 154 oldal, 2680 Ft
A kötet végigvezeti az olvasót – a könyvszakma elismert gazdasági szakemberének kalauzolásával – a könyvkiadás sajátos kalkulációs, számviteli, adózási, tervezési vonatkozásain.

Tarján Tamás
Könyvbölcse
Röpkritikák 2002-2008 (Könyv-

hét Könyvek) 311 oldal, 2640 Ft
„Röbben a tenger”: hét év rövidebb-hosszabb kritikáiból, olvasónapló jellegű cikkeiből válogatta össze a szerző a kötetben megjelent közel kétszáz, kortárs könyvről szóló írást. Megjelent a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával

Murányi Gábor
Lapmargó lábujjgyzetekkel
(Könyvhét Könyvek) 296 oldal, 2640 Ft

A szerző műfajilag változatosan besorolható művekről írta meg személyes hangvételű kritikáit, melyek önmagukban is árnyalatosan rajzolják ki az elmúlt évek szellemi tájképét, ám a kötetben a szövegekhez lábujjgyzeteket is fűzött, megkönnyítve így az összefüggések értelmezését.

Kertész Ákos
Égzsakadás, földindulás
Napló miniatúrák

Kisesszék és publicisztikai írások, Könyvhét 1998-2009 (Könyvhét Könyvek), 283 oldal, 2640 Ft
A kötet írásából megismerheti az Olvasó, hogyan gondolkodik Kertész Ákos művészetéről, családról, gyerekről, kutyáról, költészetéről, irodalomról, az esztétikáról, politikáról és vallásról... megismerheti Kertész Ákost. Megjelent a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával

Egy tiszta költő

József Attila költészetének új olvasata előtt nyitja meg az utat a tisztaság elve alapján Cseke Ákos és Tverdota György közös kötete. Nyugodtan állíthatjuk, hogy a baudelaire-i, mallarméi, valéry-i tiszta költészet (poésie pure) meghatározó hatásának kimutatása klasszikusunk költői életművében, felfedezésnek tekinthető. Tverdota a problémát akkor érzékelte, amikor rájött arra, hogy a költő 1926–27-es párizsi tartózkodása idején győzedelmeskedő szürrealizmus átvételével nem magyarázható meg József Attila költészeti modernsége. Sokkal inkább megtehető ez viszont a francia irodalmi kritikában ugyancsak abban az időben a költészet tisztaságáról zajló vita figyelembe vétele révén. Tverdota érdeme kettős. Egyfelől önmagában vizsgálat tárgyává teszi és szinte önálló könyvnyi

terjedelemben ismerteti a franciául kevésbé értő magyar olvasóközönséggel az említett vitát. Másfelől alapos elemzéssel mutatja be a Medáliák-ciklust mint a tiszta költészet magyar mintapéldáját. De ne szaladjunk ennyire előre. A kötet első felében Cseke Ákos elsősorban úgymond a tartalmi oldalt, azaz az ember egzisztenciális tisztaságvágyát veszi szemügyre a tisztaságrítusoktól kiindulva a vallásos-kultikus, s a bölceleti tisztaságfogalom történeti tárgyalásáig bezárólag. Ezt követően tesz kísérletet a tisztaság fogalmának feltárására József Attila költészetében. Kimutatja, hogy a költő már pályája elején szinte megszállott gyakorisággal foglalkozik verseiben a tisztaság és a megtisztulás problémáival. Elemzésekkel alátámasztott meggyőződése, hogy József Attila korai és kései korszakában egyaránt olyan alapvető emberi vágyaknak adott hangot, amelyeket a tisztaság

Cseke Ákos –
Tverdota György:
A TISZTASÁG KÖNYVE
Universitas Kiadó
465 oldal, 2835 Ft

bölceleti és vallási jellegű, emberi akarása felől érdemes megközelíteni és nem klinikai módszerekkel és értelmezéssel. Többször is idézi a fiatal József Attila Vágó Mártának

szóló mondását: „Fizikai és metafizikai szinten élünk. Például az alsó ajkad érzéki, a felső nem az. Mégis itt vagy, és mégis itt vagyok.” A szerelem József Attilánál mindig ebben a kettősségben mozog, sohasem kizárólag testi-fizikai, hanem egyúttal mindig lelki-metafizikai valóság – teszi hozzá Cseke. Elemzése szerint hiába tagadja meg József Attila későbbi elméleti írásaiban a vallásos és bölceleti tisztaság-akarást. Amiről ugyanis az elméletíró nem akar tudni, azt a költő nem tudja elfelejteni és visszahódítja azt az Ódában vagy a Flóra-versekben. A kötet tanúsága szerint tehát mindenképpen ki kell egészítenünk József Attila költészetéről eddig kialakított képünket annak „társadalmi kérdésekben elkötelezett és a mélylélektanban elmélyülő mivoltáról” a tiszta költészet mozaikkockájával.

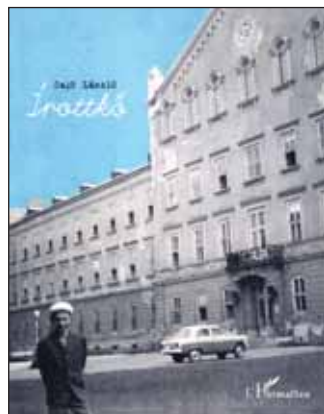
Hudra Árpád

Csalip mester

Tízéves narrátorunk „bevonul” Kőszegre, ahol kóros dagogása lenne meggyógyítandó. Az ilyesfajta problémák kezelésére szakosodott intézmény ugyanazon épületben székel, amelyben egykor Bébé, Medve, Merényi és a többiek tették a dolgukat, azaz, bizony, Ottlik Géza halhatatlan falai közé csöppent a fiú, aki ekkortájt még mit sem tud hajdani zseniális elődjéről. (Hm. Az idő nagy mókamester, a nyelvhasználatban is.) Mondjuk: füttyül az ilyesmikre, és az is állítható, hogy a központozás nem erőssége ugyan, de nem diszlexiás ő, sőt. Naplót vezet, amely időnként szinte parttalanoknak tűnik, pedig könyörtelesen komoly szerkesztő vezérli, nyilván bensőjéből, ha csak nem S. L. segített neki.

Sajó László világi meg lehetőségeken szűkösek – noha itt a tér tágasnak mondható, hiszen Tolcsvától egészen Kőszegig

ível (plusz DDR), mondhatnók némileg tréfálkozva. Tehát: a bentlakásos intézet arra volna hivatott, hogy „kigyógyítsák” bajából hőstünket, akinek egyébként semmi betegségtudata nincs, noha rendszeresen küszködik hátrányos helyzetével, mondhatni „típusos” örö-

Sajó László
IROTTKŐ
L'Harmattan Kiadó
147 oldal, 2000 Ft

mei és konfliktusai vannak, és itt kerül kezébe az Iskola a határon. Olvassa-olvassa, és értelmezi is persze, mindenfajta irodalomtörténeti, esztétikai tudás (tehát megkötöttség) nélkül, így aztán mindenfajta allúziótól mentesen, mondhatni direktben alakul ki a két szöveg sűrű kapcsolathálója. A kissrác története-reflexiói úgy épülnek rá az Ottlik-Bébé-féltre, hogy közben egy pillanatra sem veszíti el a szuverenitását: tehát nem az Iskolá...-ra épül, hanem mintegy befogadja azt (is). A viszonyuk annyiban ambivalens, ahogyan a gyerek értelmezi-értékeli az Ottlik-regény világát: elemzései (nyilván Sajó tudatos, ám nem igazán világos koncepciója szerint) mintegy „kilógnak” a műegészéből, mintha az Emlékönyv (ez a napló címe-neve, még kis lakat is van hozzá) írójának nyelvi-stiláris kapacitása kevés lévén a Szerző koncepciójának a megvalósításához, a deus ex machina toporogna

itt-ott a szövegvilágban. Nem baj ez, csak éppen kérdőjeles.

Annál is inkább, mert a regény óhatatlanul felidézi például Somogyi Tóth Sándor kiskamasz-„monológjait”. Gabi (az ő öccse Csalip mester) naplójából-elbeszéléséből éppúgy egyfajta, Rousseau óta igazán virágzó fejlődésregény bontakozik ki, ám az ő szövege éppúgy koherensebb ennél, mint akár Homlok Andrisé (Gyerektükör).

Amúgy: ahogy a gyerekek a felnőttek durván zavaros életével való viszonya, a „külvilág” összes abszurditása is „átjön”, a helyén van. Az NDK-beli jutalom-láger helyszínei, történései még azokat is lenyűgözhetik-elrémíszthetik, akik vajmi keveset tudnak az egykori német szochazáról, éit. Barátságok és cselszövények, súlyos konfliktusok és csendek, és a lányok! Tudható: Sajó László önéletrajzi indíttatású regényt írt. Mihamarabbi folytatást!

Sz. J.

Az utolsó repülés rejtélye

Izgalmas, részint tenger alatti nyomozás története Jacques Pradel újságíró és Luc Vanrell hivatásos mélytengeri bűvár könyve, amely több évtizedes rejtély nyitját tárja fel. Az ő tíz évig tartó kutatásuk során derült fény arra, hogy miként és hol halt hősi halált Antoine de Saint-Exupéry író.

Korábban csak annyit lehetett tudni, hogy 1944. július 31-én reggel 8 óra 45 perckor Saint-Exupéry felszállt egy Lightning P-38-asal fotófelderítést végezni, s mivel jóval azon idő múltán sem tér vissza a bázisra, amikor az üzemanyag a számítások szerint biztosan kifogyott a gépéből, eltűntnek nyilvánították. Ki öngyilkosságra gyanakodott, ki egy jósnő szavaira emléke-

zett, aki azt mondta az író pilótának: „Negyven éven felül óvakodjon azoktól a gépektől, amelyeket maga vezet!” Az élénkebb fantáziával megáldottak pedig azt rebesgették, hogy Saint-Exupéry nyomtalan eltűnésében szerepe lehet A kis hercegnek, aki talán nem is csak egyszerűen mesehős... De ötvennégy év múltán egy marseilles-i halász hálójába különös vízköves tárgyat hoz a felszínre, s mielőtt még visszadobná a vízbe a kacsatot, megcsillan rajta a fény – és egy név...

A magyarul az Ab Ovo kiadónál megjelent kötet bepillantást enged az író életrajzába félárván töltött gyermekkorától – amikor a tanárok mindig rápirítottak, mivel folyton „a fellegekben járt” – a felnőttként elszenvedett repülő-szerencsétlenségein át a második világháborúig, amelyben

Jacques Pradel és Luc Vanrell
A KIS HERCEG UTOLSÓ TITKA
Ab Ovo Kiadó
178 oldal, 2890 forint

már csak magasabb körök közbenjárására ültetett be a pilótafülkébe, hiszen régen túllépte a vadászgépek vezetői számára megsza-

bott felső korhatárt. Aztán következik annak leírása, hogy a könyv szerzői miként derítették ki Saint-Exupéry halálának okát.

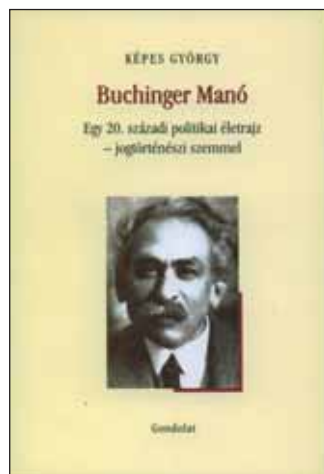
A kiadó, a szerkesztő vagy a műfordító adta cím: *A kis herceg utolsó titka*, eltér az eredetitől és a tényleges tartalomtól; nyilván vásárlócsalogatónak szánta, aki kitalálta. Nyugodtan megbízhatott volna azonban a magyar olvasóban, aki minden kétséget kizáróan tudja, milyen mű fűződik Saint-Exupéry nevéhez, feltehetően többet is fel tudna sorolni az általa jegyzett könyvek közül. S ugyancsak bízni kellett volna abban, hogy a dokumentumkötetnek a mindenki által rajongásig szeretett mesehős neve nélkül is híre megy, sikere lesz, hiszen briliáns, magával ragadó, letehetetlen. Kész dektívregény.

emzsé

Egy vezető szociáldemokrata politikai életrajza

A szegény zsidó családban született Buchinger Manó (1875–1953) eredetileg könyvkötőmunkás volt, de mint szociáldemokrata politikus írta be nevét a magyar történelembe. A Képes György által megrajzolt életút döntő állomásainak a kommunistákkal való egyesülésekkor elfoglalt álláspontjai mutatkoznak.

Az újabb átfogó történelemkönyvek legalább két alkalommal említik Buchinger nevét. Előbb akkor, amikor 1919. március 21-én a szociáldemokrata vezetőség határozatot hozott, ami nem csupán a kommunistákkal való együttműködést tartalmazta, hanem a kommunista program elfogadását, azaz a proletárdiktatúra elvein való

Képes György
BUCHINGER MANÓ
Egy 20. századi politikai életrajz – ogtörténeti szemmel
Gondolat
238 oldal, 2380 Ft

közös kormányzást. E határozat ellen csak négyen szavaztak: Buchinger, Garami Ernő, Peidl Gyula és Propper Sándor. Második szoká-

sos említése az, hogy 1919. augusztus 24-én – Buchinger, Garami, Peidl és Peyer Károly vezetésével – az 1903. évi pártprogram alapján újjáalakult a Magyarországi Szociáldemokrata Párt, élesen elhatárolva magát a kommunistáktól és a Tanácsköztársaságtól.

Buchinger 1904-től vezetőségi tagja volt a Magyarországi Szociáldemokrata Pártnak, s hatáskörébe tartoztak a párt külkapcsolatai. Személyes kapcsolatban állt olyan legendás politikusokkal, mint Bebel, Bernstein, Otto Bauer, Kautsky, Lenin, Liebknecht, Rosa Luxemburg, Trockij. A velük való találkozásokról, a szociáldemokrata mozgalom történetéről forrásértékű munkákat írt, s egész pályafutása alatt jelentős újságíró-publicisztikai tevékenységet fejtett ki. Ez utóbbi szempontból különösen érdekes bécsi emigrációbeli működése (1920–

1929). Hazatérve 1931–1938 között országgyűlési képviselő volt, majd Magyarország német megszállása után Mauthausenbe deportálták.

A felszabadulás után már a „munkásegység” hívének mutatkozott, korábbi elveit revideálva már helyeselte a két munkáspárt egyesülését és tagja lett a Magyar Dolgozók Pártjának. 1945 nyaratól haláláig nemzetgyűlési, majd országgyűlési képviselő volt.

Jelen kötetben Képes György gondosan adatolva, objektíven mutatja be a korábban a kommunistáktól elhatárolódó, majd a „testvérharcot” beszüntetve, velük szövetségre lépő vezető szociáldemokrata életét. A szociáldemokrata párt elfogulatlan történetének megírása még hátravan, de ezt az életrajzot már nem lehet „pártállami” szemlélettel vádolni.

K. S. A.

A hóbotos patikárius és a magyar festészet

Csontváry Kosztká Tivadar (Kisszeben, 1853 – Budapest, 1919) művének megítélése hosszú évtizedeken át a teljes elutasítás és a rajongó elfogadás között mozgott. A magyar művészettörténet talán most érkezett el a kiérlelt összegezésig.

Molnos Péter *Csontváry – Legendák fogságában* című, rendkívül igényes kiállítású könyvében a teljes életművet közreadja (köztük két, eddig ismeretlen művet). A neves művészettörténész számos korabeli dokumentum és a kortársak visszaemlékezéseinek segítségével próbálja eloszlatni a „hóbotos patikárius” alakját övező legendákat. Csontváry életéről keveset tudunk, pedig hatalmas kézirat anyag maradt utána. Életének legfontosabb eseményeit azonban már elboruló elmével vetette papírra. Az önéletrajzírónak ezért a patológia tudományában

is járatosnak kell lennie, egyébként mit kezdene a következő, meglehetősen furcsa tartalmú sűrűgönyvel: „*Királyt kitenni a napra.*”

Az, hogy a magyar festészet egyik legjelentősebb életműve egyáltalán fennmaradt, Gerlóczy Gedeon építésznek köszönhető. Ő akadályozta meg, hogy az örökösök a hatalmas festményeket feldarabolják, és vászonként (!) eladják. Ötvenhat hatalmas méretű képet tárolt hosszú éveken át – felgöngyölve – a garázsában, és a kéziratos hagyatékot is összegyűjtötte.

Csontváry festészetének tárgyilagos értékelése rendkívül nehéz feladat, mert kevés alkotó munkásságának megítélése volt ennyire szélsőséges. Vaszary János 1930-ban, az első hagyatéki kiállítás után lelkes hangú cikket írt róla, melyben „a felfedezőknél, úttörőknél kijáró tisztelettel övezte emléket, Szinyeivel, Lechner Ödönnel és Rippl-Rónaival, sőt a francia impresszionisták műtörténeti jelentőségével állította

Molnos Péter
CSONTVÁRY
Legendák fogságában
Népszabadság
Könyvek-Kieselbach
216 oldal, 9900 Ft

párhuzamba munkásságát”. A kifinomult ízlésű Bernáth Aurél azonban 1947-ben „az elmebeteg festészetének” kategóriájába sorolta művészetét, a nagy *Taorminát* pedig a „legrosszabb nyári kocsmadekorációnak” nevezte. Festészetének értékelését az is nehezíti, hogy a műtörténészek gyakran a végéig ragaszkodnak a hagyományos kategóriákhoz, és ezért gyakran mostohán

bánnak a „besorolhatatlan” művészekkel.

Az újrafelfedezés az 1958. évi brüsszeli világkiállítással kezdődött meg, ahol a *Tengerparti sétalovaglást* az „Ötven év modern művészete” című kiállítás egyik nyitóképének választották. Négy év múlva, 1962-ben egy nagy kiállítás következett a belga fővárosban, majd 1963-ban gyűjteményes kiállítás előbb Székesfehérvárott, majd Budapesten, a Nemzeti Galériában, jó tíz év múlva, 1975-ben pedig a Szépművészeti Múzeumban. Egymást követték a tanulmányok, könyvek is: Németh Lajos monográfiája (1964), Pertorini Rezső patográfiája (1966), válogatás írásából (1976) stb.

Fülep Lajos 1963-ban így vélekedett Csontváryról: „Ez az ország – érdeme nélkül, sőt akarata ellenére – váratlan örökséghez, páratlan kincshez jutott. ...Cézanne-t nem számítom ide, nincs sehol semmi hozzá fogható ebben a században. S ez ezé a kis országé.” – Úgyhogy vegyük birtokba jogos jussunkat!

Bártfai László

Francia frazémák

Az állandósult szókapcsolatoknak, frazémáknak két tulajdonságát érdemes kiemelni. Egyrészt nem kompozicionálisak, jelentésük nem jósolható meg összetevőik jelentéséből. (Az idegen nyelvű frazémákat külön meg kell tanulni.) Másrészt szintaktikailag dermedtek, s így az úgynevezett konstrukciós nyelvtannak szolgálnak mintafeladatul.

A fejlettebb kultúrákat képviselő nyelvek, mint a francia és a magyar, gazdag frazémakészlettel rendelkeznek. Például a közös

kulturális háttérnek köszönhető egybeesés, hogy a francia *avoir une langue de vipère* frazéma szó szerinti magyar megfelelője is a *viperanyelve van*. A szó-láskészlet, a gallicizmusok és hungarizmusok ezen közös eleme jól magyarázható a Bibliából, ahol a vipera mérge a bűn képe vagy a

bűn büntetése, s az igazaknak nem árt a vipera. A francia frazémák, gallicizmusok azonban gyakran merőben eltérőek magyar

megelőiktől – ezért is van szükség ilyesfajta gyűjteményekre.

Jelen kötet a mai francia nyelv ezer állandósult szókapcsolatát és ezek magyar megfelelőit dolgozza fel tematikus elrendezésű szótár formájában. Gyakorlatokat, rajzos szórejtvényeket is tartalmaz. A francia nyelvet haladó szinten tanulók számára készült, de szótárszerű kézikönyvként is használható.

A szerző Bárdosi Vilmos, az ELTE egyetemi tanára, a francia és magyar frazeológia nemzetközileg is elismert szakértője.

K. S. A.

Jézus halotti leple...
A katárok elpusztítása...
Ábrahám teremtés-
története...

A MÚLT IDŐK
NAPJAINKBAN IS ÖLNEK

Julia Navarro
a történelmi kaland-krimi
nagy mesternője

JULIA
NAVARRO

A Szent Lepel
titkos szövetsége

A Szent Lepel titkos szövetsége szerzőjétől
JULIA NAVARRO
ÁRTATLANOK VÉRE

„Egy nap talán
bosszút áll majd
valaki
az Ártatlanok
véérért.”

„Pillanatokon belül kitör
a harmadik világháború,
és ők győznek.
Mert ők Isten
kiválasztottjai.”

A Szent Lepel titkos szövetsége
és az Ártatlanok vére szerzőjétől

JULIA NAVARRO
AZ AGYAGBIBLIA

„Egyikük sem gondolta,
hogy túl késő lenne a
bosszúnak.”

„A háború minthát
elkezdődik, ő pedig
előre fél akart készülni
mindenre.”

Két ideológiás (I.) Evelyn Waugh

A főleg Ottlik Géza által ránk hagyományozódott, sokat mellőzött és sokat megrajongott angol szerző néhány egészen kiváló könyvvel van jelen az idők magyar piacán, vitatkozni lehet, a *Jámbor pálya* (nyersen: A hajlás és az esés), az *A megboldogult* (A szeretett, a legnyersebben ez az angol címe, de ez csak kacatolásom), netán az *Utolsó látogatás* a csúcs (2-3 vicces művét a szerzőnek nem kedvelem annyira), de nincs benne igazán a közbeszédben ez a mifelénk kevésbé alapvető kérdéseket pengető íróóriás. Hiszen az élet és halál szinte eltörpül a kis politikai nagykorszakváltások mellett (régén és a fél-múltig), az meg, hogy transzponálni tudjunk, nem olvasói szokásunk...erre mindjárt rátérek. A bröhöhö-hahaha szemlélet járja itt, a szelleminek mondott magyar irod. életben, és ezzel Evelyn úrnak már annyi is.

Ottlik Géza remekül fordította a *Brideshead Revisited*-et (Utolsó látogatás) sok-sok ívét, benső és külső ívekről beszélek.

Ő aztán átélte a könyv mondáságát (megj. Ottlik a *Hajnali háztetők* háború előtti remeklésével, majd utáni megtoldásával az egyik legüdítőbb, zajtalanul surranó, kompakt regényét alkotta meg, szintén mellőzve, akár novellái, melyek közül én épp a honi rajongásnak oly neveléségesen tárgyát adó *Minden megvan* szellemét nem bírom állni!), ifjúság-szemléletét imádhatta, szerelmi szálát jól ismerhette maga is (a festő és a végül katolizáló, szépségesen lezser, végül elzárkózó, mélybuta, nem is oly buta Júlia kapcsolatát), nem folytatom.

Ottlik azonban az *Iskola...* végső kidolgozásában jócskán folytathatta (folytatta, szerintem) a *Brideshead* szellemét. Az *Iskola...* ezen is iskolázódott, ezen a fordításon. A szerkezet itt csiszolódott véglegessé (félig), s ha eddig ismételttem is (hiába, mi nincs hiába itten nálunk, ami nem határozódik meg az irányadó irodalmi szellemfélék által!), hogy a *Brideshead* és az *Iskola...* mélyen kötődik (össze), hát most újra mondom.

Pontosan tudatában vagyok erősebb megjegyzéseim irritáltság-gyanújának. Nem érzek irritáltságot. Csak

szerény feltételezéseim is részei az igazságnak.

A II. világháború ily-oly napjaiban vagyunk, és Ryder, a festő, katonaként, elvetődik az ősi kastélyba, ifjúságának és fő-fő szerelmének színhelyére. S itt létrejön kapcsolata a múlttal, mely maga volt a csalódás, és megszakad kapcsolata a jellel (háború, sereg, stb.), mely neki *nem* a remény.

Egy fiubarátság... egy bizarr ifjú kalandor úr...más társak... rárimél az *Iskola...* sok vízjelére. (Képzavarom.) Egy fontos medve. Meditatív elvonulás. Érzékenység. Szerény ívű kalandosságok. A háttérben a család.

Anglikánból, csoda révén, kikatalizáló öregúr, erre egy ledöbbenő Júlia, aki nem ugrik le az erkélyről az érte elváló férfi mandolinjába-nagybögőjébe, hanem...

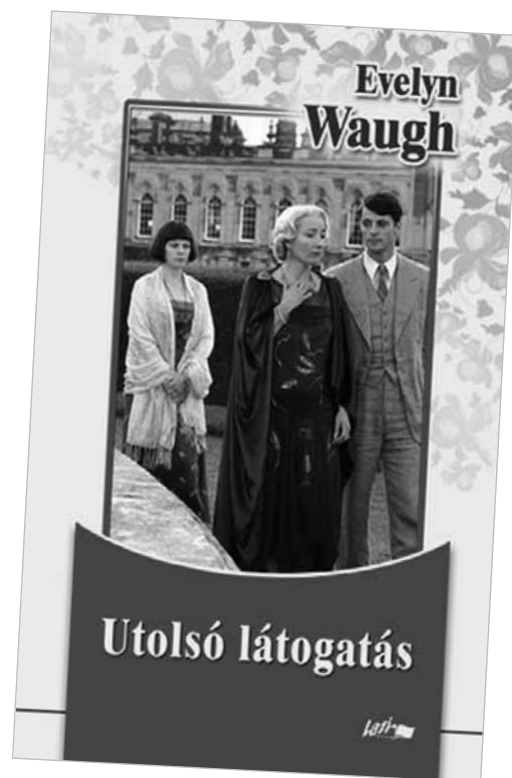
Hanem?

Lemond. Inkább lesz – talán majd – félkurva úriasszony, de boldog aztán nem akar lenni.

Ezzel összetöré Ryder festőművész úr szívét, aki őt diszkrétan megátkozza. Na ja.

S mindez kissé vontatottan zajlik, Ungvári Tamással értek egyet, ismétlem, hogy nekünk ez a konvertálódási idegen, ellenben Ottlik szövege a legjobb angol szöveget.

Mi nem *pászol* ebben a jelentős főműszerűségben? Az talán, hogy Evelyn Waugh olyan oldalán akarta megmászni a hegyet, ahol az már nem hegy. Hanem betonozott fém fal. (Vallás, ideológia. Nem a természetes élet.) A természetes élet: sziklamászás. Imádom az alpinista örültek szellemét. Elismerem, mint a magány, a szerzetesség egyik világi formáját. De hagyjanak engem a konvertálásokkal, pláne, ha nincsenek is az anyag többi részével egyenértékűen kidolgozva.

Holott épp ezért szokott igen nagy író lenni hajdani kedvenceim egyike, Evelyn Waugh. Ott, ahol (*Jámbor pálya* pl.) a „sznob” születési arisztokrácia csak majombábjátékot folytat a lélek különc értékfiguráinak háttérében. Előjön ilyenkor a hitvány világ ellenében a tényleges „anyagot-túli”, szerzetesi, „zen buddhista” játék is (a szó Wittgensteini értelmében: „Ahol nem lehet azonosulni, ott különbözni se kell külön”, saját mondásom), a felforrósodó pillanatok, általában fiatal írók kérdéskörében, maradandó emléket hagynak.

De *Utolsó látogatásunk*, s ez nem fog változni, idegen partfok marad. Idegenféle emberekkel, felfogásokkal...egy szellemi Patagón Fok, mely után, üsse (ne üsse) part, jöjjön a Csendes-óceán.

Óceányi (fura szó), amit a lélekből (vallás, misztikum stb.) átfogja az író, de helyette jobban szeretjük a szél, a víz, az ég játékait. Nem bonyolódunk, így.

Ah, szép lehetett Júlia és Ryder úr szerelme. De ha ennyit ért? A fiú joggal dühös. Mi pedig? Azt szeretnénk, ha éreznénk, igazunk van egyszerűséggel, szemernyit is, ha ideológiázunk. De nincs igazunk. A szellem két rossz véglete: a korhadt hagyomány és a kötelezően mindig új ideológia, a cél-tan. Ahol emez nem majomparádé, ismétljük a szót, hát a másik az. Maradok jó *Semmi Közép*.

Tandori Dezső

Az ismeretlen Felisberto Hernández

A magyar olvasók ritkán találkozhatnak Felisberto Hernández ⁽¹⁾ műveivel. Az avantgárd próza későn, 1960 után felfedezett, kiemelkedő alakja, aki az újpróza hatására keltette fel a kritika figyelmét. Olyan nagy szerzők, mint Julio Cortázar, Gabriel García Márquez és Italo Calvino vallják azt, hogy Hernández hatással volt rájuk ennek ellenére a kevésbé ismert latin-amerikai szerzők közé tartozik.

Felisberto Hernández zongorista és író Montevideóban született 1902. október 20-án, egy négygyermekes család elsőszülöttjeként. Első zongoraleckéit kilenc éves korában kapja. Szerény anyagi körülményei miatt kénytelen állást vállalni zongoristaként moziban, ahol is zongorán kíséri a némafilmeket. Húszéves korára szólóestjei vannak, melyeken saját szerzeményeit is előadja. Több koncertkörúton vesz részt az ország középső részében, valamint Argentínában. Egészen 1942-ig Argentínában és Uruguayban utazó zongoristaként keresi kenyerét. 1925-ben házasodik meg először, melyet a későbbiekben több házasság is követ, melyekből lányai születnek. Az 1948-ban María Luisa de las Heras-sal kötött házasságának magyar vonatkozású számai is vannak. ⁽²⁾ Az 1940-es évekre felhagy a zenéléssel, és az írásnak kezd élni. 1946-ban Párizsba utazik a francia kormány ösztöndíjasaként. Visszatérése után Montevideóban telepedik le, és gépiróként dolgozik a Nemzeti Kiadónál. Kifejlesztett egy olyan gépelési szisztémát, mellyel lemásolta néhány rövid novelláját, melyeket a mai napig nem tudtak megfejteni. 1964. január 13-án hunyt el. Műveit francia, angol, olasz, német valamint portugál nyelvekre is lefordították. Főbb művei közé tartoznak: La casa inundada, Libro sin tapas, Por los tiempos de Clemente Colling, Tierras de la memoria, El cocodrilo, Nadie encendió las lámparas, Las hortensias, El caballo perdido.

Műveiben a fantasztikum dominál, gyakran felcserélődnek a határok valóság és fikció között. Egyik sajátossága, hogy élettelen tárgyak szereplőként tűnnek fel a műveiben. A történeteiben és a rövid novelláiban az emlékezés fontos szerepet kap. Felisberto újraalkotja a gyermekkorának és a fiatalságának világát, megjelennek benne olyan személyek, akiket ismert, Montevideo kerületei stb. Műveire jellemző a kevés párbeszéd, a nagyfokú szubjektivitás, valamint a sajátságos struktúra. A hernandez-i művek nagy ré-

sze egy kezdetektől kudarcra ítélt próbálkozásként fogható fel, ezáltal összekapcsolható az abszurdal és az egzisztencializmussal. Habár írói munkássága elhalványítja zenei pályafutását, műveiben nagyon sokszor megjelenik a zene, úgy a témákban (egy zongoratanár, egy zongorista, egy koncert, stb.), mind az elbeszélés formájában, amikor bizonyos hangkeltő szavakkal szeretne érzelmeket kifejezni vagy a szavak jelentését a hangoknak megfelelően változtatja, stb. Fentiekből is kitűnik, hogy Felisbertót nagyon nehéz kategorizálni. Ennek megfelelően a kritika is nagyon sokféle szempont figyelembevételével kísérte meg elemezni.

Látható, hogy a korábban említett sokszínűség a kritika területén milyen tág szempontrendszert jelent, hiszen vannak akik, a narrátor szerepét hangsúlyozzák Hernández műveiben és fővizsgálati szempontnak a narrátor helyét, szerepét, funkcióját tekintik. Vannak akik a fantasztikumra koncentrálnak, és vannak olyanok, akik az egyedi sajátságos elemeket vizsgálják, mint kettősség, elbizonytalanítás, filmszerű vágás, önéletrajzi elemek, filozófiai okfejtések, stb. Általában elmondható, hogy azon kritikusok között akik a stilisztikai elemeket és az idősíkokat vizsgálják kevés kivételtől eltekintve nem próbálják a műveket egységes szerkezeti szempontok alapján elemezni. Sok kritikus tesz említést, Felisberto műveiben gyermeki látásmódjáról illetve a gyakran felbukkanó gyermeki motívumról. Általában Hernández igyekszik úgy beépíteni az írásaiba a gyermeki motívumot, hogy az támogassa vagy alátámassza a metamorfikus alakzatot illetve annak mozgatóját.

A metamorfózissal kapcsolatban is több kritikus tett említést Hernández művei vonatkozásában, azonban a kritikusok többsége itt is inkább egyfajta narratív-stilisztikai elemként kezeli. Átfogóan a különböző műveire kiterjedően a metamorfózist nem vizsgálták. Véleményem szerint a metamorfózis egyfajta dinami-

kus alapként szolgál. Felisbertónál nem csupán a pszichológiai átalakulások kapcsán bír jelentőséggel, hanem akár technikaként is megjelenik. A metamorfózis, nála az a nagy metafora, amely képes összekapcsolni az őt foglalkoztató problémákat és összekötni a metafora jelentéshorizontjának végpontjait és ezáltal az ember számára kézzelfoghatóbb magyarázattal szolgálni. Az átmenetek között a metamorfózis az egyik legmegfelelőbb metafora az emberi lét kérdéseinek megválaszolási kísérletéhez. Úgy gondolom, hogy Felisberto szövegeiben az esztétikai-narratív összetevők által érhető el az abszurd és azon egzisztencialista elemek, amelyek foglalkoztatták, azonban ezen elemek nagyon szerteágazóak e motívumai általában alkalmasak a végpontok feltárására. Másrészt Hernández számára az egyéni lét, és általában a létezés abszurd dolog, filozófiai nonszensz. Szövegeiben nemcsak filozófiai megfontolások, hanem a logika spekulatív tornája alapján, az érzékelését, tudatát átható alapvető létélményként fogja fel. Így a létélményhez köthető nagy témakörök is szükségszerűen kapcsolódnak hozzá, mint például: élet-halál, író-olvasó, mosoly-könnyek, szabadság-rabság, stb.). E nagy témakörök alkalmasak elhelyezni az embert ebben a létbizonytalan, abszurd világban, melyben csak a metamorfózis a legmegfelelőbb metafora az emberi lét említett kérdéseinek megválaszolási kísérletéhez. A végpontok között az átjárást a metamorfózis biztosítja. Felisberto által használt esztétikai elemek a keretet szolgáltatják a történetekhez, viszont a feltett kérdésre a választ mindig a metamorfózisok adják meg.

(1) Az életrajzi információk a következő forrásokból származnak: Vida y obra de Felisberto Hernández, Cine y Letras, Guzmán Urtero Peña, Madrid, 2009. ISSN 1989-1253. <http://www.felisberto.org.uy/> Raúl Blengio Brito, Felisberto Hernández, el hombre y el narrador, Montevideo: Ediciones de La Casa del Estudiante, 1982.

(2) Felesége, aki a KGB kémnője volt, Gerő Ernő szervezte be. A felesége kém múltjával részletesebben foglalkozik Alicia Dujovne Ortiz: „Felisberto Hernández y la espía soviética” című cikkében (megjelent: LA NACION – Buenos Aires, 2007).

Ők én vagyok már

Bár a Könyvhét legutóbbi számában praktikus cikk foglalkozott a

Családnevek enciklopédiája

bemutatásával, *Hajdú Mihály* a leggyakoribb mai családneveinket etimologizálva-értelmezve sorjázató könyvére (*Tinta Kiadó*) magam is visszatérek. Kedvelt időtöltéseim egyike a néveredet-búvárlás. Kevés érdekesebb, személyesebb (és pihentetőbb) foglalatosság akad, mint névtárak, névkönyvek böngészése. Nemrég olyan forrást forgattam, amelyet Hajdú roppant bőséges bibliográfiája nem tüntet fel (*Michele Francipane: Ragionato dei cognomi italiani, 2005*). Lenyűgöz évtizedek óta nagyra becsült egyetemi oktató kollégám, barátom vállalkozásának ökonómiaja, takarékosága, mérlegelő világossága. Irodalmár szemmel egy hosszú évszázadokat átfogó hatalmas nemzeti (és [közép-leurópai] narratíva: regényes nagytörténet is meghúzódik a nyelvtudósi munka mélyén. A névmagyarozatok felépítésének szisztematikussága folytán sok ismétlésre van szükség. A szerző tehát például a *Pallagi* családnév eredetét, elterjedtségét kifejtve nem utal a közvetlenül előtte álló *Pallag* névhez, hanem (részben – szükségképp – szó szerint kopírozva az előző szócikket) újfent „helyben” kész olvasóját informálni. Mi sem természetesebb: a névgyakorisági és a hasonlóan unikális adatok mellett szinte mindenki a saját családnevére lapoz rá elsőtül. Magam megállapíthatom: benne is vagyok/vagyunk a kötetben, meg nem is. A *Tarjáni* (változataiban: *Tarjáni, Tarjány, Tarjányi, Tárkányi, Tárkány* – más változatokkal együtt összesen: 3164 előfordulás) szócikkben a név ‚magas méltóság’ jelentésű török alapszava még hízelgő is. Ám én még csak nem is a név „egyéb változatát” viselem, hanem az egyikkel azonos alakú (jellegzetesen -ján; ‚fia valakinek’ végződésű) örmény *Tarján* családnévet, melyet a születésemtől anyakönyvezett Hovhannessian (János fia) vezetéknevünk helyett, névváltoztatással vett fel familiánk egyik ága. (Tizenegy éves voltam, midőn a névcseré történt. A fiam „visszakapta” a nevet: okmányaiában is feltüntetett második személyneve a Hovhan-

nesz. A módosult név egy „igazi” viselőjéről van tudomásom: bizonyos Agob Tarjanról.) Hasonló tényekkel, érdekességekkel mindenkinek bőven szolgál e nyelvi, névtani kincsestár (a Kiss Gábor szerkesztette *A magyar nyelv kézikönyvei* sorozatban), melyet „lóugrásban” érdemes olvasni, egyik névről a másikra szökellve, egyszerre rendszeresen és ötletszerűen haladva.

Gyönyörű album, a szürke és a fekete árnyalataiba burkolt művészi könyvtárgy *Pataki Balázs*

Örmények

című, kétnyelvű – magyar és örmény – könyve, fotógyűjteménye (*Kelet Kiadó*; elkészült az angol mutáció is). Az *örmények életéből* című bevezető fejezetet a kiváló kelet-kutató, tibetológus *Sári László* írta mintaszerű tömörséggel, a történelmi Armenia iránti empátiával, de mindig a tárgyilagosság ösvényén maradván. A fotográfus vallomás-utószava az Anitól Karabahig megtett út lelki naplója. A felvételek előtt vagy szomszédságában múzeumi benyomást keltő rövid eligazítások és (a magyarra történő fordítás során nyelvileg kissé homogenizálódott) irodalmi szemelvények kaptak helyet. A természeti és az épített környezet megörökítései a viszonylag kicsiny nyomtatási formátumnál nagyobbak, monumentálisabbnak hatnak a pontos beállításoknak, dokumentáló közelítésnek, atmoszferikus sűrítésnek, szimbolizációs feltöltöttségnek köszönhetően. A nemegyszer emberi szereplő nélkül tájak, illetve a sokszor értelmezhető háttér nélküli figurák egymásra olvasása/nézése nagyfokú befogadói dinamikát eredményez: bele kell élnünk magunkat az ősi, nemes, megtizedelt, szétszórt, viharvert

nép, valamint az idők folyamán sokszor változó, megoszló, kínzott és tépett országa sorába. A történelmi arányosság a régmúlt nyomait és a 20–21. század lenyomatát egyként őrzi. Korántsem humortalan (és persze nem is pátosz nélküli) a könyv: sok száj húzódik félmosolyra, sok szempárban csillan a cinkos

fény. Egészében mégis a szenvedés, szegénység, fájdalom hatja át uralkodóan s mementóként az *Örmények*-kötetet. Lára ez és nagyepika együtt (jelképesen szólva). Ki tudja, igaza volt-e József Attilának a „*finomul a kín*” kijelentésével...? (Egy másik JA-idézettörédék képezi e szemle kölcsönzött címét.)

A költészet napja közeledtével kedvelt itthoni, csöndes ünneplési módomból, hogy József Attila azon kortársai közül választok egyet (személyt és életművet), akiről-amelyekről épp a kortársi mivolt nem él elevenen tudatunkban. Idén így esett választásom

Kós Károly

egyéniségére és oeuvre-jére. Az is útkijelölő tényező volt, hogy a *noran* 2008-as *Örmények*-novellaantológiájának szerkesztője, *Sas Péter* írt könyvet a *Holnap Kiadó* számára

Kós Károly, a könyvművész címmel. Kós 1977 nyarán, kilencvennégy éves korában bekövetkezett halála után néhány héttel jártam először Erdélyben (ahol főleg erdélyi örmények adtak segítőn kézzel kézre, nem mulasztva el tréfálkozni azon, hogy erdélyi gyökerű örmény és „sztambuli örmény” között

azért mutatkozik különbség – az előbbi javára). Kós, a pátriárka halála csak azért nem volt első számú téma értelmiségi körökben, mert akkor hunyt el váratlanul Kovács György színművész, őt siratták (az általa rendezett Pirandello-bemutató, a *IV. Henrik* második előadásán a színészek tapsköszönő meghajlása helyett a színpadra szegezett reflektorfény és a főhajtás csendje zárta az estét). Kós keze nyomát, munkálkodása szellemi és tárgyi emlékeit azóta sokszor kereshetem (és kereshettem fel) a kincses városban (a Kós-síremléket is a házsongárdi temetőben). Sas Péter gazdagon és színvonalasan illusztrált áttekintése Kós sokágú tevékenységének egyik legmozgókéonyabb megnyilvánulását térképezi fel: könyvalkotó tehetségét, megszállottságát. Itt is regények íródnak a felszín alatt: mikor s miért készül egy könyv egyetlen (vagy kevés) példányban, mikor és hogyan hordoz önmagán túli jelentéseket a könyv mint tárgy. Apróbb kifogások, viták támaszthatók ugyan a szöveggel és szerkezettel szemben, de könyvfesztivál előtt kevéssel ajándék a (Kós Károly-) könyvek e könyve.

Tarján Tamás

Makádi Mariann: A kompetenciaalapú pedagógia lehetőségei a tanítási-tanulási folyamatban. Szeged: Mozaik. 135 p. Fve 2121 Ft

Nagy József – Nyitrai Ágnes – Vidákovich Tibor: Fejlesztés mesékkel. Szeged: Mozaik. 215 p. Fve 3621 Ft

Néprajz. Etnológia. Folklor

Barabás László: Forog az esztendő kerekre: sóvidéki népszokások. Marosvásárhely: Mentor. 298 p., [32] t., [1] t.fol. Fve 2730 Ft

Bílay Enikő – Márton László – Talpas János: Technikatörténeti örökség a kalotaszegi Magyarvalkón. Kolozsvár: EME. 106 p. (Tudomány- és technikátörténeti füzetek, 1.) Fve 3500 Ft

Deák Ferenc Loránd: Temetkezési és halottas szokások Csermónban és környékén. Csíkszereda: Pallas-Akadémia. 315 p., [60] t. Fve 4800 Ft

Kerezi Ágnes: Az uráli népek néprajza. Piliscsaba: PPKE BTK Finnugor Tanszék. 375 p. (Fenno-ugrica Pázmániansia, 2.) Fve 3000 Ft

Miért kacag a patak?: 1700 találatos kérdés. Sepsiszentgyörgy: Társ K. 239 p. Fve 811 Ft

Móser Zoltán: Névviseletek. 5. Szeptember-október : Szent Mihály hava: Mindszent hava. Csíkszereda: Pro-Print. 173 p. Kve 2940 Ft

A sánta harkály: magyar népmesék és népballadák a Kárpát-medence területéről. Miskolc: MBE. 173 p. Fve 1338 Ft

Folklor. Szellemi néprajz

Gállné Gróh Ilona: Ringató: énekeljünk és játsszunk a legkisebbekkel! Bp.: Pécs: Dialóg Campus Junior. 79 p. + mell.: 1 CD Kve 3980 Ft

Kalweif, Holger: Sámánok, gyógyítók és javasemberek. Bp.: Filosz. 270 p., [8] t. Fve 3500 Ft

TERMÉSZETTUDOMÁNYOK

Rakonczay Zoltán: A természetvédelem története Magyarországon, 1872–2002: 130 év. Bp.: Mezőgazda. 429 p. Kve 5900 Ft

Számítógép-tudomány. Programozás

Árva Mihály – Kazári Gyula: Final Cut Pro. Bp.: Perfact-Pro. X, 294 p. Fve 3990 Ft

Valószínűség-számítás: matematika a közgazdasági alapképzés számára. Bp.: Nemzeti Tankvk. 215 p. Fve 2100 Ft

Szármozást. Genetika

Kolrep, Kai-Uwe: Teremtés vagy evolúció. Bp.: Evangéliumi K. 208 p. Fve 1500 Ft

Raskó István: Honfoglaló gének. Bp.: Medicina. 172 p. Fve 3200 Ft

Növénnyt

Növénysszervezetési gyakorlatok. 1. Bp.: Nemzeti Tankvk. 202 p. Fve 3600 Ft

Állattan

Boysen, Sally: Bolygónk legokosabb állatai. Bp.: Kossuth. 192 p. Kve 4990 Ft

Mikrobiológia

Papp Judit: Általános mikrobiológia. 1. Kolozsvár: Kriterion. 260 p. Fve 2500 Ft

ALKALMAZOTT TUDOMÁNYOK

Orvostudomány. Egészségügy

Az agresszió világa. Bp.: Medicina. 457 p. Kve 3600 Ft

Diabéteses neuropathia. Bp.: Oriold. XII, 98 p. Fve 1260 Ft

Linehan, Marsha M.: Borderline személyiségzavar kognitív viselkedésterápiája. Bp.: Medicina. XXIII, 599 p. Kve 6200 Ft

MacKinnon, Roger A. – Michels, Robert – Buckley, Peter J.: Pszichiátriai interjú a klinikai gyakorlatban. Bp.: Oriold. XVI, 569 p. (Lélektan otthon könyvek) Fve 5000 Ft

A magyar orvosi nyelv tankönyve. Bp.: Medicina. 399 p. Kve 5800 Ft

Minuchin, Salvador – Rosman, Bernice L. – Baker, Lester: Pszichoszomatikus családok. Bp.: Animula. 252 p. (Családtérapiás sorozat, 22.) Fve 3200 Ft

Ranschburg Jenő: A mélyszégből kiáltok: depresszió, öngyilkosság és kábítószerek a serdülőkorban. Bp.: Saxum. 236 p. (Az élet dolgai) Fve 1481 Ft

Siem, Daniel N.: A jelen pillanat a pszichoterápiában és a mindennapokban. Bp.: Animula. 208 p. (A pszichoterápia klasszikusai) Fve 3450 Ft

Szűcs Gabriella – Szekanez Zoltán: Autoimmun betegségek. Bp.: SpringMed. 157 p. (SpringMed Kérdezz! Felelekt! könyvek) Fve 1980 Ft

Vérvételei eljárások. Bp.: Medicina. XVI, 282 p. Fve 2400 Ft

Általános és személyi higiéné. Mentálhigiéné

Általános védőnői ismeretek. Bp.: Medicina. 387 p. (Egészségügyi felsőoktatási záróvizsga teszt-kérdésgyűjtemények) Fve 2900 Ft

Arany György: A gyümölcskürák gyógyhatása az egészséges és beteg szervezetre. [Miskolc]: Belső EGÉSZ-ség. 114 p. Fve 1850 Ft

A baba első éve. Pécs: Alexandra. 288 p. (A szülőlk iskolója) Fve 4999 Ft

Bodnár Gézáné: Gólya hozza? Bp.: Manó Kv. 32 p. (Szemfüles sorozat) Fve 890 Ft

Borbély Gyula: A vegetarizmus értéke az ember életében. [Miskolc]: Belső EGÉSZ-ség. 59 p. Fve 1250 Ft

Canfield, Jack – Hansen, Mark Victor: Merj nyerni! Bp.: Bagolyvár. 216 p. Fve 1850 Ft

Egészségfejlesztés. Szeged: Mozaik. 222 p. Fve 3098 Ft

Gaskin, Ina May: Útmutató szoptatáshoz. Bp.: Jaffa. 258 p. Fve 3490 Ft

Guiliano, Mireille: A francia nők karriert csinálnak. Bp.: Athenaeum. 301 p. Kve 3490 Ft

Hill, Napoleon: A nehézségek nagy haszna. Bp.: Bagolyvár. 160 p. Fve 1650 Ft

Iovine, Vicki: Barátnőim a terhességről. Bp.: Park. 326 p. Fve 3000 Ft

Michl Gábor: Verzer és hűtlenség. Bp.: Medicina. 190 p. Kve 2800 Ft

Molnár Komélia: Dolgozói biztonság az egészségügyi életásban. Bp.: Medicina. 216 p. Fve 2200 Ft

Röck Gyula: Az egészség természetes előfeltételei és a vegetarizmus. [Miskolc]: Belső EGÉSZ-ség. 78 p. Fve 1450 Ft

Sears, Al: Az egészséges szívért. Bp.: Medicina. 250 p. Fve 1980 Ft

Sears, Al Weller, Stella: Hátfájások könyve. Bp.: Gabo. 128 p. Fve 1990 Ft

Pszichoterápia

Gendlin, Eugene T.: Fókuszolás: életproblémák megoldása önerőből. Bp.: Edge 2000. 219 p. (Segítünk, ha lehet) Fve 2500 Ft

Gépészet

Bagyinszki Gyula – Bílay Enikő: Felületkezelés. Kolozsvár: EME. 359 p. (Műszaki tudományos füzetek, 5.) Fve 4900 Ft

Benzinmotorok irányítása: alapok és részegységek. Bp.: Maróti. 125 p. (Bosch gépjárműtechnika) Fve 3990 Ft

Település-egészségügy. Hulladékgyűjtés és elhelyezés

Szjártó Zsolt: Kockázat, társadalom, átmenet: az ófalui „atom-temető” körüli konfliktusról. Pozsony: Kalligram. 205 p. (Regio könyvek) Fve 2300 Ft

Mezőgazdaság. Növénytermesztés. Növényvédelem

Béres Klára: Cseppben az élet: Béres József életútja. Bp.: Akovita Kft. 198, [25] p. Kve 2700 Ft

Bradley, Steve: Metszés lépésről lépésre. Bp.: Gabo. 224 p. Kve 6490 Ft

Czúka Sarolta – Valló László: A metszés ábécéje. Bp.: Mezőgazda. 145 p. (Kertészkönyvtár) Kve 3200 Ft

Kriszten György: Gyakorlati fogások a szőlőtermesztésben. Bp.: Mezőgazda. 170 p. (Kertészkönyvtár) Fve 2900 Ft

Növényvédő szerek, termésnövelő anyagok. 1. Bp.: Agrinex BT. 539 p. + Növényvédő szerek, termésnövelő anyagok. 2. A két kötet együtt Fve 3500 Ft

Paszternák Ferenc: Az ezerarcú tönköltyűbúza. Bp.: Mezőgazda. 87 p. (Biogazda kiskönyvtár) Fve 2200 Ft

Tuba Katalin: Kerti dísnövények és szobanövények növényvédelme. Bp.: Mezőgazda. 164 p. (Kertészkönyvtár) Kve 3900 Ft

Zöldsevelőmag-termesztés. Bp.: Mezőgazda. 292 p. Kve 4500 Ft

Halászat. Vadászat

Horgászvízek kézikönyve. Bp.: Nyíl BT. 278 p., [32] t. Fve 2545 Ft

Vendéglátás. Háztartás. Szakácskönyvek

Czifray István: Magyar nemzeti szakácskönyv a magyar gadaasztal szócímű. Bp.: Alinea. 262 p. Kve 3950 Ft

Ramsay, Gordon: Ízek bűvöletében. Törökbalint: T.bálint K. 192 p. Fve 5490 Ft

Ramsay, Gordon – Denny, Roz: Négy évszak ízeiben. Pécs: Alexandra. 224 p. Kve 7500 Ft

Takácsné Vörös Szilvia: Süti, desszertek – lisztérzékenyeknek. Vasszilvágy: M. Nyugat Kvk. 126 p. Fve 1680 Ft

Könyvnyomatás. Könyvkiadás

Hudi József: Könyv és társadalom: könyvkultúra és művelődés a XVIII–XIX. századi Veszprém megyében. Bp.: OSZK: Gondolat. 276 p. (Nemzeti téka) Fve 2250 Ft

Közlekedés

Kotra Károly: KRESZ könyv személygépkocsi-vezetők részére. Püspökladány: Kotra Kft. 239 p. Fve 1800 Ft

Vezetéstudomány. Menedzsment. Szervezés

Fuhrman, John: Kérem a következőt!: 24 titok, hogy a NEMeken keresztül eljuss az IGENhez. Bp.: Bagolyvár. 168 p. (Network marketing) Fve 1650 Ft

Nagy Orsolya – Németh Edit: Az ellenőrzés általános módszertanának alkalmazása. Bp.: Perfekt. 219 p. Fve 3200 Ft

Vasvári György: A társadalmi és szervezeti (vállalati) biztonsági kultúra. Bp.: Ad Librum. 100 p. Fve 1990 Ft

Számítástechnika. Finommechanika

Dell Lajos – Hadiné Gubics Andrea – Prokob Péter: ECDL 2009. Bp.: Krea: NJSZT: ECDL Magyarország. 521 p. + mell.: 1 CD-ROM Fve 13800 Ft

Karóra katalógus: 2010. Bp.: Luxury Report Kft. 471 p. Fve 5900 Ft

Pataki György – Fischer Gábor: Az internet meghódítása + Árúsítás és vásárlás karosszékből. Bp.: OFE. [19], [15] p. + mell.: 1 CD-ROM Fve 6900 Ft

Sallai Richárd – Prokob Péter: Operációs rendszerek: Windows 7. Bp.: Krea: NJSZT. 62 p. + mell.: 1 CD-ROM Fve 2500 Ft

A számítógép használatavétele. Bp.: Krea. 15 p. + mell.: 1 CD-ROM Fve 3900 Ft

Számít. Marketing

Jäckel Katalin – Nagy Orsolya: Üzleti terv készítése. Bp.: Perfekt. 205 p. F 3200 Ft

A számviteli törvény, 2010. Bp.: Perfekt. 117 p. Fve 750 Ft

Tracy, Brian: Ütőképes üzletkötés. Bp.: Bagolyvár. 121 p. Fve 1450 Ft

MŰVÉSZET. SZÓRAKOZÁS. SPORT

A művészet kérdései általában

Darida Veronika: Művészettapasztalatok: fenomenológiai megközelítések. Bp.: L'Harmattan. 141 p. Fve 1901 Ft

Nagy László, G.: Európa művészete. 1. rész. Az óskortól a középkorig. Dunaszerdahely: Lilium Aurum. 150 p. Kve 3800 Ft

Tájérendezés

Bauer, Marthy: Egy szerelmi való feng shui kert. Bp.: Feng Shui Galéria Kft. 72 p. Kve 2580 Ft

Építészet. Urbanisztika

Reneszánsz látványtár: virtuális utazás a múltba. Bp.: MNM. 720 p. Kve 7500 Ft

Szobrászat

Kő Pál: Csillagbojtár: mesterekről, pályatársakról, tanítványokról. Bp.: Magyar Napló. 287 p. Kve 3990 Ft

Szabó Tamás: Portrék műteremben. Kolozsvár: Kriterion. 127 p. Kve 3900 Ft

Kerámiaművészet

Balla Gabriella: Holics, Tata és Buda kerámiaművészete a 18. században. Bp.: Novella. 230 p. (A Kárpát-medence kerámiaművészete, 2.) Kve 7500 Ft

Rajzművészet. Karikatúra

Dréher Ildikó: Alarcok. Bp.: Cser K. [4] t. (Színes ötletek: mintaív, 11.) Fve 495 Ft

Kaján Tibor: Élet – művészet. Bp.: Arión. 135 p. Kve 2490 Ft

Iparművészet, díszítőművészet, ipari formatervezés

Linde, Kersfin van der: Tavaszí és húsvéti papírdíszek. Bp.: Cser K. 30 p. + mell. (Színes ötletek, 110.) Fve 995 Ft

Massenkell, Angellika – Panesar, Pammil: Húsvéti dekorációk. Bp.: Cser K. 31 p. (Színes ötletek, 2001/19.) Fve 599 Ft

Radics Mária: Virágos húsvét. Bp.: Cser K. 31 p. (Színes ötletek, 65.) Fve 795 Ft

Seibel, Hillrud: Húsvéti só-liszt figurák. Bp.: Cser K. 31 p. (Színes ötletek, 41.) Fve 798 Ft

Festészet

Nicosia, Fiorella: Gauguin. Bp.: Mérték K. 157 p. (Nagy művészek élete) Fve 3499 Ft

Sümegei György: Miklóssy Gábor. Kolozsvár: Kriterion. 83 p., 64 t. Kve 3900 Ft

Fotóművészet. Fényképezés

Baldrige, Aimee: Mobilító tül tippek. Bp.: Geographia K. 158 p. Fve 1999 Ft

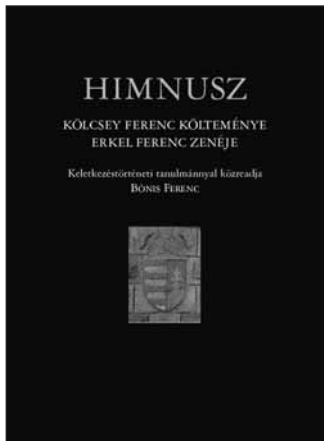

Balassi Kiadó
1075 Budapest, Károlyi krt. 21.
Tel.: 483 0750, fax: 266 8343
e-mail: balassik@t-online.hu
www.bkiado.hu
www.balassikiado.hu
www.szakkonyv.hu

HIMNUSZ

Kölcsey Ferenc költeménye,
Erkel Ferenc zenéje.
Eredettörténeti tanulmánnyal
közreadja Bónis Ferenc

„A nemzeti himnusz – tanítja egy újabb zenei enciklopédia – olyan dal, ének vagy induló, mely egy nép együvé tartozásának tudatát, nemzeti és államisági érzését hivatott reprezentatív formában kifejezni.” A magyar Himnuszra – Kölcsey versére és Erkel muzsikájára pontosan illik ez a meghatározás.

A kiadvány Kölcsey kéziratának és Erkel kéziratot tartalmazó faksimiléjét tartalmazza. Bónis Ferenc A Himnusz születése és másfél százada című írása nem csupán a művek születésének körülményeit, irodalom- és zenetörténeti vonatkozásait vázolja fel, hanem kitér a képzőművészeti ábrázolásokra, sőt a Himnusz kései történetének kuriózumaira is, például arra, miként akadályozta meg Kodály Zoltán, hogy a régít 1949-ben „leváltsák” és újat vezessenek be helyette.

(X)

24x31 cm, 40 oldal,
kartonált, 2000 Ft
ISBN 978-963-506-826-5

V. Ecsedy Judit:
A RÉGI MAGYARORSZÁGI NYOMDÁK BETŪI ÉS DÍSZEI XVII. SZÁZAD.
Nyugat- és észak-magyarországi nyomdák
Hungaria typographica II/1.

A XVII. századi magyarországi nyomdák betűinek és díszinek teljes áttekintése a gazdag dokumentumanyag nyomán szakmailag és terjedelmét tekintve is igen nagy feladat.

A korszakról most megjelenő első kötetben V. Ecsedy Judit a nyugat- és észak-magyarországi nyomdákban használt betűtípusokat, díszes kezdőbetűket, illusztrációkat, könyvdíszeket, ábrákat, hangjegyeket és ornamenteket gyűjtötte egybe a teljesség igényével.

A bevezető tanulmány a korra jellemző könyvdíszítési módokról, tendenciákról szól, ezt követi a nyomdák tipográfiai és illusztrációs gyakorlatának ismertetése.

Az egyes képek szöveges leírása a Katalógus fejezetben található.

Az OSZK-val közös kiadás.
(X)

A/4, papírtábla, 928 oldal,
6500 Ft
ISBN 978-963-506-791-6
ISSN 1785-7201

Hadas Miklós:
A FÉRFIASSÁG KÓDJAI

A férfiasság változó eszményeivel, azokkal a normákkal, szokásokkal és viselkedési módokkal, „kódokkal” foglalkozik a szerző, amelyek a férfiak csele-

kedeteit befolyásolják, életüket irányítják, megszabják ízlésüket, behatárolják párválasztási szokásaikat, ám amelyek többnyire rejtve maradnak. A legtöbb helyzetben a belénk kódolt „férfi” vagy „nő” nyilvánul meg, illetve a belénk kódolt férfi vagy nő is megnyilvánul a legkülönfélébb társas helyzetben, s a szerző nem hagyja figyelmen kívül ezt a tényt sem.

A könyv sokféle olvasói igényt vesz figyelembe. Elméleti részében bemutatja a férfikutatók sok elmúlt ötven évét, a legfontosabb irányzatokat, szerzőket, megmagyarázza a kulcsfogalmakat, majd a köznapi jelenségekkel illusztrálja mondanivalóját. Feltárja, hogy a 19. századi Magyarországon hogyan alakult ki a modern sportok világa, és mindez hogyan hatott a férfiaság eszményének átalakulására, foglalkoztatja az olimpiai mozgalom, a globalizáció és a nemiség közötti kapcsolatok problémaköre is. Külön részben fejti ki a kulturális élet sajátos világának konfliktusait, megismerteti olvasóit a zene művelése során érvényesülő rejtett hatalmi viszonylatokkal, Huszárik Zoltán Szindbád-filmje és a Kádár-rendszer összefüggéseivel, illetve az amerikai és európai filmek férfiábrázolásaival.

Hadas Miklós könyve teljesen a szakirodalom körébe sorolható, ugyanakkor rendkívül elgondolkodtató és szórakoztató olvasmány, nők és férfiak számára egyaránt.

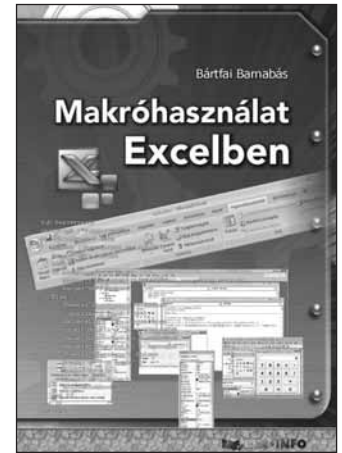
(X)

B/5, kb. 220 oldal,
kartonált, 2600 Ft
ISBN 978-963-506-832-6

BBS-Info Kiadó
1630 Bp., Pf. 21.
info@bbs.hu
www.bbs.hu

Bárfai Barnabás:
MAKRÓHASZNÁLAT EXCELLEN

Az Excel sokkal többet tud annál, mint amit első látásra mutat magából. Ha bekapcsolunk bizonyos rejtett eszköztárakat, szalagokat, használjuk az azon lévő funkciókat, netán belevágunk a táblázatunk Visual Basic kóddal történő kiegészítésébe, szinte csodákat tehetünk. Jelen könyv az Excel azon rejtett képességeit ismerteti, amelyek segítségével az Excelből olyan programot varázsolhatunk, amely a saját igényeinkhez a leginkább alkalmazkodik. A könyv végigvezeti az olvasót a vezérlők használatán, megismerteti a tulajdonságpaneleket, az eseménykezelés lehetőségeit, a makrók rögzítésének és használatának módját, valamint a hibakezelést. A könyv lényegét azonban maga a makróprogramozás adja, amely kapcsán megismerhetjük a változók, a függvények, az üzenőablakok, a feltételvizsgálatok, a ciklusok és a tömbök használatát, valamint a makrókból elérhető Excel funkciókat és a párbeszédpanelek használatát. A megértést számos példa és kiemelt konkrét feladat is segíti, így azok is belevághatnak a makróhasználatba, akik csak középszinten ismerik az Excelt.

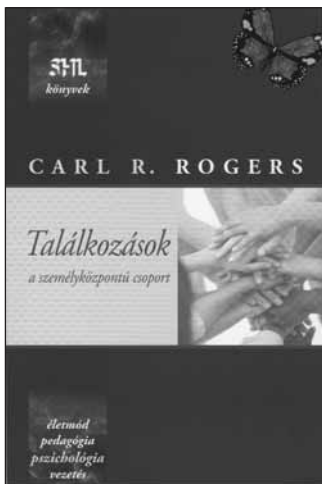
(X)

118 oldal, B5, 1750 Ft.

EDGE 2000 Kiadó
1013 Bp., Attila út 23. VI.
em. 37.
www.edge2000.hu
info@edge2000.hu
Telefon: 1/ 375 74 73
F: 1/ 202 01 80

Carl R. Rogers:
TALÁLKOZÁSOK
a személyközpontú csoport

Carl R. Rogers a 20. század egyik legnagyobb pszichológusa. Munkássága több mint húsz évvel a halála után változatlanul ösztönző hatással van a tanácsadók, pszichoterapeuták, pedagógusok, orvosok, vezetők munkájára. Az általa útjára indított személyközpontú megközelítés segíti a szülőket a nevelésben, a házaspárokat a párkapcsolat bensőséges alakításában, a szervezeteket az élhetőbb, örömtelibb munkakörnyezet kialakításában. Rogersnek eddig két könyve jelent meg magyarul az Edge 2000 Kft. kiadásában. A Valakivé válni a személyközpontú megközelítés elméletének és alkalmazási lehetőségeinek széles skáláját mutatja be. Az Oktatókutató és Fejlesztő Intézettel közösen kiadott A tanulás szabadsága a tanulóközpontú iskoláról szól (a Függelékben magyar példákkal). Ez a harmadik könyve bepillantást nyújt a személyiségfejlődést szolgáló csoportok életébe: meggyőzően illusztrálja, hogy a tapasztalatai tanuláson alapuló „tréningek” eredmé-

KÖNYVHÉT

nyességét nem a „játékok”, „gyakorlatok” biztosítják, hanem az őszinte kommunikáció szabadsága, az önfeltárás kockázatát ösztönző, biztonságos légkör.

(X)

312 oldal, 3200 Ft

Eugene T. Gendlin:
ÁLOMFEJTÉS – TESTÜNK BÖLCSESSÉGE

Mindenki álmodik és minden álmódó kíváncsi arra, hogy mit jelentenek az álmai. Sokan sokféleképpen keresték a kulcsot az álmok megfejtéséhez. Gendlin, a Fókuszolás önmegismerő módszer kidolgozója állítja, hogy nem kell tovább keresnünk, mert a kulcs már a kezünkben van. Illetve nem is a kezünkben: az egész testünkben. Ha jól kérdezzük, akkor a testünk jelzést ad, és megadja a választ. Ez a világszerte népszerű könyv lépésről lépésre megtanítja az olvasót arra, hogy megértse, mit üzennek számára az álmok. Az már az olvasón múlik, hogy hallgat-e az álmok jelzéseire: elkerüli-e a rá leselkedő veszélyeket, megvalósítja-e az álmokban megmutatkozó csodálatos lehetőségeket.

(X)

256 oldal, 2800 Ft

Szirmai Péter – Klein Sándor:
ÜZLETI TERVEZÉS – ÜZLETI GONDOLKODÁS: INDULÓ VÁLLALKOZÁSOK TERVEZÉSE
Magyarországon 1,5 millió regisztrált vállalkozás van. Ha ebből levonjuk a „látszátvál-

lalkozásokat” és a „fantomcégeket”, akkor is több száz ezer vállalkozás marad – így nyilvánvaló, hogy a vállalkozás a mai magyar társadalom egyik legfontosabb területe.

A szerzőpáros egyik tagja – Klein Sándor – pszichológiát tanít a Pécsi Tudományegyetemen, Szirmai Péter pedig üzleti tervezést tanít a budapesti Corvinus Egyetemen. Könyvük írásakor abból indultak ki, hogy aki vállalkozást tervez, óhatatlanul önmagát, jövőjét tervezzi: a vállalkozás sorsa hatással lesz életének minden mozzanatára. Aki pedig már működő cégének mőkuskerekében pörög, nos, számára is hasznos lehet elgondolkodni, hogyan is lehetne jobb, eredményesebb.

A szerzők arra törekedtek, hogy olvasmányos formában mutassák be a vállalkozások indításával együtt járó feladatokat, nehézségeket és lehetőségeket. A marketing szükségességére és fogásaira, vagy a rideg pénzügyi mutatók jelentőségére éppúgy rámutatnak, mint a vállalkozás életre hívása szempontjából központi szerepet játszó személyiségjegyek, gondolkodási stílus fontosságára. Bízunk benne, hogy mindenki, aki vállalkozásba kezd, minden érdeklődő, minden diák megtalálja majd e könyvben a számára érdekes mondanivalót.

(X)

420 oldal, 3700 Ft

FRIGORIA Könyvkiadó Kft.
1119 Budapest, Pajkos u. 66.
Tel./fax: 203-0915
e-mail: frigoria.kiado@t-online.hu
web: www.frigoriakiado.hu

DUNAKANYAR KERÉKPÁROS ÚTIKALAUZ

Országúti és MTB túrákkal

A Dunakanyar a fővárosból könnyen, gyorsan megközelíthető kerékpárral. Az atlasz ábrázolja a Dunakanyar, Szentendrei-sziget, Börzsöny, Visegrádi-hegység, Pilis, Budai-hegység területét. A túrák különböző nehézségi fokúak. Találhatók könnyű túrák kezdő kerékpárosoknak vagy gyerekes családoknak, de nagyobb nehézségi fokú, MTB-túrák is gyakorlott kerékpárosoknak és montisoknak. Általában kerékpárúton, kisebb forgalmú közutakon, illetve kerékpárral járható erdei, erdőgazdasági vagy turistautakon vezetnek.

A Duna bal partján csaknem végig, a jobb parton Budapesttől Leányfaluig kerékpárút vezet, amely egyúttal az EuroVelo® 6 nyomvonal is. A környező területeken rendkívül változatosak a túrázási lehetőségek. Kerekeshetünk hegyen-völgyön, erdőn-mezőn, festői folyó- és patak völgyekben, kihívásokkal teli terepeken, de utazhatunk erdei kisvasúton is a biciklünkkel együtt.

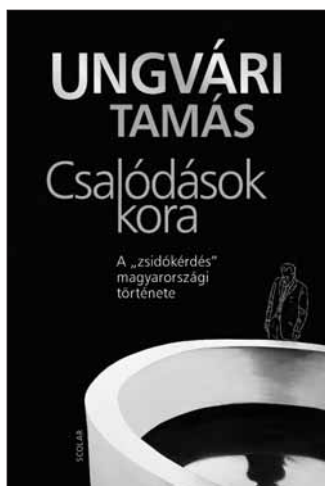
(X)

108 oldal, spirálkötés; négy színnyomású térkép (M 1:50 000), háromnyelvű útikalauz, színes fotók. 2890 Ft.

X ÚR A KH-BAN

Scolar Kiadó
1016 Budapest, Naphegy tér 8.
T/F: (1) 466 7648
www.scolar.hu

Ungvári Tamás:
CSALÓDÁSOK KORA
A „zsidókérdés”
magyarországi története

Az idén Széchenyi-díjjal elismert szerző legújabb kötetében kényes kérdéseket, vagy inkább kényesnek tartott kérdéseket tár fel művelődéstörténeti nézőpontból a reformkortól napjainkig, a felvilágosodás filozófiájától a jobboldali radikalizmusig. Műve a zsidó magyarság befogadásának és kirekesztési kísérleteinek története, egyben főhajtás azok előtt, akiket bár elsodort a történelem, fontos szerepet játszottak a magyar kultúra sokszínűségében: Szomor Dezső, Radnóti Miklós, Szerb Antal, Bálint György s több száz társuk előtt.

A Csalódások kora a '90-es években megjelent sikerkönyv, az *Ahasvérus* és *Shylock* felújított és szöveggel, képekkel kibővített változata, több évtized kutatásainak eredménye. Az izgalmas, olvasmányos stílusban megírt mű vitákat ismertet, és vitára ösztönöz.

A kötetet gazdag jegyzetapparátus és személynévmutató teszi jól használhatóvá a kutatók és az érdeklődő olvasók számára egyaránt.

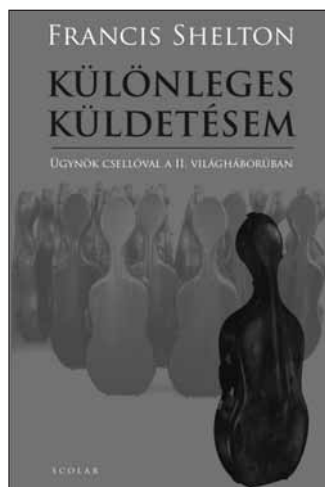
Ungvári Tamás további művei a Scolar Kiadó gondozásában:

A feledés enciklopédiája
(2009 – 3 kiadásban)
Labirintusok (2009)
Az emlékezés enciklopédiája
(2010. július)

(X)

624 oldal + 24 oldal színes fotómelléklet, 145x215 mm, keményítáblás, cérnafűzőtt, 4990 Ft
ISBN 978 963 244 166 5

Francis Shelton:
KÜLÖNLEGES KÜLDETÉSEM
Ügynök cselővel
a II. világháborúban

Hogy lesz egy pesti jogász-zeneészből angol titkos ügynök? Milyen kalandokat él át, milyen politikai kulisszatitkokba kap betekintést – a 20. század történelme különleges olvasatban, különleges szereplőkkel.

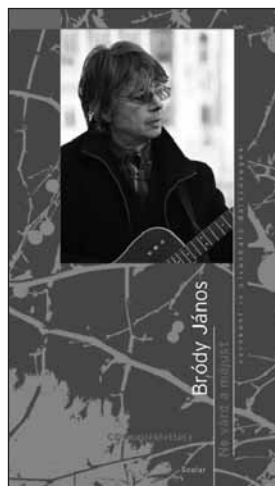
A harmincas évek végének Budapestjén egy fiatalember jogi diplomával és zeneakadémiai tanulmányokkal a zsebében a fenyegető sötét elől beleugrik az ismeretlenbe: leszerződik Teheránba bárzenésnek. Megismerkedik az angol szuperkémekkel: többek közt Basil Davidson kémfőnökkel és az arisztokrata újságíróval, Pálóczi-Horváth György angol ügynökkel, aki beszervezi a korszak egyik leghatékonyabb angol kém szervezetébe, a SOE, azaz a Special Operations Executive (a későbbi MI6) irreguláris hadseregébe. A filmbe illő kémtörténeteket, a háborúban átélt kalandokat több mint hetven év után írta meg önéletrajzi regényében a budapesti születé-

sű csellista, a szolgálatban kapott nevén: Francis Shelton.

Az idén 97 éves, kiváló egészségnak örvendő szerző jelenleg Baden-Badenben él, és rendszeresen publikál, mint zenekritikus. Könyvének magyar nyelvű megjelenése alkalmából a Budapestre látogat a Könyvfesztiválra. Könyvbemutatója április 23-án, pénteken 18.00 órakor kezdődik a Millenárison az Osztoivits-teremben.

(X)

Bródy János:
NE VÁRD A MÁJUST
(CD melléklettel)

Az elmúlt negyvenöt esztendő leghíresebb Bródy-szövegei egy kötetben!

Bródy János negyvenöt éve ír dalszövegeket. Olyan művek fűződnek a nevéhez, mint A Kárpáthyék lánya, a Földvár felé félúton, a Filléres emléim... Generációk nőttek fel dalain, s szövegei elválaszthatatlanok az elmúlt évtizedektől. Egész életműve azt bizonyítja, mennyire jól tudja, hogy a dal, a zenével összeforrott szöveg a pusztá versnél hatásosabb, érthetőbb, nagyobb az érzelemkiváltó ereje; így nem is szabad a poétikánál alacsonyabb rendű műfajként elkönyvelni. Korabeli fotók színesítik a daloskönyvet.

A kötetben olvasható több mint 100 vers között olyanok is találhatóak, amelyek eddig még nem jelentek meg nyomtatásban, valamint az „Egy mondat a szabadságról” című

oratórium teljes szövege is olvasható. A CD-mellékleten többek között korábban CD-re még nem énekelt számok hallhatóak, például a címadó dal.

(X)

148 oldal + CD-melléklet

Karin Fossum:
AKI FÉL A FARKASTÓL

A világhírű norvég krimikirálynő népszerű Sejer felügyelő-sorozatának harmadik magyarul megjelenő része. Izgatott fiú érkezik lélekszakadva a vidéki rendőrszere, s jelenti, hogy felfedezett egy szörnyű gyilkosságot: a közeli erdőben megbújó magányos tanyán holtan talált egy idős asszonyt. És mást is látott: a fák között ott bujkált még valaki, a környékeliek által jól ismert fiatalember, Errki, aki többször állt már pszichiátriai kezelés alatt. Errki megjelenése régóta rossz ómen: mögötte mindig a halál jár.

A következő reggel egy közeli városban bankrablás történik. A fegyveres rabló nemcsak a pénzt, hanem egy túszt is magával visz. Ám a túszt nem úgy viselkedik, mint azt várnánk: csak ül némán, magába fordultan, talpig feketébe burkolózva, arcát fekete haja mögé rejtve, félelmetesen...

Előző kötetei, a *Ne nézz vissza* és az *Indiai feleség* itthon is nagy sikert arattak a keményvonalas krimi műfajának rajongói között.

(X)

320 oldal, 110 x 200 mm, puhatáblás, 2950 Ft

Kortalan képek

A történet sors-, de egyben törvényszerű is: az MTI ismeretlen kincseket rejtő fotóarchívumából a közelmúltban egy olyan kollekciónak került elő, amely külön könyvért „kiáltott”. Így és ezért jelent meg öt fotóművésznél az 1950-es években készített riportképeiből az *Elfelejtett képek* című válogatás. A sorszerűségről, a véletlenről a kötet egyik szerkesztője, Keleti Éva az előszóban számol be. Történt pedig, hogy a fotográfus nő véletlenül éppen akkor nézett be, saját régebbi munkáit keresve a táviratai iroda archívumába, amikor valaki telefonon éppen Langer Klára egyik képe iránt érdeklődött, s az archívum munkatársa az éppen kéznél lévő Keletitől kérdezte Langer névjelét, mondván a feltételezett „L” betűs negatívoknak nincs nyoma. Mire az évtizedeken keresztül a cégnél dolgozó fotós emlékei alapján visszakérdezett: „Megnéztétek a négyes telepi képeket?”

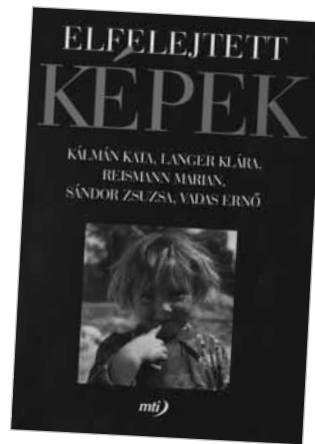
Nem nézték meg, hiszen ott – nyilvántartásuk és tudomásuk szerint – csak műszaki felvételeket őriznek. Pedig dehogy. Keleti emlékezete, egykori „helyismerete” értékes nyomnak bizonyult. A „négyes” archívumából aztán nem csak Langer, de Kálmán Kata, Reismann Marian, Sándor Zsuzsa és Vadas Ernő ismeretlen, pontosabban „elfelejtett” képei is előkerültek. Ez a sorsszerűség.

A *törvényszerűség* pedig az, hogy aki szisztematikusan keres, az talál: a szóban forgó negatívok előbb-utóbb mindenképp előkerültek volna annak az átfogó felfedező – és a digitalizálással egyben értékmentő – munkának alapján, amely az MTI-ben az elmúlt fél évtizedben zajlik. A feltáró munkával több millió negatív és papírkép között vágnak rendet, a történelmi, művészeti csemegék pedig időről időre közzé tételnek, elsősorban is az immár hatodik köteténél járó *Kor-képek* sorozatban. (Ennek darabjai a korok és képek közötti eligazodást segítő segédletek tekintetében eltérő színvonalúak. E zárójeles megjegyzés indoklását lásd a *Könyvhét* 2009. februári Lapmargójában, hozzáfűzve azt, hogy az 1989–994 közötti éveket feldolgozó mű ad utólag is követendő mintát a korábbiaknak..., pontosabban majd azok „második, bővített” kiadásának.)

E kitérő után vissza az *Elfelejtett képek* pazar albumához. A szövegek *kopirájtjait* jegyző Rainer M. János, a már említett Keleti Éva és a gondolatébresztő tanulmányt író Szarka Klára fotótörténész különféle megközelítésekből és nekifutásokkal arra keresgéli a választ, hogy az 1950-es esztendő

köztudottan fojtogató légkörében a szociofotó korábban magasan jegyzett művészei az MTI hivatalos ideológiai kalodájába és üdriporter szerepébe kényszerítve miként tudtak továbbra is fontosat, jelentőset alkotni. Első pillantásra, persze, ez a kérdés igen egyszerűen megválaszolható: azért, mert a felsoroltak bődteljes tehetséggel, szorgalommal, s látásmódjuk bizonyos fokú, ám tudatos depolitizálásával, a formai tökélyre törekedve mutatták meg és be a „fényesre lakkozott országot”. (Ez egy fejezetcím is a kötetben.) Ideológiai „engedményük”, igazodásuk legfeljebb a képaláírásoknál érhető tetten. Akkor, amikor az emlékezetes kompozíciókat őrzi retinánk, s nem az olyan magyarázó képaláírásokat, hogy mondjuk a *nádudvari Sztálin tévesz juhászai*, a *Munkaerő-tartályok Hivatalának vándorútja*, a *angyalöldi olvasó munkás*, a *Rákosi Mátyás Művek napközi otthonának alvó óvodásai*, *timföldgyári sztahanovisták*, avagy *traktorista lány*.

A formai tökélyvel fényképezett életigenlő világ azonban nem a valóság volt, még csak nem is égi mása. A fényes lakkréteg, a boldog, elégedett, az életének, a társaságának, az körülvevő világnak örülő ember – mint tudjuk – hamis kép arról az országról, amelyben mindennapos a nyomorúság, a fenyegetettség, a kiszolgáltatottság, az üldözés és a mindent behálózó fortélyos félelem. A szóban forgó képek alapján viszont Magyarország, az ötvenes évek Magyarországa – a mosoly országa. Ebben az albumban is a jövőbe tekint és széles szájjal bizakodik a sztálinvárosi munkás, a kalocsai asszony, a mezőcsáti kislány, a játszótéri ivócsapnál fröcskölő kisfiú és a húsvéti népszokás szerint vödörrel lelocsolt, s a termékenység

örömeit alig váró hajadon. „*A mosolyok aránya az összképet illetően messze túlmegy a hihetőség határán.*” – jelzi Szarka Klára is, miközben – joggal – nem győzi hangsúlyozni, hogy az egyes képek mosolyai valós, igazi mosolyok, megkülönböz-

tetett pillanatok, nem kis részben a fotósok által teremtett oldott hangulat produktumai. Mindezek alapján az *Elfelejtett képek* a nagy hamisítás fotókönyve – is lehetne. De nem az, nagyon nem az. Az összkép szerint számomra a csoda könyve.

Szakmai szempontból, persze, felfigyelhetnék és esztétikai politikumként vagy művészetideológiai kérdésként hosszasan elemezhetném is, hogy mondjuk az 1930-as években a *Tiborc* című kötetével a szellemi életbe berobbant arcművész, Kálmán Kata alkotásfilozófiailag, művészetileg úgy „oldotta meg” az 1950-es éveket hogy kamerájával kicsit hátrébb lépett. A *Tiborc* gyakran háttér nélküli bitangerős portréi azzal hatottak, hogy a fotós ráfókuszált az arcok legapróbb rezdüléseire, a bőr redőire, a rakoncátlan bajszszálakra, no meg a beszélő szemekre. Másfél évtizeddel később készített képeim már nem az arcok, nem a tekintetek üzennek: a tanyasi iskolásokról, vagy a Tiszában ruhát mosó asszonyokról készített féltótól felvételek, vagy akár a tatai múrom várkastély „embertelensége” (értsd: embert nem, csak alkotását megmutató felvétele) beszél az „örök” emberiről, a „sok van mi csodálatosról”.

A formamester Vadas – akinek neve hallatán alighanem sokaknak a rendezett sorokban körmenetelő *Apácák* nyugtalanító rendezetlenségét elkapó fénykép jut először az eszébe – pedig mintha éppen a formabontással (értsd: a formák lebontásával) reagált volna a politikai klímaváltásra. A *Halszállítmány érkezett a fővárosba* című 1954-es, város-, pontosabban Duna-látkép szempontjából is fontos képe nézetemben valamiképp a rendezetlenség, a felborult rend, a kizökkent idő jelképes felvétele. Ez a felvétel, ahogy az *Elfelejtett képek*nek számos más darabja is a politikai értelemben tömény és történelmileg kitörölhetetlen a Rákosi-korszak világában fogant ugyan, ám a pillanatrögzítés, s alighanem ez a titok nyitja, minduntalan a kortalanságra irányítja figyelmünket.

Murányi Gábor

KÖNYVRŐL

ELFELEJTETT KÉPEK
Kálmán Kata,
Langer Klára,
Reismann Marian,
Sándor Zsuzsa,
Vadas Ernő
Szerkesztette: Keleti Éva és
Szarka Klára
MTI, 128 oldal, 3450 Ft

Ildefonso Falcones A Tenger Katedrálisa

A Tenger Katedrálisa Arnau Estanyol lenyűgöző élettörténete. Erőszakban fogant 1320-ban, apjának, Bernatnak Navarres vára mellett fekvő tanyáján. Jobbágnak született, és szolgásgban cseperedett, de szabad emberként öregedett meg. Szélsőséges íveket követő sorsa – tiszta szíve, a szerencse, az égi és földi szerelem hatására – a szívbemarkoló gyerekkori nyomorúságtól az irigylésre méltó gazdagságon, sikeren, hírnéven át a bukásból való felemelkedésig vezérelte. Megélte a középkori Katalónia világának brutális kegyetlenségeit: a földesurak jogosított önkényét, az inkvizíció kínzásait, a királyok és nemesek embernyúzó törvényeit. Űldözött zsidókat mentett, majd őt mentették, volt háborús hős, látott zendülést, pestisjárványt, gazdasági válságot. Ahogy az ő ideje telt, úgy épült naggyá ötvenöt év alatt Barcelona legszebb temploma, a Santa María del Mar, A Tenger Katedrálisa

(Részlet a regényből)

A három előljáró az egyik kőfejtővel tárgyalt, aki mást se tett, csak rázta a fejét. A négy férfi a kőhalmot fürkészte, és a tömbökre mutogattak, aztán megrázták a fejüket. Arnau próbált nyelni egyet, de a torka teljesen kiszáradt. Egész testében remegett! Nem reszkethet éppen most! Megmozgatta az ujjait, aztán körözött egyet a karjával. Nem lehet, hogy meglassák, mennyire remeg!

Josep, az egyik előljáró, kiszemelt egy követ. A kőfejtő közönyösen legyintett egyet, Arnaura pillantott, és megingatta a fejét, aztán intett a munkásoknak, hogy emeljék rá. „Mindegyik ugyanakkora”, ismételte unalomig.

Arnau, mikor látta a munkások kezében a követ, eléjük lépett. Előrehajolt, és teste minden izmát megfeszítette. A jelenlévők elnémultak. A munkások finoman engedték rá a követ, és segítettek a markával megtámasztani. Ahogy a teljes súly ránehezedett, még jobban meggörnyedt, és a lába megroggyant. Arnau összeszorította a fogát, becsukta a szemét. „Tartsd meg!”, mintha valaki ezt mondta volna. Nem szólalt meg senki se, de mindannyian ezt kiáltották némán, amikor látták, hogy remeg a fiú térde. Fel! Fel! Arnau felegyenesedett a súly alatt. A többiek fellélegeztek. De képes lesz-e elindulni? Arnau szorosra zárt szemmel várt. Képes lesz-e elindulni?

Egyik lábát elmozdította. A kő súlya lendítette tovább a másikat, és megint az egyik... és a másik. Ha megáll... ha megáll, előrezuhan a kővel együtt.

Ramon szipogott egyet, és a megtörölte a szemét.
– Hajrá, fiú! – hallotta az egyik fuvarost, aki rájuk várt.
– Előre, bátran!
– Képes vagy rá!
– Szűz Máriáért!

A kiáltások visszhangot vertek a kőfejtőben, és elkísérték Arnaut, aki magányosan lépkedett a városba vezető úton.

De mégsem volt egyedül. Az utána induló hordárok könnyen elérték, de mindegyikük, az elsőtől az utolsóig Arnauhoz igazította a lépteit néhány percig, hogy biztassák és dicsérjék; amikor beérte a következő, az előző saját ritmusában folytatta az útját.

De Arnau nem is hallotta őket. Gondolkodni sem volt ereje. Csak arra tudott figyelni, hogy a hátul lévő lába előre kerüljön, és amikor látta, hogy előrelendül, és az útra lép, már a következő lépésre gondolt, egyik lába a másik után, legyőzve a szörnyű fájdalmat.

Sant Bertran veteményesei között járva már egy örökkévalóságnak tűnt, amíg egyik lábáról a másikra lépett. Minden hordár lehagyta. Eszébe jutott, hogy Joan és ő hogyan adtak vizet nekik, miközben a hordárok a hajó szélének támasztották a nehéz követ. Szemével valami hasonló támaszték után kutatott, és hamarosan talált is egy olajfát, és alacsony ágának tudta dönteni a terhet; ha a földre teszi, soha többet nem tudja felemelni. A lába egy merő görcs volt.

– Ha megállsz – tanácsolta Ramon –, ne hagyd, hogy a lábad elzsibbadjon, mert nem fogsz tudni továbbmenni.

Arnau megszabadulva a teher egy kis hányadától, megmozgatta a lábait. Kifújta magát egyszer, kétszer, és még ki tudja, hányszor. Szűz Mária viszi a tömeg egy részét, ezt is hallotta. Ha ez igaz, Istenem, akkor micsonda súlya lehet ennek a kőnek? Nem merete megmozdítani a hátát. Nagyon fáj, rettenetesen fáj. Hosszú ideig pihent. Vajon képes lesz-e folytatni? Arnau körülnézett, egyedül volt. A fuvarosok nem ezen az úton jártak, hanem a Trentaclus-kapun keresztül.

Képes lesz rá? Az égre nézett. Hallgatta a mindent betöltő csendet, aztán egy mozdulattal a hátára billentette a követ. A lába megmozdult. Lépett egyet előre, aztán még egyet, kettőt, hármat...

A Cagalellnél újabb pihenőt tartott a követ egy sziklapárkányra támasztva. Ott érték be az első hordárok, akik már visszafelé jöttek. Senki se szólt hozzá. Csak egymásra néztek, Arnau összeszorította a fogát, és hátára vette a követ. Volt, aki odabiccintett, de senki sem állt meg. „Ez a próba”, mondta később az egyikük, mikor Arnau már nem hallhatta, és hátrapillantott a lassan haladó alakra. „Egyedül kell megküzdenie vele”, bólintott a másik.

Amikor átkelt a nyugati falon, és maga mögött hagyta a Framenorst, Arnau szembe találta magát a Barcelona utcáin kavargó tömeggel. De ő csak a lépteire ügyelt. Már a városban volt! Tengerészek, halászok, asszonyok és gyerekek, a hajóépítő műhelyek munkásai és a hajóácsok csendben nézték a kő alatt görnyedő fiút, akinek egész testét kiverte a veríték, és az arca eltorzult az erőlködéstől. Mindenki az ifjú hordár lábait figyelte, Arnau is csak a lépteit vigyázta, semmi mást, és a többiek néma csendben biztatták: még egyet, még egyet...

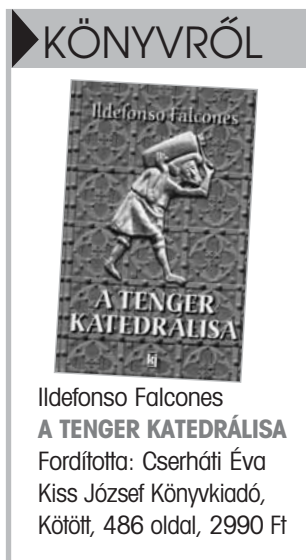
Néhányan csatlakoztak hozzá, mögé szegődtek szóltanul, lépteiket az ő ritmusához igazítva, így érkezett meg a fiú a Santa Mariához, több mint két óra iszonyatos erőlködés után, nyomában a néma kísérettel. Mindenki fél-

bahagyta a dolgát. A kőművesek kilestek az állványokon, az ácsok és kőfaragók letették kezükből a munkát. Albert atya, Pere és Mariona a templom előtt várták. Angel, a lakos fia, aki azóta felügyelő lett, odalépett hozzá.

– Gyereünk! – kiáltotta. – Már majdnem vége! Mindjárt megérkezel! Hajrá!

Az állványok magasából egyszer csak biztató kiáltások érkeztek. Akik pedig a nyomában érkeztek, üdvívalásban törtek ki. Az egész Santa María del Mar ujjongott; még Albert atya is csatlakozott az általános ünnepléshez. Arnau azonban továbbra is a lépteire ügyelt, egyik, másik, egyik, másik... amíg a kőrakodó helyhez nem ért; ott az inasok és felügyelők leemelték a nyakáról a súlyos terhet. Arnau csak ekkor nézett fel, még mindig előrehajolva és remegve, de elmosolyodott. A többiek körülvették, és gratuláltak neki. Arnau nem tudta, ki ez a sok ember, csak Albert atyát ismerte fel, aki a Las Moreres temető felé nézett. Arnau követte a pillantását.

– Érted tettem, apa – suttopta.

Ildefonso Falcones
A TENGER KATEDRÁLISA
Fordította: Cserháti Éva
Kiss József Könyvkiadó,
Kötött, 486 oldal, 2990 Ft

Megmaradni

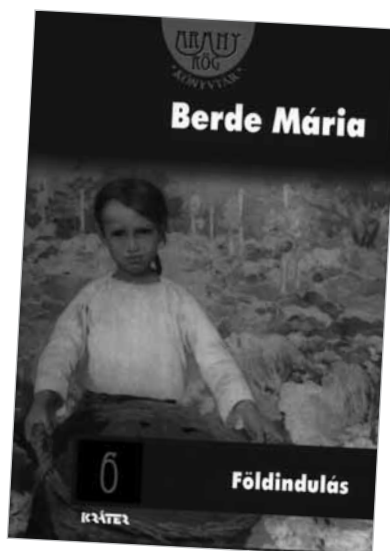
A trianoni döntést követő keserűséget, reménykedést, majd az ezt felváltó csüggedt vágyakozást közel száz év távlatából elképzelni lehet, átélni aligha. Ha a ma embere mégis szeretné megérteni népe (s ezzel együtt saját) múltját, jelenét, akkor tanúk híján a korabeli naplók, dokumentumok, újságcikkek és nem utolsósorban – a keserűség és a reménység keserű ízéből szőtt – szépirodalmi alkotások segíthetnek, hogy valamelyest maga is megtapasztalja azt a világot, amelynek kereteit egy vesztes világháborút követő igazságtalan békediktátum rajzolta meg, s amelyben egy csapásra a kárpát-medencei népek millióinak egymáshoz kapcsolt évezredek sorsa változott meg.

Berde Mária életműve egyike a két világháború közötti magyar irodalom méltatlanul feledésbe merült írói pályáinak, pedig a múlt század harmincas, negyvenes éveiben az erdélyi magyar irodalom egyik kiemelkedő alkotójának számított. Jelentékeny irodalmi pályafutásnak többek között az Erdélyi Irodalmi Társaságban betöltött szerepe valamint az 1942-ben odaítélt Baumgarten-díj lehet fokmérője. Költőként indult, ám regényeivel vált igazán ismertté, úgy tartották számon, mint a női szenvedélyek mesterei ábrázolóját, a húszas években azonban változás figyelhető meg témáiban: a romantikus feminizmus helyett az erdélyi társadalom kérdései kezdik foglalkoztatni. Ennek a fordulatnak gyümölcse egyik legismertebb regénye a *Földindulás*, amellyel már 1924-ben elkészült, de megjelenésére 1930-ig várnia kellett. A trianoni döntést követő erdélyi társadalmi változások irodalmi krónikáját 80 évnyi méltatlan (el)hallgatás után újra kézbe vehetik a magyar olvasók a Kráter Könyvműhely jóvoltából.

A *Földindulás* egy nagybirtokos család, a Kathona-család perspektívájából

mutatja be az első világháborút követő évtized erdélyi eseményeit, ezek közül is kiemelve a család egzisztenciáját súlyosan érintő földreformot, melynek következtében a többszáz holdas – főként magyar – nagybirtokok kisbirtokokra aprózódtak fel. Berde Máriát a romániai agrárreform hatásainak nem elsősorban gazdasági, hanem társadalmi, emberi vetülete érdekelte. A nagyobb rendszer változása a kisebb közösségek évszázados hagyományait is megbolygatta, ellentétes vágyak, célok, remények feszültek egymásnak a birtokmegtartás és -szerzés lélekteszti küzdelmeiben. Az elbeszélő hang a viharos szenvedélyek ábrázolása során is képes távolságtartó maradni, ezzel is mintegy a szeszélyes radikalizmussal szemben a megmaradás egyetlen lehetséges útjának vélt hitet, reményt és becsületességet hangsúlyozza.

Az öt Kathona gyermekből a történet jelenidejében csupán négy él, Ákos, a legidősebb fiú a háborúban életét veszítette, emléke azonban elevenen él az udvarház falai között. Húga, Etelka bálványozza a hős fivért, nem engedi, hogy emlékét bármi beszennyezze, szobája érintetlenül áll; testvére mellett a szétzaggatott hazát is gyászolja fekete ruha hordására ítélve az egész családot. Ugyanígy hőse Ákos öccsének, Gyulának is, aki azonban a csendes gyász helyett radikálisabb eszközökkel is kész lenne megtorolni a családjá és a népe sorsán elkövetett igazságtalanságokat. Etelka és Gyula sötét színekkel megfestett, komor világának ellenpólusán Ila, a legfiatalabb gyermek áll, akinek ugyan fáj a testvér elvesztése, álmai, tettei azonban az életet ünneplik: ha teheti, rögtön szabadul a gyászruhától, külsőségekben megnyilvánuló kitűnni akarása hamar feltűnővé teszi a férfiak között, s nem várat sokáig magára az eljegyzés a jó nevű (s jóképű) Zibai Ivánnal. A testvérek közül Klára az, aki a nyugodt, megfontolt bölcsességet hordozza. Talán azért, mert ő a legidősebb, s megövegyülve, kicsi gyermekkel tért vissza a Kathona-birtokra, hogy egész életével

családját szolgálja és testvérei szégyelneinek tüzeiben feláldozza életét. A sors fintora (és Berde Mária intenciója), hogy végül ő lesz az mindük közül, aki jutalmul kapja végül a boldogságot.

A megváltozott körülmények morális dilemmák elé állítják a történet szereplőit. Az elvesztett háború, Erdély Romániához csatolása, a földbirtokért folyó mindennapos küzdelem mindenkié más és más viszonyulást vált ki – ebben a kibillent világban új értelmet nyernek a radikális és a megalakuló, a hazafi és a hazaáruló, a becsület és büszkeség szavak. A család az erős atyai kéz nélkül darabjai hullik. Az öreg Kathona mindenben enged gyermekeinek, naiv szeretettel viszonyul hozzájuk és a birtokon élőkhöz is, ez utóbbiak közül a földfoglalás hevében azonban kevesen emlékeznek a családfő egykori jószágára. Az új birtokosok mohósága nem ismer határokat, becstelenségre, aljasságra ragadtatják magukat, a hatalom pedig ahelyett, hogy igazságot osztana, félre fordítja arcát. A család vezetését a magatehetetlen családfőtől előbb számításból Zibai, majd mikor felbomlik eljegyzése Ilával, és így kegyvesztetté válik, a tanító, Dáné Jani veszi át. A tanító hűsége a nagybirtokos család iránt megingathatatlan, és ez akkor válik igazán létkérdéssé, amikor az egykori hatalmas birtok 50 holdra olvad, és csak az ő becsületességén, munkáján, hitén és szeretetén múlik a család megmaradása.

A *Földindulás* egy biztonságos, patriarchális közeg darabokra hullásának története. A szereplők sorsa előre kiszámítható, mégis a szenvedélyeknek köszönhetően kellően fordulatos, már-már letehetetlen a regény, s ha az első fejezetek olvasása során az olvasónak sikerül ráéreznie a könyv különleges – magyar, székely, román szövegek – egybegyűrt – szikár nyelvének ritmusára, egy izgalmas családregegyéni élményével lesz gazdagabb.

Pompor Zoltán

Berde Mária
FÖLDINDULÁS
Kráter Kiadó
380 oldal
2400 Ft

Az adórét virágai; a piaci árak szerepe az adózásban

Javában benne vagyunk a 2010. évben, már az első féléves szabályozás szerinti adókat és járulékokat valljuk be és fizetjük. Hogy ez az adózási rendszer marad-e év végéig, azt majd a választások után meglátjuk. Sok jogszabályrészletet megtámadtak az Alkotmánybíróságnál. A magam részéről a politikusi megnyilatkozásokat figyelmen kívül hagyom, és az ország kevés neves közgazdászának, adószakértőjének véleményére adok. Ha tömören kellene értékelnem a 2010. évre bevezetett adó és járulékszabályozásokat, akkor a helyes irányba ható félmegoldások halmazának nevezném. Valamelyest csökkentek az élők munkát terhelő adók és járulékok. A rendesen fizetett munkavállalók többet vihetnek haza, a társadalombiztosítást rendesen fizető vállalkozásoknak is több pénzük marad az adózás után. De hogy az öröm ne legyen teljes, itt a szuperbruttósítás félmegoldása, és fenyegetésként a vállalkozóknak a tevékenységre jellemző kereset. Az adóbevételek szintjének fenntartására szolgáló vagyonadót bevezetése után, de első alkalmazása előtt az Alkotmánybíróság kiherélte a lakóingatlanokra és üdülőkre vonatkozó részek törlésével.

Az adóbonyolítás versus adóegyszerűsítés témaköréhez mottónak ajánlom:

„Sokat nem érdemes ezzel foglalkozni, mert ez a kormányoknál olyan, mint az embernél a lélegzés” (Vámosi Nagy Szabolcs)

A szűkebb könyvszakma vonatkozásában elmondhatjuk, hogy végre megszűnt a kulturális járulékok, ugyanakkor viszont a magánszemély szerzők és örökösök részére történő kifizetések után a könyvkiadóknak 27% egészségügyi hozzájárulást kell fizetniük, ami 16% emelés.

A reprezentáció és az üzleti ajándék megváltoztatott adóztatása

A vállalkozásoknak (nem beleértve az egyéb szervezeteket) a reprezentációs és üzleti ajándék jellegű kiadásait mint társasági adóalap növelő tételt kell szerepelniük a 2010. évi társasági adóbevallásban.

A reprezentáció és üzleti ajándék természetbeni juttatás, fogalmi meghatározásuk ezért a személyijövedelemadó-törvényben található

Reprezentáció:

A juttató tevékenységével összefüggő, üzleti, hivatali, szakmai rendezvény, esemény keretében nyújtott vendéglátás (étel, ital, és ahhoz kapcsolódó szolgáltatás: utazás, szállás, szabadidőprogram stb.)

Üzleti ajándék:

A juttató tevékenységével összefüggő, üzleti, hivatali, szakmai kapcsolatok keretében adott ajándék (ingyenesen vagy kedvezményesen adott termék, nyújtott szolgáltatás, utalvány)

Mivel személyes célt szolgálnak, a reprezentáció és az üzleti ajándék értéke mindig áfával növelt. A cégeknek a 2009. évet még régi szabályok szerint kell rendezniük. Ha átlépik az adómentes határokat (pl. a nettó árbevétel egy százalékát), a

többletkiadások a természetbeni juttatások szerint adóznak, 54 százalék jövedelemadóval és 11 százalék egészségügyi hozzájárulással, de hangsúlyozom, csak az adómentes részen felüli juttatás adózott eddig.

A 2010. évre sajátos tétellel bővült az adómentes természetbeni juttatások köre:

„8.38. a reprezentáció és az üzleti ajándék alapján meghatározott bevétel, ha azt a kifizető társasági adóalapot növelő tételként köteles figyelembe venni.” (SZJA. Tv. I. sz. melléklet)

A 2010-ben hatályos társaságiadó-törvény adóalapnövelő paragrafusai se keressünk módosítást, mert az ide vonatkozó változás a törvény 3. sz. mellékletében van eldugva.

Ez a melléklet foglalkozik az elszámolható költségekkel. Többé nem tartozik a vállalkozási tevékenység érdekében felmerülő egyes költségek és ráfordítások közé:

„12. a személyi jövedelemadóról szóló törvényben meghatározott reprezentáció és üzleti ajándék címen személyi jellegű egyéb kifizetésként elszámolt természetbeni juttatás.” (TAO Tv. 3. sz. melléklet, A) rész)

Így tehát mégis bekerül a társasági adóalapot növelő tétel közé a teljes összegű éves reprezentáció, a kis és nagy összegű üzleti ajándék, mint a bevételszerző tevékenységgel összefüggésben nem lévő eredménycsökkentésként elszámolt költség.

Adószakértőként meglehetősen aggályosnak látom a mellékletek szintjén összetákoltt megoldást. A nyelvészek pedig magyarázzák meg a magától adódó sajátos következtetést:

A juttató tevékenységével összefüggő üzleti, hivatali, szakmai dolgok miért nem függenek össze a vállalkozás bevételszerző tevékenységével?

Sétálgatva az „adórétben” (a 2010-s adószabályok között), tisztelt olvasóim milyen lehet az illata ennek az adóvirágnak?

Tevékenységre jellemző kereset, mint a fizetendő járulékok alapja

A társas vállalkozás a társas vállalkozó után, az egyéni vállalkozó, az evás vállalkozó a járulékokat a havi átlagban legalább a tevékenységre jellemző kereset (TJK) után fizeti meg. Ha a járulékalapot képező jövedelem nem éri el a tevékenységre jellemző keresetet, a vállalkozás illetve vállalkozók a tényleges jövedelem feltüntetésével bejelentést tehetnek arról, hogy a járulékot a tényleges jövedelem, de legalább a minimálbér alapul vételével fizetik meg. (Tbj. Tv. 27§, 29§ és 29/A §)

Miről is van itt szó? Eddig az elvárt jövedelem a minimálbér kétszerese volt, ezt váltja fel a TJK. A főállású vállalkozóknak a minimálbér után a járulékokat meg kellett fizetniük eddig is.

Már az elvárt szint bevezetésekor tisztázódott, hogy nincs külön bejelentés, minden vállalkozó és vállalkozás köteles a rémes 08-as havi adó és járulékbavallást elkészíteni, és elektronikusan beküldeni. Akkor minek ez az „járulékfizetési szóvirág”?

A tevékenységre jellemző kereset a természetes személy fő tevékenységére jellemző, a piaci viszonyoknak megfelelő kereset, melyet egyedileg kell meghatározni, erre a személyijövedelemadó törvény három módszert ismertet. Ezzel az én problémám az, hogy gazdasági értelemben azért működik a piac (munkaerőpiac, vállalkozási szolgáltatások és termékek piaca), mert eltérnek az árak és díjak. Tehát ez a jellemző kereset csak átlag lehet, ami a valódi jövedelemtől fel- és lefele eltérhet. Az adószabályozás ezen túl a piaci ármechanizmusra is hat, hiszen az adóoptimalizálás, csúnyábban szólva az adókerülés miatt a fő tevékenység az lesz, ami a legolcsóbb, ahol legkisebb a TKJ. Máris terjedelmes vita bontakozott ki a szakmában arról, hogy a kisvállalkozásoknál, ahol a tevékenységet és az ügyvezetést is a tulajdonosok látják el – egyiket, vagy mindkettőt munkaviszonyban – mi számít a főtevékenységnek.

Véleményem szerint ennek a fogalomnak csak a személyi jövedelemadóban bevezetett két új intézmény, a társas vállalkozói közreműködői díj kiegészítése, és az egyéni vállalkozói kivét kiegészítésénél van értelme. E két körben lehetőség volt az osztalékágon jövedelmet kivenni, kímélve a járulékköteles jövedelmeket. Sok esetben a járulékköteles jövedelem terheit el sem bírja a vállalkozás. Nos, itt a törvényi elvárás, hogy a TJK-szintig közreműködői díj, kivét legyen elszámolva, és csak felette lehet osztalékadózású osztalék. Amennyiben megállapításra kerülnek a személyijövedelemadó-törvény szerint ezek a kiegészítések, akkor 27 százalékos egészségügyi hozzájárulás fizetésének kötelezettsége is keletkezik.

A megoldás céljával a nyugdíj- és egészségbiztosítási alapok sanyarú állapota miatt egyet lehet érteni, de a megvalósítás bonyolult. Sőt a törvényalkotó a nem realizált jövedelmet is adóztatná, ugyanis a 27 százalékos eho a TJK szintig rendezendő, akkor is ha a vállalkozó nem vesz ki osztalékágon sem jövedelmet. Remélem, hogy ezt törvényi részt az Alkotmánybíróság megsemmisíti.

Végül nem hiszem, hogy az alacsony hatékonyságú önfoglalkoztató kisvállalkozásokon ezek az intézkedések segítenek; ellenben a megszűnésüket előidézhetik, vagy az adóelkerülést ebben a körben felerősíthetik

A közölt táblázat a piaci áraknak, piaci értékeknek a hazai adó- és járulérendszerben történő fontosabb alkalmazásait mutatja:

KÖTELEZETTSÉG	A PIACI ÁR FIGYELEMBEVÉTELE
Társasági és osztalékadó	Kapcsolt vállalkozások közötti elszámoló árak Reprezentáció és üzleti ajándék értéke
Személyi jövedelemadó	Természetbeni juttatások (pl. marketing célú ingyenes termékátadás) Közreműködői díj és kivét kiegészítés (TKJ) Telefon számla 20% (vélt magánhasználat)
Társadalombiztosítási járulékok, vagy 27% egészségügyi hozzájárulás alapja	Tevékenységre jellemző kereset Telefonszámla 20% + 54% SZJA Nem kedvezményes természetbeni juttatások
Általános forgalmi adó	Személyes célt szolgáló beszerzések

Dr. Bódis Béla

Kortárs Kiadó
1062 Bp., Bajza u. 18.
T/F:343-6082
korkiado@t-online.hu
www.kortarskiado.hu

Sárközi Máttyás
VÉRBELI VÁRBELIEK
Kaiser Ottó fényképeivel

Sárközi Londonról és a pesti Király utcáról írott könyvei után ezúttal a budai Várnegyedben bolyongott, annak a Márai-

hoz visszavezetett axiómának igazát keresve, mely szerint: „a Várban lakni világnézet”. Hogyan gondolkodnak erről a ma itt élők? Létezik-e efféle várbeli világnézet? Léteznek-e ma vérbeli várbeliek? Sárközi utcáról utcára járva faggatja az itt élőket, idézi meg az egykor itt élt családok – Batthyányak, Széchenyiek, Esterházyak, Márfyak, Mailáthok, Hatvanyak (hogy csak a leghíresebbeket említsük) – sokszor tragikus sorsát. Sorsuk összefonódik az épületekével – Sárközi ezeknek is figyelmet szentel, jóllehet könyve nem akar vetekedni a Várról szóló remek hely- és művészettörténeti szakmunkákkal: „Könyvünk különös elegyét nyújtja helytörténetnek, barangolásnak, építészettörténeti leírásoknak és életrajzok novellisztikus felidézésének. A bejárt utcákban, sétányokon és tereken találunk egy kicsit ebből is, abból is. Persze mindez azt a célt szolgálja, hogy felfedjük a vári világnézet és mentalitás titkát.”

(X)

155x235 mm, kötve, fényképmelléklettel, 144 o., 2750 Ft

Thienemann Tivadar

Az utókor címére

Életrajzi feljegyzések

Pro Pannonia Kiadó
T/F.: 72/516-866,
www.propannonia.hu
e-mail:info@propannonia.hu

Thienemann Tivadar
AZ UTÓKOR CÍMÉRE

A két világháború közötti hazai szellemi élet és a szellemtörténeti irányzat jeles képviselője, a pécsi Erzsébet Tudományegyetem professzora, az Irodalomtörténeti alapfogalmak című „aktuá-

lisan izgalmas könyv” (Poszler György) szerzője, az 1948-ban az emigrációt választó Thienemann Tivadar (1890–1985) önéletrajzi visszaemlékezéseivel – 25 évvel halála után – most visszatért Magyarországra. Hazáját emigrációjában soha nem feledte, de emlékiratainak hazai megjelenésében sem reménykedett. Az élete utolsó éveiben – nagyrészt Amerikában, részben Ausztriában és Magyarországon – írt önéletrajzi feljegyzéseiből az egykori ismerős, barát, majd kéziratának örököse, az írásokat sajtó alá rendező Koncz Lajos jóvoltából igazi emlékirat formálódott. Benne az élelátásáról, intellektuális kíváncsiságáról és szemléleti nyitottságáról ismert tudós kíméletlen szókimondással és kendőzetlen őszinteséggel szól magyarországi évtizedeiről, szellemi műhelyekről, intézményekről, tudóstársakról, a korról, a társadalmi és politikai történelekről, 95 esztendő életútjának tapasztalatairól.

(X)

184 oldal, kötve, 2300 Ft

Ha nem tudsz mást, mint eldalolni
saját fájdalmad s örömed.
Nincs rád szüksége világnak

Ez a három sornyi alapvető tévedés akár Petőfi ars poeticája is lehetne. Miképp lehet egy tévedés a világ egyik legnagyobb költőjének ars poeticája? Úgy, hogy Petőfi szinte zsigerileg, genetikusan, volt forradalmár. Mikor ő eldalolta saját fájdalmát s örömet, épp akkor volt igazán közéleti, a népért és a szabadságért életét és vérért adó forradalmár költő.

„Elmerengok gondolkodva, gyakran, s nem tudom, hogy mi gondolatom van...” – ebben az idilli hangulatban kezdi, s az ábrándozás logikája mentén haladva érkezik el a negyedik versszaknál

a szerelemig, a borospohárig és mámoros lelke szivárványaihoz, de mi jut eszébe poharat tartó kezéről az ötödik versszakra?

Hogy amíg a pohár van az ő kezében, a nemzeteknek keze viszont bilincsben van, és a hatodik versszakban már azt mennydörgi a tehetetlen szolganép fülébe:

*De mit tőr a szolgaságnak népe?
Mért nem kél föl, hogy láncát letépje?
Arra vár, hogy isten kegyelméből
Azt a rozsdá rágja le kezéről?
Dalaim, mik ilyenkor teremnek,
Villámai haragos lelkemnek!*

Ez a költő éjjel nappal forradalmár, szerelmes hitvese mellett, az ágyban is forradalmár és lázadó, a nép boldogsága és a világszabadság elkötelezett harcosa. A pusztá télen egy mesteri fagyos zsánerkép, amiben ilyen látomások olvashatóak:

*Most uralkodnak a szelek a viharok,
Egyik fönn a légben magasan kavargog,
Másik alant nyargal
Szikrázó haraggal;
Szikrázik alatta a hó, mint a tűzkő,
A harmadik velök birkózni szemközt jó.*

Ez is arra jó neki, hogy a végére, a kilencedik versszakhoz éve már ott tartson, hogy:

*Mint elűzött király ország széléről.
Visszatekint a a nap az ég pereméről,*

*Visszanéz még egyszer
Mérge tekintettel,
S mire elér szeme a túlsó határra,
Leesik fejéről véres koronája.*

Népdal formájú dalai az elnyomott, alul lévő, egyszerű ember világát emelik be az irodalomba, az olyan költemény is, mint a Falu végén kurta kocsmáról beszél, hogy a tiszta lelkű, egyszerű ember, a nép fia, aki az uraság üzenetére a füle botját se mozdítja, egy szegény, beteg édesanya fiának

halk kérésére odahagy bort, nótát, táncot, mulatást, végét veti a zenének, és szépen hazaballag. A négyökrös szekér is vidéki történet, dolgos falusi emberek, a nép gyermekei között történik

Kertész Ákos A zsigereiben is forradalmár költő

az a csoda, hogy a csillag az égről a poros alföldi országútra költözik.

A János vitéz kukoricában talált juhászbojtár hőse vitéz és győzedelmes, nyalka huszárrá lesz, akinek a francia király is odaadná a lányát és fele királyságát, de neki nem kell se királylány, se földi királyság, csak az ő Juliskája, akivel Tündérország királyi párja lesznek a kozmikus idők végzetéig.

Ezt az ártatlan, sunyi hízelgést nem ismerő sihedert zavarja el Szabadszállásról az imádott nép, akit képviselni persze egyedül ő lenne hivatott. De ahelyett, hogy elátkozná árulóit, haza megy és megírja az Apostolt, ezt a sírnivalóan naiv, romantikus eposzt, melynek hőse, akárcsak ő, ezer árulás és megaláztatás ellenére az életét áldozza a népért, amikor le akarja lőni a zsarnok királyt. És tudja, hogy a nép még gyermek, de majd felnő, s az ő áldozata is hozzájárul ahhoz, hogy végül elzavaráván a zsarnokot, kivívja a szabadságát és boldogságát.

És mellesleg zseni. Nem találni nála egyetlen képzavart sem, minden jelzője, hasonlata túl, prozódia hibátlan, a rímkezelése tökéletes, nincs egy megcsúszott gondolata, nincs egy hamis hangja sem.

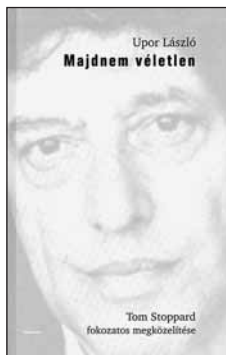
*Mint befagyott tenger, olyan a sík határ,
Alant repül a nap, mint a fáradt madár,
Vagy tán rövidlátó
Már öreg korától*

*S le kell hajolnia, hogy eleget lásson?
Így sem igen sokat lát a pusztaságon.”*

Ha csak ezt az egyetlen képet találta volna meg, akkor is a Parnasszus csúcsán, a legnagyobbak között lenne a helye.

Könyv a legbizakodóbb pesszimistáról

A hazai provincializmus szürkeségében üdítő színfolt Upor László a kortárs külföldi szerzőről írott olvasmányos kötete. Különösen azért, mert miközben – ahogyan az egy monográfiától elvárható – részletesen bemutatja Stoppard eddigi műveit, a regénybe illő életrajz segítségével megrajzolja a világhírű drámaíró portréját. Upor nem terheli a szöveget szakzsargonral, lábjegyzetekkel és hivatkozásokkal, hanem végig az olvasót szolgálja. Szélgjegyzetek segítségével helyezi el az eseményeket és a műveket, a kulturális és történelmi kontextusban. Hogy a kötet azok számára is élvezetes legyen, akik sosem látták, vagy olvastak semmit Stoppardtól, röviden összegzi az egyetlen regény, a darabok, a tévé- és rádiójátékok és a filmek rövid cselekményét. Nem véletlen ez

Upor László
**MAJDNEM
VÉLETLEN**
Koinonia Kiadó
242 oldal
1950 Ft

az elegancia és finomság, mellyel Upor László az életműhöz nyúl. Nemcsak fordítója és köteteinek szerkesztője, de igazi rajongója is az Angliában élő, több identitású drámaírónak, ám elfogultság alig-alig érhető tetten a szövegben.

A könyv szerkezetét az írói életpályája adja. Megismerhetjük különböző korszakait, kalandos életútját, nehézségeit, és nem utolsósorban magukat a műveket – sőt Upor közvetítésével azok genezisét és Stoppard műhelyitkait is. Az elemzések rövidek, nem időznek túl soká egy-egy címmel. Hosszabb tanulmányt csupán az utolsó fejezetében, az életmű bemutatása után találunk, ahol összegzés keretében emeli ki Stoppard művészetének legjellemzőbb vonásait, fontos újításait. Beszél a nők szerepéről, a tükrözés fontosságáról, a művek forrásairól és a nyelvi bravúrokról. Szól a szerző legfontosabb témáiról: az időről, a színházról, a viszonylagosságról és az írás lehetetlenségéről. Megtudhatjuk, hogy Shakespeare alapvetően meghatározza művészetét, hogy mennyit merített belőle, hogy bár Stoppard nevette, a humor mögött mindig megtalálható a mélység.

Upor László *Majdnem véletlen* című könyve méltó tisztelgés a világ egyik legnagyobb drámaírója előtt. A teljesség igényével, értőn és szeretettel írott munka. Célját teljesíti, meghozza az olvasó kedvét Tom Stoppard művészetének alaposabb megismeréséhez.

Hományi Péter

A kém is ember...

Egy klasszikus
kémtörténet
a 21. század elejéről

olen steinhauer.
a Turista.

Az Alexandra Könyvruházak sikerlistája 2010. február 16 – 2010. március 15.

Szépirodalom

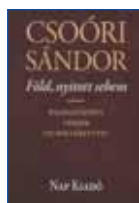
1. Dan Brown: *Az elveszett jelkép*
Gabo Könyvkiadó
2. Cormac McCarthy: *Az út*
Magvető Könyvkiadó
3. William Paul Young: *A viskó – Ahol a tragédia megtűközik az örökkévalósággal*
Immanuel Alapítvány
4. Agatha Christie: *Halál a felhők között*
Európa Könyvkiadó
5. Paulo Coelho: *Szerelm – Válogatott idézetek*
Alexandra Kiadó
6. Danielle Steel: *Veszélyes szerelem*
Maecenas Könyvkiadó
7. Paulo Coelho: *A győztes egyedül van*
Athenaeum 2000 Kiadó
8. Moldova György: *Az utolsó tölteny 10. – Önéletrajzi töredékek*
Urbis Könyvkiadó
9. Alice Sebold: *Komfortos mennyország*
Cartaphilus Könyvkiadó
10. Kati Marton: *A nép ellenségei – Családom regénye*
Corvina Kiadó

Ismeretterjesztő

1. Tóvaly Ferenc: *40 nap lélekúton*
Alexandra Kiadó
2. Szendi Gábor: *Paleolit táplálkozás – A nyugati életmód és a civilizációs betegségek*
Jaffa Kiadó
3. Müller Péter: *Gondviselés – Beszélgetés a sorsunkról*
Alexandra Kiadó
4. Dr. Csernus Imre: *A férfi*
Jaffa Kiadó
5. Nagy rejtvénykönyv 2.
Alexandra Kiadó
6. Dr. Csernus Imre: *A nő*
Jaffa Kiadó
7. Ruediger Schache: *A Szívmágnes Titkai*
Édesvíz Kiadó
8. Müller Péter: *Szeretetkönyv*
Alexandra Kiadó
9. Rhonda Byrne: *The Secret / A titok*
Édesvíz Kiadó
10. Horváth Ilona: *Szakácskönyv*
Pannon-Literatúra

Gyermek, ifjúsági

1. Stephenie Meyer: *Eclipse – Napfogyatkozás*
Könyvmolyképző Kiadó
2. Stephenie Meyer: *New Moon – Újhold*
Könyvmolyképző Kiadó
3. Geronimo Stilton: *Boldogulj angolul*
Alexandra Kiadó
4. Stephene Meyer: *Twilight – Alkonyat*
Könyvmolyképző Kiadó
5. Tea Stilton: *Rejtély Párizsban*
Alexandra Kiadó
6. Bartos Erika: *Anna, Peti és Gergő: Családi fészék*
Alexandra Kiadó
7. Geronimo Stilton: *Időutazás*
Alexandra Kiadó
8. Geronimo Stilton: *A Kalóz-szigetek kincse*
Alexandra Kiadó
9. Geronimo Stilton: *Az eltűnt kincs rejtélye*
Alexandra Kiadó
10. Geronimo Stilton: *A Fantázia Birodalma*
Alexandra Kiadó

Csóóri Sándor: Föld, nyitott sebem

Líra sikerlista,
szépirodalom, 10.

Csóóri Sándor kötetét mindig a figyelem központjában álltak, nyolcvanadik születésnapja alkalmából több kötete is megjelent, ezek közül a válogatott verseit tartalmazó kötet fogyott most olyan példányszámban, hogy sikerlistára került.

Az olvasáskultúra fejlesztése

Könyvtárellátó sikerlista, ismeretterjesztő, 3.

Rögzítsük a ritka tény: egy, az olvasással hivatászerűen foglalkozók számára érdekes – és izgalmas – kötet másodikban is sikerlistára került, még ha a márciusi sorhoz képest két-tővel hátrább is került.

Bookline sikerlista 2010. február 16 – 2010. március 15.

Szépirodalom

1. Brown, Dan: *Az elveszett jelkép*
Gabo Kiadó
2. Young, William P.: *A viskó*
Immanuel Alapítvány
3. Ward, J. R.: *Megbosszult szerető*
Ulpius-ház Kiadó
4. Harris, Charlaine: *Vérszag – True Blood 4.*
Ulpius-ház Kiadó
5. Lehane, Dennis: *Viharsziget*
Agave Könyvek
6. McCarthy, Cormac: *Az út*
Magvető Könyvkiadó
7. Christie, Agatha: *Halál a felhők között*
Európa Könyvkiadó
8. Showalter, Gena: *Éjszót csók*
Ulpius-ház Kiadó
9. Leon, Donna: *Méregpohár az operában*
Geopen Kiadó
10. Chance, Karen: *Megérint a sötétség*
Kelly Kiadó

Ismeretterjesztő

1. Marton, Kati: *A nép ellenségei – Családom regénye*
Corvina Kiadó
2. Szendi Gábor: *Paleolit táplálkozás*
Jaffa Kiadó
3. Szóó Judit: *Kilófaló sütemények*
Timp Kiadó
4. Dr. Csernus Imre – Kádár Annamária – Pál Ferenc: *Sors és önismeret*
Jaffa Kiadó
5. Csernus Imre Dr.: *A férfi*
Jaffa Kiadó
6. Csernus Imre Dr.: *A nő*
Jaffa Kiadó
7. Faber, Adele – Mazlish, Elaine: *Beszélg úgy, hogy érdekelje, hallgasd úgy, hogy elmesélj*
Reneszánsz Könyvkiadó
8. Molnár Lajos: *Miért lettem antipatikusz?*
Athenaeum Kiadó
9. Ranschburg Jenő: *Kis gyerek...kis gond? Óvodáskor*
Saxum Kiadó
10. Baranyi Mária: *Egy előszoba titkai – Horn Gyula közelről 1994–1998*
Athenaeum Kiadó

Gyermek, ifjúsági

1. Meyer, Stephenie: *Eclipse – Napfogyatkozás*
Könyvmolyképző Kiadó
2. Meyer, Stephenie: *Twilight – Alkonyat*
Könyvmolyképző Kiadó
3. Meyer, Stephenie: *New Moon – Újhold*
Könyvmolyképző Kiadó
4. Imre Zsuzsanna – Péter Kinga: *Ciróka-maróka*
Társ Kiadó
5. Imre Zsuzsanna – Péter Kinga: *Kerekecske, dombocska*
Társ Kiadó
6. Berner, Rotraud Susanne: *Tavaszi böngésző*
Naphegy Kiadó
7. Jakabosné Kovács Judit (szerk.): *Kerekítő*
Naphegy Kiadó
8. Riordan, Rick: *A szörnyek tengere*
Könyvmolyképző Kiadó
9. Bartos Erika: *Anna, Peti és Gergő – Családi fészék*
Alexandra Kiadó
10. Bartos Erika: *Anna és Peti – Irány az óvoda*
Alexandra Kiadó

A Könyvtárellátó Kft. sikerlistája 2010. február 1 – február 28.

Szépirodalom

1. Roberts, Nora: *Táncrend*
Harlequin Kiadó
2. Brown, Dan: *Az elveszett jelkép*
Gabo Kiadó
3. Wass Albert: *Nagy novelláskönyv*
Kráter Műhely Egyesület
4. Steel, Danielle: *Veszélyes szerelem*
Maecenas Kiadó
5. Roberts, Nora: *Öszinte hazugságok*
Gabo Kiadó
6. Leigh, Ana: *Az új seriffhelyettes*
Alexandra Kiadó
7. Kipling, Rudyard: *Kívánságok háza*
Metropolis Media Kiadó
8. Finder, Joseph: *Titkos kapcsolat*
General Press Kiadó
9. McNaught, Judith: *Végtelen szerelem*
General Press Kiadó
10. Kovács Lajos: *A mór megtette...*
Korona Kiadó

Ismeretterjesztő

1. Mazzini, Miha: *Azt hittem, ismerem a Google-t*
Klett Kiadó
2. *Jelmezek – fortélyok*
Cser Kiadó
3. *Az olvasáskultúra fejlesztése*
OSZK Könyvtári Intézet
4. Elek Balázs: *Diákcsíny vagy bűncselekmény*
Pedellus Tankönyvkiadó
5. Paládi-Kovács Attila: *Magyar néprajz I. 2. – Táj, nép, történelem*
Akadémiai Kiadó
6. Dowding, Charles: *Biokertészkedés a gyakorlatban*
Cser Kiadó
7. Gerő András: *Dualizmusok*
Új Mandátum Kiadó
8. Kelemen Gábor, L.: *Dél-Amerika*
L.K.G. Média Kft.
9. *Felöltökötő*
Nemzeti Tankönyvkiadó
10. *Magyar művelődéstörténeti lexikon*
Balassi Kiadó

Gyermek, ifjúsági

1. Imre Zsuzsanna, Péter Kinga: *Ákombákom*
Társ Kiadó
2. Imre Zsuzsanna, Péter Kinga: *Ciróka-maróka*
Társ Kiadó
3. Imre Zsuzsanna, Péter Kinga: *Kerekecske, dombocska*
Társ Kiadó
4. King, M. C.: *Hannah Montana 17. Sztártitkok*
Egmont Hungary Kft.
5. Martín, Manuela: *Ügyes kezek enciklopédiája*
Napráforgó Könyvkiadó
6. Csukás István: *A nagy ho-ho-ho horgász kórház*
Könyvmolyképző Kiadó
7. Kosztolányi József: *Matematika összefoglaló feladatgyűjtemény 10–14 éveseknek*
Mozaik Oktatási Stúdió
8. Gállné Gróh Ilona: *Ringató – énekeljünk és játsszunk*
Dialóg Campus Kiadó
9. Iván Magda: *Szívárványhídon Meseországba*
Bába és Társai Kft.
10. Mórincz Zsigmond: *Légy jó mindhalálig*
Akkord Kiadó

"Ez nem művészettörténet!

– Ha a művészetnek volt története, és ha még mindig van, az a művészek munkájának köszönhető, és részben annak, ahogyan ők nézték a múlt műveit, ahogyan magukévá alakították őket. Ha nem próbálja megérteni ezt a tekintetet, megtalálni egy régi képben azt, ami a későbbi művész tekintetét magára vonhatta, akkor lemond a művészettörténet egy részéről, épp a legművészeiből."

Daniel ARASSE: FESTMÉNYTALÁNYOK c. könyvét

a Typotex Kiadó bemutatja a

Könyvfesztiválon Art és Techné címmel április 23-án, pénteken 16 órától a Supka Géza teremben.

A Typotex kiadó összes kiadványa 25%-os kedvezménnyel vásárolható meg a kiadóban

(Bp. 1024 Retek u. 33–35. Tel.: 315-0256) és az Olvasók Boltjában (Bp. 1051 Pesti Barnabás u. 4. Tel.: 266-0018)

Molnár Lajos:
Miért lettem
antipatikus?

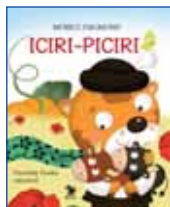
Bookline sikerlista,
ismeretterjesztő, 1.

Molnár Lajos
egészségügyi
miniszterként a
korabeli média
tanúsága szer-
int nem volt
túl s á g o s a n
népszerű az
emberek köré-
ben, ám a jelek
szerint sokan
kíváncsiak a
válaszra: miért
is lett ő antipa-
tikus.

Móricz
Zsigmond:
Iciri-piciri
Libri sikerlista,
gyermek, ifjúsági 1.

Móricz Zsig-
mond egyik leg-
ismertebb gye-
rek versének
népszerűségére
igazolás az el-
adási listán el-
ért első hely is,
a legkisebbek-
nek készült le-
porelló sikeré-
hez bizonyára
hozzájárultak
Pásztohy Panka
illusztrációi is.

Libri sikerlista
2010. február 1 – február 28.

Szépirodalom

1. Brown, Dan: *Az elveszett jelkép*
Gabo Kiadó
2. Mccarthy, Cormac: *Az út*
Magvető Kiadó
3. Young, William P.: *A viskó*
Immanuel Alapítvány
4. Vass Virág: *Vulévu*
Ulpius-ház Kiadó
5. Fejős Éva: *Csajok*
Ulpius-ház Kiadó
6. Fejős Éva: *Hotel Bali*
Ulpius-ház Kiadó
7. Schlink, Bernhard: *A felolvasó*
Ulpius-ház Kiadó
8. Meyer, Stephenie: *Eclipse – Napfogyatkozás*
Könyvmolyképző Kiadó
9. Mayle, Peter: *Provence-i borbálhé*
Ulpius-ház Kiadó
10. Harris, Joanne: *Aludj kislány*
Ulpius-ház Kiadó

Ismeretterjesztő

1. Szendi Gábor: *Paleolit táplálkozás*
Jaffa Kiadó
2. Dr. Csernus Imre: *A férfi*
Jaffa Kiadó
3. Moldova György: *Az utolsó töltevény 10.*
Urbis Könyvkiadó
4. Dr. Csernus Imre: *A nő*
Jaffa Kiadó
5. Dr. Csernus Imre – Kádár Annamária –
Pál Ferenc – Popper Péter:
Sors és önismeret
Jaffa Kiadó
6. Paulina Éva: *Kiből lesz a jó nő?*
K.U.K. Kiadó
7. Ipolyi-Keller Imre: *Autóvezetők tankönyve*
Athenaeum Kiadó
8. Szendi Gábor:
A nő felemelkedése és tündöklése
Jaffa Kiadó
9. Ranschburg Jenő: *Szülők könyve*
Saxum Kiadó
10. Kriston Andrea:
Kriston intim torna férfiaknak
Sanoma Budapest Kiadó

Gyermek, ifjúsági

1. Móricz Zsigmond: *Iciri-piciri*
Móra Kiadó
2. Riordan, Rick: *Villámtolvaj*
Könyvmolyképző Kiadó
3. Szutyjev, Vlagyimir: *Vidám mesék*
Móra Kiadó
4. Bartos Erika:
Anna és Peti – irány az óvoda!
Alexandra Kiadó
5. Kinney, Jeff: *Egy ropi naplója 2.*
Könyvmolyképző Kiadó
6. Bartos Erika:
Bogyó és Babóca jelmezballban
Pozsonyi Pagonyi Kiadó
7. Gnone, Elisabetta:
Fairy Oak 3. – A fény hatalma
Könyvmolyképző Kiadó
8. Mérei Ferenc – V. Binét Ágnes:
Ablak – zsiráf
Móra Kiadó
9. Bartos Erika:
Anna, Peti és Gergő: játszunk együtt!
Alexandra Kiadó
10. Saint-Exupéry, Antoine de: *A kis herceg*
Móra Kiadó

Erős jellemű emberek

„Nem írtam volna meg ezt a könyvet, amíg a szüleim életben voltak, magánéletük tiszteletben tartása miatt. Mind a ketten elhunytak néhány éve, én azután nyújtottam be a kérelmemet a Marton-iratok iránt. Szüleim mindig is a jövőre koncentráltak. A múltba csak ritkán tekintettek vissza, és akkor is inkább csak a ma pozitív elemeire. Nagyon szerették Amerikát, és azt akarták, hogy gyermekeik amerikaiak legyenek. Ezt el is érték, részben azért, mert ők nem maradtak múltjuk rabjai.

Minden fájdalmas dolog ellenére amelyeket életüknek Magyarországon fasiszta és kommunista periódusában eltöltött részéről megtudtam – most örülök, hogy végre az igazság birtokában vagyok. Mindenekfelett úgy érzem, hogy az ávós megfigyelési adataik, a börtönbeli kihallgatásai és a bírósági tárgyalásai oldalezreket kitevő iratainak fordítása és elolvasása után ma igazán értem szüleimet, és most már tudom, hogy kik voltak valójában.

Édesanyám és édesapám különleges emberek voltak: annyira bátrak, hogy időnként az már meggondolatlanságnak is tűnhet, de mindemellett erős jellemű emberek, akik felett sosem arattak győzelmet azok, akik meg akarták törni őket.”

(Részlet Illényi Máriának Kati Martonnal készített, márciusi számunkban olvasható interjújából)

Kati Marton: *A nép ellenségei*
Családom regénye

Bookline sikerlista, ismeretterjesztő, 1.

Lira sikerlista
2010. február 1 – február 28.

Szépirodalom

1. Cormac McCarthy: *Az út*
Magvető Kiadó
2. Dan Brown: *Az elveszett jelkép*
Gabo Kiadó
3. Jodi Picoult: *Törékeny*
Athenaeum Kiadó
4. Danielle Steel: *Veszélyes szerelem*
Maecenas Könyvkiadó
5. Paulo Coelho: *A győztes egyedül van*
Athenaeum Kiadó
6. Leslie L. Lawrence: *A vérfarkas visszatér*
Stadium Plusz Kiadó
7. Nora Roberts: *Őszinte hazugságok*
Gabo Kiadó
8. Leslie L. Lawrence: *A fekete özvegy*
Stadium Plusz Kiadó
9. William Paul Young: *A viskó*
Immanuel Alapítvány
10. Csoóri Sándor: *Föld, nyitott sebem*
Nap Kiadó

Ismeretterjesztő

1. *Emelt szintű érettségi – Történelem 2010.*
Corvina Kiadó
2. Moldova György: *Az utolsó töltevény 10.*
Urbis Könyvkiadó
3. Kati Marton: *A nép ellenségei*
Corvina Kiadó
4. Müller Péter: *Gondviselés*
Alexandra Kiadó
5. Debreceni József: *Arcmás*
Kossuth Kiadó
6. Dr. Csernus Imre: *A férfi*
Jaffa Kiadó
7. Molnár Lajos: *Miért lettem antipatikus?*
Athenaeum Kiadó
8. Rhonda Byrne: *The Secret – A Titok*
Édesvíz Kiadó
9. Szendi Gábor: *Paleolit táplálkozás*
Jaffa Kiadó
10. *Emelt szintű érettségi – Magyar nyelv és irodalom 2010.*
Corvina Kiadó

Gyermek, ifjúsági

1. Stephenie Meyer:
Eclipse – Napfogyatkozás – fűzött
Könyvmolyképző Kiadó
2. Stephenie Meyer:
New Moon – Újhold – fűzött
Könyvmolyképző Kiadó
3. PC. Cast – Kristin Cast: *A kiválasztott*
Kelly Kiadó
4. *Állatszámoló*
Manó Könyvek
5. *Magyarország – Kifestő és foglalkoztató*
Manó Könyvek
6. *Magyarország – Puzzle könyv*
Manó Könyvek
7. Stephenie Meyer:
Twilight – Alkonyat – kötött
Könyvmolyképző Kiadó
8. Bartos Erika:
Anna, Peti és Gergő – Családi fészek
Alexandra Kiadó
9. Lázár Ervin: *Négyszögletű kerek erdő*
Osiris Kiadó
10. *Ablak-Zsiráf*
Móra Kiadó

Dr. Bódis Béla:
KONTROLLING ELEMELK A KÖNYVKIADÁSBAN
Hogyan szervezzünk hatékony kiadói ügyvitelt?
Kapható a könyvesboltokban
www.euro-audit.hu

A pszichikumot nem lehet mikroszkóp alá tenni

Lux Elvira szerint a szexuális viselkedés változott, a problémák maradtak

Nevét negyven éve ismeri a nagyközönség, úttörő volt a szexuálpszichológia és a szexuális felvilágosítás területén. Tanítványok generációit képezte ki több egyetemen. Lux Elvira a járdánházi osztatlan, kilencosztályos elemiből indult, majd az egri Angolkisasszonyoknál végzett középiskola után kalandos úton került Pestre az egyetemre. Évtizedekig dolgozott az egyetem női klinikáján és ma, a nyolcvanat elhagyva is praktizál. Szexuálpszichológia című alapműve az első kiadás után harminc évvel a Könyvfesztiválra újra megjelenik; szándéka szerint a bemutató lesz az utolsó nyilvános fellépése olvasói előtt.

– Az orvosi egyetemen Szentágothai professzor tanítványa volt. Hogyan került a pszichológia, még inkább a szexuálpszichológia ismeretlen területére?

– Gyerekkoromban létezett még a duálunió gondolata, vagyis a test az orvosra tartozott gyógyítás céljából, a lélek az istenre és az egyházra. A háború után a kommunista filozófia dominánssá válásával az egyházat és vele együtt a lelket is kisöpörték a tudatból. Kicsi gyerekkorom óta gyógyítottam az állatokat, pátyolgattam az utcagyerekeket, és csak később, felnőttként jöttem rá: az volt a lényeg, hogy a lelket is gyógyítsam. Rájöttem, hogy nincs közöm a vakbelekhez, mint ahogy a patkánygyakhoz sem, amiket Szentágothai professzor mellett boncoltam. Mivel a háború után nem voltak pszichológiai stúdiók – nem is tudtam akkor, mi az –, csak 1963-ban, amikor újraindították, jelentkeztem rá és tanultam klinikai pszichológiát. Jelesen végeztem. Elkerültem a női klinikára, ahol a nőgyógyászok el nem tudták képzelni, mit keresek közöttük. Azért választottam a nőgyógyászatot, mert a szülészet az egyetlen terület, ahol nem a halál ellen dolgoznak, hanem az életért. Helyemre kerültem, az eszme számomra bevált, manapság is főként meddő párokkal foglalkozom. A filozófiám alapelve, hogy mindenki azt tegye, ami ő maga. Segíteni szerettem volna. A vulgáris, materialista orvosi világban a pszichológia fajtaidegen volt, a szex meg pláne. A társadalom tudatában Freud, a pszichológia és a szex mintegy szenthárom-

ságot alkot; de senki nem tudta, mit csinál egy klinikai pszichológus, én magam sem, nem volt előd vagy minta. Magamnak kellett kiásnom a saját ugaromat, ki kellett találnom és megalapoznom a módszertant. Nekem való feladat volt. Gyerekkoromban katolikus környezetben nevelkedtem, apácákhoz jártam gimnáziumba, monogám házasságban élek 59 éve, tehát a témából szinte semmit nem ismertem. Az egyetemen megtanultam hallgatni és megtanultam kérdezni, amely két adottság nélkül nem létezik jó pszichológus. Szakirodalom akkor még nem volt: az első Buda Béla könyve lett, aki elméleti szakember volt, a második, tízéves praxis után, az enyém.

– Nem csak a módszertan megalkotásában volt első fecske.

– Pszichológiát is kevesen tanultak, a szexuálpszichológia perifériális terület volt, hiszen ahogy mondani szoktam: az ember nem egy két lábon járó nemi szerv. Később, a diákjaim közül aztán jó páran megragadtak a témánál, lehetett belőle vizsgázni, szakdolgozatot írni, doktorálni. Megalakult a Magyar Szexológiai Társaság, aminek tavalyig én voltam az elnöke; most már átadtam Kháron evezőjét.

– Hamar kilépett a nagyközönség elé. Újságokban, folyóiratokban válaszolt az olvasók kérdéseire.

– A szex mindig tabu volt, számomra is. A pácienseimtől tanultam meg, amit a szexről tudok. Tényleg rengeteg szexuális probléma van. Kádár alatt ezt nem volt mód művelni, mert Mariska néni azt mondta, hogy még a kecske is tudja, hogy kell azt csinálni. Lehet, hogy az állat tudja; az ember viszont nem.

Lux Elvira
SZEXUÁLPSZICHOLÓGIA
Saxum Kiadó
240 oldal, 2500 Ft

Az állatnak sokkal fejlettebb az érzelmi és az ösztönvilága, és rengeteget lehet tanulni az emberi viselkedésről az állatok szexuális viselkedéséből. A nagyközönségnek nem volt, aki tanácsot adjon. Veres Pali bácsi nagyon humorosan fogalmazott a témában, de ő nem praktizált orvosként; Buda Béla az elméleti részt alapozta meg, majd én következtem. Elsőként végeztem napi szinten gyakorlati munkát a témában. 1980-ban jelent meg a könyvem, egy év múlva másodszor, és hetvenötezer példányban elfogyott. Pedig orvosoknak íródott. Igaz, mivel tudtam, hogy keveset tudnak a témáról, igyekeztem sok példával közérthetővé tenni, amit gondolok. Meg lehet belőle tanulni, milyen problémára mi a válasz, mit kell tenni, hogy jó legyen például az előjáték, mi kell a férfiaknak és a nőknek. Büszke vagyok arra, hogy lényegében nem kellett változtatnom rajta. A női szerepekről írt könyvem – amit ugyanakkor adtak ki először – sokat kellett változtatni, hál'istennek! Ma már nem kell arra bízni az orvosokat, hogy a szüléshez engedjék be az apukát, hogy az anya már a szülés előtt menjen gyesre és lelkileg készüljön az eseményre, vagy hogy az anyának adják oda a szülés után a gyereket – ezeket mind én kezdeményeztem. A nőgyógyászat kapcsán én tanítottam először pszichológiát, amely tantárgy meg is maradt. Hozzáteszem: ma sincs minden női klinikán pszichológus, mert még mindig él a nézet, miszerint az ember csak hús. Komoly úttörőmunkát kellett végezni, de megvolt hozzá a bátorságom, a hitem és az energiám.

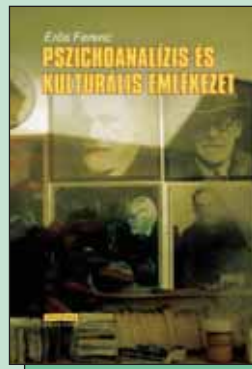
– Meglepve olvastam az életrajzában, hogy a természetgyógyászoktól is kapott kitüntetést

– Az ember nemcsak hetven kiló emberhús – ahogyan az orvoslásban elterjedt –, hanem pszichoszomatikus egység, és ilyen módon kell kezelni. Ezzel ők is támogatva érezték magukat. A pácienseimet mindig is arra próbáltam ösztönözni: hogy „segíts magadon, isten is megsegít!” Igenis be lehet kódolni a tudatba segítő dolgokat, ha elhiszem, hogy használni fog nekem. A pszichikumot nem lehet mikroszkóp alá tenni, nem mérhető.

– A könyvén nem változtatott sokat. Hogyan látja, az elmúlt harminc évben megváltoztak-e a szexuális szokások, eltolódtak-e a hangsúlyok, bizonyos problémák gyakoribbá váltak, vagy épp ellenkezőleg?

– Abban változott meg a szexuális attitűd, hogy a férfiak megkövetelik a nőktől, hogy kielégüljenek a nemi aktus során – miközben gyakran egyperces magömlésük, merevedési zavaruk van! Régen ez fel sem merült. A nő nem érdekelte a férfiakat, kiszolgáltatott volt, ennek az oka pedig az, hogy a férfiak szerepe a létfenntartás volt, míg a nőké a fajfenntartás. A nő ma kritizálható, hiszen ő is létfenntartó. A nők ugyanakkor átvették a férfiszerepet. Kezdeményeznek, szexuálisan aktívak, rávetik magukat a férfiakra – ez biztos út az impotencia felé. A természet nem véletlenül alkotta meg a férfit az aktívabbnak. Nézzene meg egy természetfilmet! Biológiailag minden megszabott, a természeti törvényeket nem lehet eltörölni.

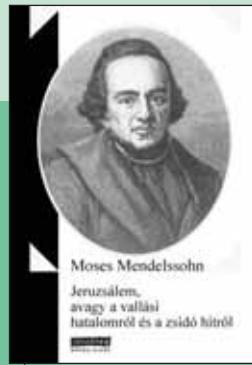
Szénási Zsófia

Erős Ferenc:
Pszichoanalízis és kulturális emlékezet
143x204 mm, 196 oldal,
kartonált, bolti ár: 2590 Ft
E kötetben a szociálpszichológia professzora elemzi a többi között az emberek közötti kommunikáció, az irodalom, a film és a pszichoanalízis nagy műveket is nemző „kölsönhatásait”.

Csepeli György – Praszák Gergő:
Örök visszatérés?
Társadalom az információs korban
143x204 mm, 240 oldal,
kartonált, bolti ár: 2790 Ft
Az első könyv, amely a legújabb, gazdag empirikus adatok tükrében annak kulcsát keresi, hogy az internet által kiváltott hatások miként viszonyulnak a múlthoz, mit törnek szét, s mit tartanak meg az elmúltból.

Moses Mendelssohn:
Jeruzsálem, avagy a vallási hatalomról és a zsidó hitről
Fordította: Rathmann János
43x204 mm, 150 oldal,
kartonált, bolti ár: 1990 Ft
A jelentős filozófus újabb alapműve jelenik meg először magyar nyelven, avatott fordításban a vallási hagyományok, a vallástudomány, a vallástörténet, a filozófia iránt érdeklődőknek.

KÖNYVBEMUTATÓK: 2010. április 24-én 15–16 óra között, a Könyvfesztiválon, a Millenáris Park Fogadó (G épület) galériájának klubjában Erős Ferenc, Csepeli György és Praszák Gergő beszélnek új könyveikről

A JÓSZÖVEG MŰHELY 33. SZ. STANDJÁNÁL DEDIKÁL:

Április 23. (péntek) 16–17 óra:
Csepeli György és Praszák Gergő
Erős Ferenc
Április 24. (szombat) 13–15 óra:
Erős Ferenc
Április 24. (szombat) 16–17 óra:
Csepeli György és Praszák Gergő
Április 25. (vasárnap) 11–12 óra:
Erős Ferenc

KERESSE A STANDOKON ÉS A KÖNYVESBOLTOKBANI

JÓSZÖVEG MŰHELY KIADÓ 1066 Budapest, Ó u. 11.
Postacím: 1244 Budapest, Pf. 826. Telefon: 302-16-08. Fax: 226-59-35
www.joszoveg.hu E-mail: info@joszoveg.hu

**THOMAS C. BREZINA
LEGÚJABB
SOROZATA**

Lina és Karó a bolhapiacra bukkan rá egy már nem élő feltaláló egészen különleges kerékpárjára. A legfeltűnőbb, hogy tud beszélni, de aztán előkerül az a papír, amiből kiderül, hogy ez bizony egy csodabicikli. Rengeteg bolondos trükköt tud, és ha kell, úszik vagy repül. Tom Turbó képességei még a hírhedt Don Dynamit érdeklődését is felkeltik...

www.tudatoslepes.hu

Április 24. 17.30 – 18.30
Hess András terem
Szexuálpszichológia
Lux Elvirával Sziebig Tímea beszélget
(Saxum Kiadó)

Előre eltervezve

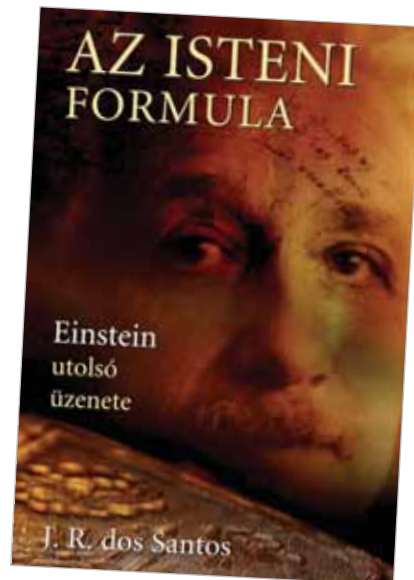
A világot kutató emberi elme egyre mélyebbre hatol a természet titkaiba. Az atomokon túllépve a kvantumok és a kvarkok ösvényeit boncolgatja, hogy megértse létezésének titkát, és jövőjét, célját az Univerzumban. A tudományos-fantasztikus irodalom legkiválóbb alkotásai kellő tudományos megalapozottsággal vázolják fel az emberiség hol reménytelibb, hol sötétebb jövőjét – de vajon túléli-e egyáltalán az ember a klímakatasztrófával fenyegető közeljövőt, van-e esélye, jövője a következő generációknak ezen a bolygón, vagy nem marad más lehetőség, mint mentve a menthetőt az emberi intelligencia vívmányait egy másik naprendszerbe menekítse?

José Rodrigues dos Santos *Az isteni formula* című regénye nem sci-fi, viszont bárhol fellapozza az olvasó (persze jobb mégis az elején kezdeni), azt látja, hogy a történet szereplői a világ titkait firtató tudományos elméletekről vitatkoznak. Einstein és Heisenberg, a káoszelmélet és a Big Bang, az Őszövettség és Buddha jelölik ki a tudományos alapokra helyezett krimi nyomvonalát. A szerző nem bíz semmit a véletlenre, már az első oldalakon tisztázza; regénye nem holmi vacak fikció: „A könyvben leírt összes tudományos adat megfelel a valóságnak. A könyvben kifejtett összes tudományos elméletet fizikusok és matematikusok támasztják alá.” Miután ezeknek a mondatoknak a segítségével az olvasó sikeresen hozzáigazította megfelelő viszonyulását és előzetes várakozásait a szöveghez, kezdődhet a játszma, melyben Dos Santos – mesterien adagolva a tudományt és az izgalmat – kibillentli az olvasót ebből az előzetes pozíciójából.

A könyvön érződik, hogy szerzőjének határozott elképzelése van az Univerzum jövőjével kapcsolatban, nem kevés szakirodalmat olvasott el és értelmezett, összefüggéseket keresett és talált, s most ezeket az olvasóval is szeretne megosztani. Ám a tudományos összefoglaló műfaját túl száraznak találta, ezért inkább a regényformát választotta. Történetének főhőse Tomás Noronha (Dan Brown Langdonjához hasonlóan) a múlt titkait kutató tanárember, szakterülete a történelem és a kriptanalitika (rejtjelfejtés). Egyszerű, kiszá-

mítható életét természetesen egy nő, a szépséges iráni Ariana megjelenése zúzza darabokra, s válik így egyik napról a másikra a portugál professzorból a CIA és az iráni kormány kettős kémje. Feladata egy régi Einstein-kézirat megfejtése, melyben az irániak egy pusztító atombomba titkát sejtik, de a kódolás összetettsége miatt maguk képtelenek értelmezni a képletet. A kézitról időközben az amerikai titkosszolgálat is tudomást szerez, és portugál emberükön keresztül ők is beszerzik a tudóst, aki viszonylag hamar kötélnek áll, és naivan beleveti magát a kalandok sűrűjébe.

Noronha professzor egy-két rossz döntése következtében olyan csapdhelyzetbe kerül, amiből szinte lehetetlen élve kimenekülnie. Pókhálóba esett légy módjára igyekszik szabadulni az egyre zavarosabb és életveszélyesebb megbízásoktól, ám bármennyire szeretné is, esélye sincs rá, hogy visszatérjen nyugodt életéhez. Sorsának nem lesz többé ura, nagyhatalmak játszadoznak életével, ő pedig hol több, hol kevesebb sikerrel a rejtvény megfejtésén is dolgozik. Einstein kódja nem adja meg egykönnyen magát, sok tudományos elméletet kell végighallgatnia hőszünknek (s nemegyszer eminens diákként másoknak felmondania), hogy eljusson a végső titokig: Isten létezésének természettudományos bizonyosságáig. Talán nem árulok el nagy titkot, ha elmondom, hogy Einstein képletében szó sincs atombombáról – az isteni

formula a világ-egyetem teremtésének és pusztulásának matematikai képletét tartalmazza.

A könyv erőssége a bonyolult tudományos elméletek fogyasztható tálalása, hála Dos Santosnak a 20. század majd' minden jelentős matematikai és fizikai

elmélete az olvasó tudomására jut. Ettől azonban nem válik feledhetetlen olvasmánnyá a könyv: a történet végén az elméletekből kialakított meglepő konklúzió ugyan néhány pillanatra elgondolkodtatja az olvasót, ám mivel ennek a felfedezésnek mintha Tomás életére sem lenne jelentős hatása, az olvasó maga is a tudományos-fantasztikus elméletek közé sorolja ezt a végtelen jövőbe vezető teóriát. Talán intenzívebb olvasmánnyá vált volna a könyv, ha az érzelmi viszonyok kapnak akkora hangsúlyt, mint a mindenségelmélet. A szerző Tomás apjának haldoklását és a főhős vágyakozását az iráni szépség iránt egyaránt beleszővi a történetbe, ám ezek az érzelmek nem igazán meggyőzőek, ettől aztán Tomás és Ariana tiltott szerelmének sivatagi beteljesülése kevésbé hiteles szerelmiaktus-leírás lesz.

José Rodrigues dos Santos napjaink egyik legolvasottabb portugál regényírója. Tudományos alapokra épülő, izgalmas regényeit sok százezer példányban vásárolják a kalandra és misztikumra éhes olvasók. Regényeinek visszatérő hőse Tomás Noronha, aki egy másik történetben (Codex 632) Kolumbusz Kristóf származásának nyomába ered, hogy Az isteni formulához hasonlóan az egész világot beutazva bebizonyítsa, hogy az Amerikát felfedező hajós élete korántsem olyan egyértelmű, mint amilyennek azt hittük. Az isteni formula magyarul a Kossuth Kiadó gondozásában jelenik meg, és hírlik, nem kell sokat várniuk azoknak, akik rákaptak Dos Santos stílusára: hamarosan a Codex 632 is olvasható lesz magyarul.

Pompör Zoltán

José Rodrigues dos Santos
AZ ISTENI FORMULA
Kossuth Kiadó
512 oldal
3980 Ft

110 ÉVE SZÜLETETT MÁRAI SÁNDOR

Április 9-én Márai-nap a Petőfi Irodalmi Múzeumban
KASSÁTÓL AZ ÓCEÁNIG

MEGNYITÓK

9.30–10.00 – E. Csorba Csilla, a Petőfi Irodalmi Múzeum igazgatója és Szabadhegy Péter, a Helikon Kiadó igazgatója

ELŐADÁSOK

10.00–10.25 – Fried István irodalomtörténész: Márai Sándor és Bécs
10.25–10.50 – Csorba László történész, a Nemzeti Múzeum igazgatója: Márai Nápolyban
10.50–11.15 – Roman Sorger: Kassa 2013, Európa kulturális fővárosa
11.30–11.55 – Greksa Erzsébet irodalomtörténész: Márai Sándor nyomdokain Salernóban
11.55–12.20 – Montresor Nikoletta irodalomtörténész: Márai és Velence, Firenze, Róma
12.20–12.45 – Mészáros Tibor irodalomtörténész: Vándor és idegen (Márai városai)

KÖNYVBEMUTATÓK

14.30–15.10 – A Helikon Kiadó két új Márai-kötete: **Halotti beszéd** – Márai Sándor összes versei és **Kaland**. A köteteket bemutatja: Mészáros Tibor.

FILMVETÍTÉSEK

15.10–18.00 – **Az emigráns. Minden másképp van** (2006; 108 perc; rendezte: Szalai Györgyi, Dárday István)
Eszter hagyatéka (2008; 90 perc; rendezte: Sipos József)
Márai Sándor (dokumentumfilm, 2008; 50 perc; rendezte: Mag István, Sipos József)

SZÍNHÁZI ELŐADÁS

18.00-tól – **Márai Sándor: Az igazi**
A jegyára: 1100 Ft
A Pinceszínház előadása egy részben
Rendezte: Kőváry Katalin. Szereplők: Györgyi Anna, Szávai Viktória, Mertz Tibor, Varga Zoltán

ÁPRILIS 9-ÉN, A RENDEZVÉNYEN MINDEN MÁRAI-KÖTET 30% ÁRKEDVEZMÉNNYEL VÁSÁROLHATÓ MEG.

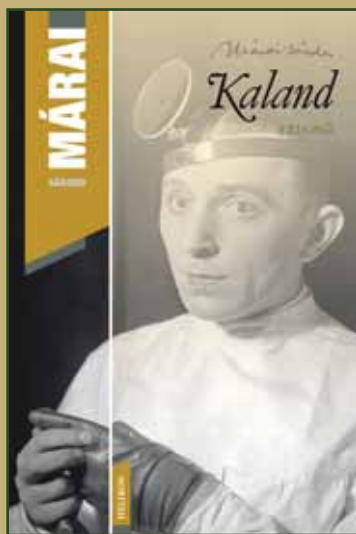
A HELIKON KIADÓ KÖNYVFESZTIVÁLI ÚJDONSÁGAI

Márai Sándor HALOTTI BESZÉD

376 oldal, 3290 Ft

2000-ben – születésének századik évfordulójára – Össze-
gyűjtött versek címmel
már bemutattuk a
költő Márait, akkori
tudásunk szerint
minden költeményét.

Azóta, a hagyatéék
tüzetes átvizsgálása
során újabb versek
kerültek elő.

Márai Sándor KALAND

140 oldal, 2290 Ft

A Kaland a szerelem,
a hivatástudat, a
hűség és hűtlenség,
a siker és bukás
drámája. Színpadra
szánt alkotás, ám
olvasmányként
is rendkívül élvezetes.

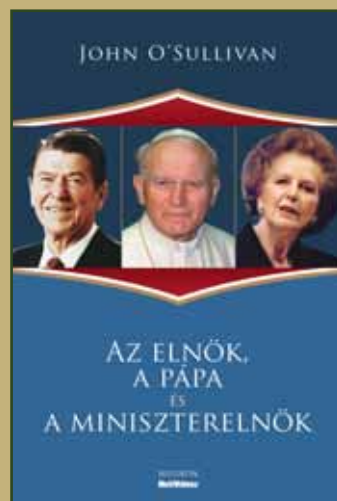

John O'Sullivan AZ ELNÖK, A PÁPA ÉS A MINISZTERELNÖK

Helikon – Heti Válasz
közös kiadás

360 oldal, 3450 Ft

A neves újságíró, Margaret
Thatcher egykori tanácsadója
izgalmas portrét fest a
nyolcvanas évek három
legnagyobb hatású
vezetőjéről, akik új irányt
szabtak hazájuk, Európa és a
világ történelmének.

Weöres

Weöres Sándor | Egybegyűjtött művek

Három veréb
hat szemmel
I.

Weöres Sándor

HÁROM VERÉB HAT SZEMMEL I.–II.

460 oldal + 556 oldal, 9990 Ft

Az antológia a középkortól
a XX. század kezdetéig tesz közzé
„lappangó, rejtett, ismeretlen
költői szépségeket, különös, izgató
zamatú, rendhagyó műveket”.

Út a végtelenbe ISTEN IRÁNYTÚJÉRŐL ÉS AJÁNDÉKAIRÓL

250 oldal, 2990 Ft

Csaba testvér
rendíthetetlen hittel,
életismerettel és sok-sok
humorral próbálja mindenki
számára vonzóvá tenni a hit
igazságait, az egyház
tanítását. Bőjte Csabával
Karikó Éva beszélgetett.

Várjuk az olvasókat a Helikon Könyvesházban
(1065 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 35.)
és a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon
a Helikon Kiadó 9-es standján.

Isten? Istenek? Vallás? Vallások?

Beszélgetés Tüske-Hegedüs Andreával

– Ön magyar–francia szakos tanár egy esztergomi gimnáziumban, s már számos fordítása napvilágot látott. A Móránál most megjelenő Isten, Jahve, Allah című, eredetileg francia kötet magyarítása nemcsak nagy pontosságot követelt meg a fordítótól, hanem valamiféle speciális ráhangoltságot is – volt valami a nyelvtudásán kívül, mondjuk a világlátás, világnézet, hit, ami segítette ebben a munkában?

– Amikor egy gyerekeknek vagy fiataloknak szóló könyv fordítása a feladat, akkor óhatatlanul a saját kisgyerekeimre és persze a tanítványaimra is gondolok: milyen jó volna szép és tartalmas könyvet adni a kezükbe. Olyat, amiben kedvük telik, amit kíváncsisággal vesznek kézbe, és ami megbízható ismereteket nyújt a számukra. Jól tudjuk, hogy a vallások kérdéseiben tisztán látni ma nehéz dolog, különösen ha a politikáról és a terrorizmusról szóló közbeszéd elnyomja vagy helyettesíti az ismereteket. Azt hiszem, még a nagy vallási ünnepek kapcsán sem kap hangot az a tény például, hogy Ábrahám áldozata mind a három monoteista vallásban meghatározó szerepet játszik. A fordítás idején magyarul éppen a Biblia ószövetségi történeteit tanultuk, és izgalmas volt megvizsgálni, hogy Izsák feláldozásának története hogyan szerepel Mózes első könyvében, és hogyan a Koránban: miben tér el a két történet egymástól, és mik a hasonlóságok, az azonosságok. A konkrét szövegvizsgálat mindig a rácsodálkozás lehetőségét adja felnőttnek, diáknak egyaránt. Fordítóként is elsősorban a kíváncsiság, a nyitottság és a megismerés szándéka vezetett. Egyébként olyan könyvről van szó, amely nem „verse-

nyeztetű” a vallásokat, hanem egy sajátos módszer alapján közöl róluk konkrét ismereteket. Tehát semmi esetre sem tekinthető apológiának.

– Ehhez a feladathoz a kiadó nyilván megtalálta a legalkalmasabb fordítót az ön személyében, de gondolom, nem egyedül kellett megbirkóznia ezzel a komoly, felelősségteljes feladattal.

– A kötet fordítása sok utánanézéssel és hozzáolvasással járt együtt, mint ahogy ez egyébként minden fordítás kapcsán elmondható, de a teljes magyar szöveg elsősorban a szaklektorok munkáját dicséri. A zsidó vallás és hitélet kérdéseit Gábor György vallásfilozófus, a keresztény Nemeshegyi Péter jezsuita teológus, az iszlám vallásgyakorlat kérdéseit pedig Tüske László arabista lektorálta. Nagyon tanulságos volt az eredetileg francia fiataloknak szánt kötet hitese magyar változatának az elkészítése.

– Hitélet a keresztényeknél, a zsidóknál és a muzulmánoknál. Ez a mű alcíme. Végül is három egymással valahogy összefüggő vallásról szól a szerzőhármak munkája.

– Szeretném idézni a bevezető szavait: „A nagy világvallások közül három hisz egyetlen Istenben: a zsidó, a keresztény és a muzulmán vallás. Mindegyik ugyanannak a fának a csodálatos ágaként fejlődött-alakult hosszú évszázadok során. Mindegyiknek saját törvényei, rítusai, imái, ünnepei vannak, amelyeket sokszor nagyon nehéz felfogni és megérteni.

Ebben a könyvben több mint száz olyan kérdést gyűjtött össze három francia újságíró, amit gyerekek tettek fel a három vallásról. Nagyon egyszerűen kérdeztek rá a hétköznapi

élet részleteire, például milyen ételeket tilos fogyasztania a hívőnek, vagy milyen ruhát kell fölvennie az imádkozáshoz. Más kérdések az élet fontos eseményeinek az értelmét kutatják, mint például a házasság, a temetés vagy a túlvilág misztériuma. A televízióból, internetről ismert szörnyű képsorok újabb kérdéseket hívtak elő: hogyan lehetséges, hogy vannak emberek, akik Isten nevében barbár cselekedeteket követnek el, és ezáltal még saját vallásuk mély üzenetét is elferdítik? A három újságíró, Katia Mrowiec, Michel Kubler, Antoine Sfeir válaszolt a gyerekek kérdéseire.”

– Olvasván a könyvet, nekem meggyőződéssé vált, hogy ez a kiadvány nem feltétlenül csak a fiataloknak ajánlható, hanem felnőtteknek is olvasmányos, tartalmas, tanulságos. Vagyis minden érdeklődőnek ajánlható. Hiszen a vallás, a vallások mibenléte, tanítása világunk

egyik legizgalmasabb kérdése. Egyetért ezzel?

– Alapvetően igen, még akkor is, ha a kötetet meghatározza a francia valóság kontextusa, amelyből és amelyben született, hiszen egy francia kisiskolás vagy középiskolás sokkal inkább együtt él a három vallás képviselőivel, mint magyar kortársai. Persze ilyen értelemben európai jelenségről van szó, és az a feladatunk, hogy a kultúrák, vallások kölcsönös megismerését és tisztelétét alapvető értéként kezeljük. Tudomásom szerint ez idáig nincs az Isten, Jahve, Allah című könyvhöz hasonló, vallásismeretet közvetítő magyar kiadvány.

Csokonai Attila

KÖNYVRŐL

ISTEN, JAHVE, ALLAH
fordította
Tüske-Hegedüs Andrea,
illusztrálta
Kalmár István
152 oldal, 3990 Ft

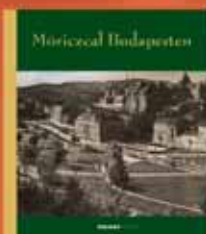
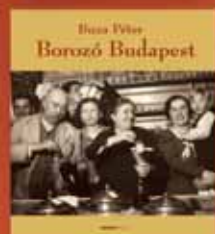
Április 23. 12.35–13 óra Millenáris Fogadó – Galéria
Az olvasó könyvtáros sorozat keretében Isten, Jahve, Allah – könyvbemutató
Bemutatója Dian Viktória, a kötet szerkesztője és Tüske-Hegedüs Andrea, a fordítója (Móra Kiadó)

HOLNAP KIADÓ

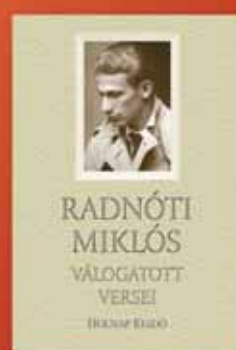
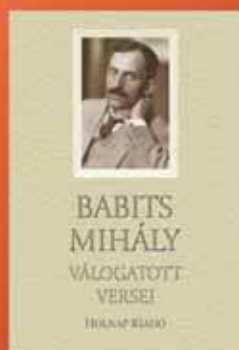
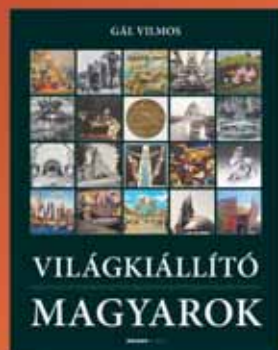
www.holnapkiado.hu

Ismeri Ön Budapestet?

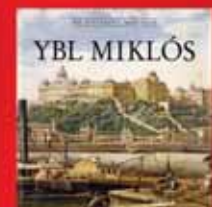
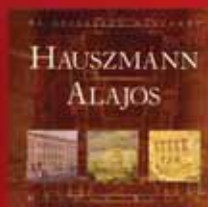

Szeretettel várjuk
könyvbemutatónkra
a Könyvfesztiválon a
Millenáris Parkban,
a Jövő Háza
Szabó Magda termében
szombaton délután
14 órakor!

Válogatás a Könyvfesztiválra megjelenő könyveinkből. Keressen minket a 24-es pavilonnál!

Az építészet
mesterei
sorozatunk

HOLIKON KÖNYVESBOLT
1111 Budapest, Zenta u. 5.
Tel.: 0621-3800-350

OLVASÓK BOLTJA
Millenium Center, 1052 Budapest,
Pesti Barnabás u. 4. Tel.: 266 00 18

TAN-TÁRS KÖNYVESBOLT
1072 Budapest, Nyár u. 14.
Tel./Fax: 322 98 46

BUDAI TAN-TÁRS
1012 Budapest, Attila út 133.
Telefon: 225 81 51

Boltjainkban könyveink minden hétfőn 30% kedvezménnyel vásárolhatók meg!

Diplomata író vagy „ravasz paraszt”? Beszélgetés Vasy Gézával

Mind-mind Illyés Gyula jelentőségéről, az őt körülvevő közegről, a kor(társak) hozzá való viszonyulásáról, az 1956-os forradalom előkészítésében játszott szerepéről, és jelenlegi méltatlan mellőzéséről szólnak a Nap Kiadónál „Haza a magasban” címen megjelenő kötet esszéi, amelyeket Vasy Géza írt és publikált az elmúlt esztendőben.

– Talán az ösztökölte önt a témaválasztásra, hogy érzekelte: egyre kevesebben és egyre kevesebbet foglalkoznak Illyés Gyulával?

– Az ELTE 20. századi magyar irodalommal foglalkozó tanáraként éreztem, hogy a kilencvenes éve óta csökkent az érdeklődés Illyés iránt, illetve előítéletek keringenek róla ahelyett, hogy olvasnák a műveit. Annak idején én nem tananyagként ismerkedtem alkotásaival. 1956-ban, tizennégy évesen már olvastam néhány művét. Irodalmi folyóiratokat lapozgattam. '56 könyvhetére megjelent egy Illyés-kötet, a Kézfogások. A kortárs irodalomból ez az első könyvvásárlásaim köz tartozik. De nem csak ezért lett 1956 a lehangsúlyosabban vizsgált időszak a tanulmányainak...

Úgy gondolom, abban igazuk volt Kádárék-nak, hogy a forradalom előkészítésében és ki-robantásában jelentős szerepet játszott a magyar irodalom. Nem a fegyveres harcban, hanem a forradalmi szellem életre keltésében és ébrentartásában. Akkor az ember szembe-állíthatott azzal, hogy az irodalom több annál, mint hogy otthon, barátságos lámpafénynél olvassuk a műveket. Ezek az alkotások részt vettek a mindennapi életben és a történelemben. Illyés Gyula 1956 előtti munkásságával a forradalom egyik meghatározó szellemi előkészítője volt; például a drámáival. Az akkori-ban színházban is játszott Dózsa Györgyre és a Fáklyalángra gondolok, amelyek a nemzeti függetlenség és a demokrácia alapeszméit sugározták. Ez a korszak, az 1945 és a hatvanas évek legeleje közötti másfél évtized Illyés szá-

mára nagy megpróbáltatásokat jelentett a írószerep érvényesíthetőségében, s ez hatott a művészetére. Az Illyés Gyulával nem rokon-szenvezőknek az egyik legnagyobb problémájuk az, hogy Illyés, mint mondják, mindig minden hatalommal szót értett.

– S nevezték ezért „ravasz parasztnak”.

– Igen, mondták úgy is, és ő pontosan tudta, mit beszélnek róla mások. Még a harmincas években egy epigrammájában például a két-kulacssóság vádjával nézett ironikusan szem-be. Valójában nagy diplomáciai készséggel rendelkezett, ami Magyarországon művészek-re, íróemberekre – költőkre főleg – nagyon ke-véssé jellemző. Tudott úgy viselkedni, ahogy a közéletben, a politikában viselkedni kellene. Életútjából következően ellentétes politikai korszakokban, nagyon különböző ideológiai beállítottságú, a történelem és a művészetek formálásában részt vevő emberekkel került kapcsolatba. Károlyi Mihálytól kezdve lehetne sorolni a neveket vagy megbízatásokat, például az 1945–1948-ig tartó országgyűlési képviselői mandátumát, egészen addig, hogy 1982-ben a hazánkba látogató francia köztársasági elnök, Mitterrand, felkereste őt. Ifjúkorától haláláig kötelességének érezte, hogy íróként műveivel és közéleti feladatvállalásaival a néptömegek, a magyarság képviselőjében lépjen fel. Nem véletlen, hogy szokás őt nemzeti költőnek is nevezni.

– A politikai szóbeszéd, vagy a műveivel kapcsolatos valamifajta elavulásérzet okozhatja, hogy a fiatalok mostanában kevésbé vonzódnak Illyés művészetéhez?

– A legnagyobb alkotók esetében is megpróbáltató időszak a fogadtatástörténet szempont-jából a halálukat követő néhány évtized. Lehet, hogy valaki életében sosem volt sikeres, és halála után száz évvel válik ismertté. Vagy közked-

velt volt, azután ügyet sem vetnek rá néhány száz évig, mint Johann Sebastian Bachra. De Berzsenyi Dániel is szinte feledésbe merült halála után, a Nyugat fedezte fel őt újból a 20. század legelején. A közvetlen utókor szemében majdnem mindenki egy kicsit régiesnek számít. Nehezítette Illyés és kortársai helyzetét, hogy a nyolcvanas években betört a magyar szellemi-irodalmi életbe a posztmodern. Az új művésze-ti tendenciák mindig erélyesek, agresszívak, hi-szen helyet követelnek a nap alatt. A posztmo-dern ráadásul szinte minden korábbi alkotást csökkent értékűnek minősített, csak néhány szerzővel, Kosztolányi Dezsővel, József Attilával, Szabó Lőrincsel tett kivételt. Az utókor kegyet-len, de az igazi érték a félhomályból is felszínre tör előbb-utóbb, mint ahogy újra kezdik felfe-dezni Móricz Zsigmond zsenialitását azok az irodalomtörténészek, akik tíz éve még ódivatú-nak tartották. Illyést sajnos egysíkúan közéleti költőnek mutatták, a tankönyvekben szinte egyetlen kötelező versként előbb a Nem mene-külhatsz, majd a Bartók szerepelt, legújabban pedig az Egy mondat a zsarnokságról. Ez egyol-dalú kép, mert Illyés költészete tele van a ma-gánlét, az élet célját kutató filozófiával, egzisz-tenciális kérdésekkel, a szerelem, a betegség, a halál témakörével.

– Ezek szerint lehetségesnek, hogy nemso-kára Illyés-követők is megjelenhetnek iro-dalmunkban?

– Egyáltalán nem elképzelhetetlen ez, persze nem feltétlenül stílári értelemben. Egész föld-részünk, és benne Magyarország annyiféle gazdasági, egzisztenciális és egyéb válsággal kénytelen szembenézni, hogy előbb-utóbb óhatatlanul mind több alkotó fog Móricz Zsig-mond vagy Illyés Gyula módján gondolkodni az írói szerepről és feladról. E megváltozott művészi világszemlélet nyomán a művekben ismét nagyobb szerepet kaphatnak az embe-rek százezreit foglalkoztató gondok.

Mátraházi Zsuzsa

KÖNYVRŐL

Vasy Géza
**„HAZA,
A MAGASBAN”**
Illyés Gyuláról
Nap Kiadó
224 oldal
2900 Ft

**Április 23.
14.00–15.00 óra –
Hess András terem
Kodolányi Gyula és
Vasy Géza esszéi,
valamint Radnóti Miklós
Hetedik eclogája –
könyvbemutató.**
Részvevők: Kodolányi
Gyula, Vasy Géza, Pomogáts Béla, Papp Zoltán
és Sebestyén Ilona (Nap Kiadó)

A Saxum és a Sziget Kiadó ajánlata

Dr. Lux Elvira
Szexuálpszichológia
 A neves szexuálpszichológus évtizedekkel korábban megjelent tankönyvének átdolgozott, népszerű kiadása. Főbb témái: nemi státusz – nemi szerep, partnerválasztás, a szexuális magatartás, frigiditás és impotencia. Függelékben a terápia gyakorlata. Kötve, 190 oldal, 2500 Ft

Corinne Antoine
A teresség és az anyaság pszichológiája
 A könyv fejezetei foglalkoznak a várandósság felkavaró állapotával, a különleges terhességekkel, a terápiákkal és kezelésekkal. Kötve, 256 oldal, 2500 Ft

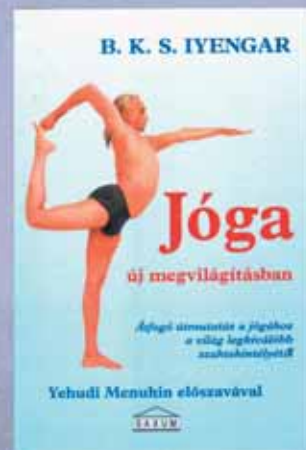

Alex Bernfels
Rajz- és festőiskola
gyerekeknek
 A sikeres *Rajzolj te is!* és a *Rajziskola kis művészeknek* című kötetek folytatása. A gyerekek már nem csak a grafit ceruzával tanulnak meg bánni, hanem a színes ceruzával, a filctollal, a zsírkrétával és a vízfestékekkel. Kötve 80 oldal, 2300 Ft

Ranschburg Jenő
Szülők könyve
A fogantatástól az iskolakezdésig
 A bővített kiadás néhány fontos, új fejezettel kiegészült: az ikrek, a félénk gyerekek, a nagyszülők szerepe régen és ma, a tündérmesék és még sok olyan téma, amely ezt a könyvet még teljesebbé teszi. Mintegy 100 oldallal és Borsi Vera újabb 20 rajzával bővül az új kiadás. Kötve, 472 oldal, 3950 Ft

B.K.S. Iyengar
Jóga új megvilágításban
 A könyv az alábbiakat tartalmazza: bevezetés a jóga bölcséletébe és gyakorlatába – több, mint 200 testtartás részletes bemutatása – a lelki nyugalom kialakításának technikái légygyakorlatok segítségével – több, mint 600 fénykép a testtartások és légyzésttechnikák illusztrálására. Kötve, 462 oldal, 4500 Ft

Saxum Kiadó • Tel/fax: 237-0659
www.saxumkiado.hu

Lépj be a tudás világába!

5 éves kortól!

Minden Mi MICSODA Junior kötet interaktív elemekkel katon, 24 oldal, 24x28 cm 2750 Ft

Tudtad?

Nézd csak!

Fejtsd meg!

www.mimicsoda-junior.hu

A K.u.K. Kiadó áprilisi ajánlata

Eytan Bentsur
Láng Európa szívében

A történész-diplomata Eytan Bentsur lebilincselő könyve ötvözi a forradalmár Kun Béla személyes történetét a rövid életű 1919-es kommunista forradalom felemelkedésével és bukásával. Gondolatébresztő olvasmány a zsidók európai szerepvállalásáról, a forradalmakban és azok bukásában betöltött szerepükről

2900 Ft

Paulina Éva
Hol vannak a jó pasik?

A szerző szerint minden híresztelés és hervasztó tapasztalat ellenére jó pasik igenis léteznek. Hol keressük hát álmaink férfinát, és milyen startégiával éljünk, ha egyszer csak felbukkan életünkben? Heves ostrom, forró szexuális ajánlatok, humoros és hajmeresztő történetek.

2500 Ft

A moszkvai levelezés – 1956–1958

Enyhén szólva igen vegyes érzésekkel olvastam A moszkvai levelezést, hiszen 1956 őszén már 18 éves voltam. Valószínűleg ilyen hatást fog kiváltani a kortársaimban is. A rendszerváltás óta eltelt húsz év csak fölerősítette ezt az ambivalenciát. Milyen szemmel olvasta a leveleket a kutató és a válogatást összeállító Tamási Miklós, az OSA Archívum munkatársa, aki tizennégy évvel a forradalom után született?

– **Mi indította arra, hogy éppen ezt a témát dolgozza fel?**

– Hegedüs András közel hetvenezer oldalnyi irathagyatéka hat éve kutatható az OSA Archívumban. Ennek a hatalmas anyagnak talán a legkülönösebb része Hegedüs András levelezése. A Rákosi-korszakban, és a Hegedüs András miniszterelnöksége idején folytatott levelezésből semmi sem maradt fenn, ezek valószínűleg a család 1956 októberi menekülésszerű emigrációjakor, a lakás egyéb javaival együtt szétszóródtak. A következő két év levelezése viszont – kisebb-nagyobb hiányokkal – szerencsésen túlélte nemcsak a szigorú levélcenzúrát és a Moszkvától Budapestig tartó hosszú utazásokat, de a rá következő négy évtizedet is.

– **Milyen szempontok vezették a válogatásnál?**

– A Rákosi-korszakról, a magyar történelem talán legszomorúbb évtizedéről épp kíméletlensége és embertelensége okán könyvtárnyi feldol-

gozás, történelmi, írói, levéltári munka született. A forradalom története pedig szinte napról napra földolgozott. Mégis, amikor a Hegedüs-hagyatéka első leveleit elolvastam, nyilvánvalónak tűnt, hogy itt a korszaknak egy egészen ismeretlen ábrázolásával van dolgunk. A levelek szokatlan őszinteséggel, érzelmi mélységgel tárgyalják az („ellen”)forradalom kirobbanásának okait és következményeit, jórészt egy magánember, vagy egy család olvasatában. A levelekből egyszerre rajzolóódik ki egy (tipikus?) pártkarriert befutó, a párt nyelvén beszélő és a pártban élő család, illetve egy sértett, egzisztenciálisan megroppant, nemegyszer a felelősségrevonástól is féltő család képe. A néhány hivatalos, Kádárnak, vagy Hruscsovnak címzett magyarázkodó levél mellett a lapok jórészt magánlevelek, volt barátoknak, elvtársaknak és rokonoknak címzett, öntudatos, önfelmentő, tapogatózó, bizonytalan sorok.

Hegedüs András, Moszkva, 1958. május 1.

– **Ön, akinek '56 „csak” történelem, milyen érzésekkel szembesült az igen-csak „pártos” magánlevelezéssel?**

– A leveleket olvasva a legkülönösebb, vagy legszokatlanabb megállapítás az lehet, hogy a magyar sztálinisták is hús-vér emberek voltak. Hogy ez egy létező kör volt, a maga szörnyű szüklátókörűségével, bizalmatlanságával, sokszor szellemi sivárságával, nem kevés rosszindulattal és lenézéssel. Hogy a kommunista felsőbbsegítudat és drill elért a családi konyhaasztalig, a gyerekekig és a tévúton járó, esténként a Bibliából felolvasó nagymamáig. A szülők ideológiai alapon nevelnek, beszélgetnek és barátkoznak, az ideo-

lógia letéteményese pedig a párt. És épp ez a párt béklyóként fonja körbe a családot, és még az is előfordulhat, hogy teljes elszigeteltségre kárhozhatja.

– **Miért éppen Hegedüs Andrást választotta főhősének?**

– A magyar sztálinisták közül egyedül ő próbált (és tudott!) szembenézni saját múltbéli felelősségével. Az önmarcangoló, saját bűneit kereső művek legfontosabbja az a Zsille Zoltán szociológussal folytatott beszélgetésfolyam, mely elsőként a Szabad Európa Rádióban hangzott el 1985-ben. A Moszkvai levelezésből élénk tárurol Hegedüs András nemcsak térben, de szellemileg is mérföldekre van a nyolcvanas évek Hegedüsétől, aki utólag többször leírta, hogy épp a

Rákosi Máttyás levele Hegedüs Andrásnak

INTERJÚ

moszkvai évek alatt kezdett el távolodni a kommunista ideológiától és gyakorlattól. Hogy ez a két év, 1957–58 adta vissza a szellemi függetlenségét. Az az igazság, hogy a leveleket olvasva ennek szinte semmi nyomát nem látjuk. Ugyanakkor – és talán ez a moszkvai levelek igazi újdonsága – közelképet kapunk a magánemberről, aki könyvtárba jár, parkokban ismerkedik, ideológiai csatákat vív, és folyamatosan készül a „nagy mű” megírására – ami (szerencsére?) sosem készül el. – **Ki kellett-e hagyni valamit a levelekből?**

– A teljes levelezés olyan terjedelmű volt, hogy jótékonyan tűnt az írárok egy részét lerövidíteni. Igyekezünk az olyan részeket elhagyni, melyek az utókor olvasatában harmadlagos értékűek, csak a szűk családra vonatkozó hírek. A gyerekek hétköznapijaira, a nagyszülők egészségi állapotára, kezeléseire, a háztartásra és az időjárásra vonatkozó részeket, vagy a két főszereplő mélyebb lelki életét, érzelmeit taglaló bekezdéseket kihagytuk. A család levelezésének külön fejezeteit adják a különböző árucikkek beszerzésével kapcsolatos feladatok, a ZIL hűtőszekrénytől a masszírozógépig – az ilyen jellegű részletek viszont

utólag felértékelődtek, hisz erről keveset tudunk eddig. – **Mit üzen a válogatás a ma olvasójának?**

– A rendszerváltás óta eltelt húsz évben (épp az azt megelőző harminc év hamis, torz, hazug publikációi miatt) alig beszéltünk a magyarországi sztálinistákról. Megkísértett minket a nemzeti egység illúziója, és mára úgy tűnhet, mintha a forradalomnak nem lettek volna ellenfelei. A moszkvai leveleket olvasva sajnos ezzel az illúzióval is szegényebbek leszünk. A Hegedűs család soraiból részletes képet kaphatunk arról, hogyan gondolkodtak a „moszkvaiak” a demokratikus pártokról és saját (volt) kommunista párttársaikról, beleértve a gyökeresen más emigrációba kényszerített snagovi Nagy Imre-csoport tagjait. Helyenként megdöbbentő az együttérzés teljes hiánya és az önfelmentő vak-ság. Elég, ha a halálos ítéleteket kommentáló „Ezért – ez jár” mondatot idézzük, hogy érzékeltessük, a moszkvaiak valódi ellenségnek épp a sztálinizmussal szakító baloldaliakat tartották.

Magyarországon – szemben például a rendszerváltás utáni Németországgal – még szokatlannak tűnik, hogy a leszármazottak nemcsak hozzájárulnak, de maguk is szorgalmazzák a múlt feltárását, a sokszor riasztó, vagy elkeserítő családi iratok megjelentetését. A Hegedűs család esetében – ahogyan már említettük – a szembenézés és a hibák, téveszmék, vagy akár bűnök értelmes elemzése már jóval 1989 előtt megkezdődött. Mégis – épp a privát életet, gondolatokat érintő személyesség okán, ami évtizedekkel később olvasva is fájó – a moszkvai levelezés publikálásához lehetett a legnehezebb hozzájárulni. Örülök, hogy a leszármazottaknak volt bátorságuk a tisztánlátáshoz.

Hegedűs Eszter

A General Press Kiadó programjai a XVII. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon

Április 23., péntek, 14.00

Cuchulain, az ulsteri hős – könyvbemutató

Lady Augusta Gregory: **CUCHULAIN, AZ ULSTERI HŐS**
Négy éve nagy sikerrel jelentették meg *Istenek és harcosok* címmel a Lady Augusta Gregory által összegyűjtött ír mitoszok gyűjteményét; ennek folytatása a kötet.

Április 24., szombat, 11.00

A prágai Gólem – nemzetközi sajtótájékoztató

Marek Toman: **A PRÁGAI GÓLEM**
Prága, 16. század: a zsidó negyed védelmére Löw rabbi egy gólemet alkot... Az illusztrált kötet egyszerre jelenik meg cseh, lengyel és magyar nyelven.

Április 25., vasárnap, 11.30

A Mindentvarró Tű – könyvbemutató

G. Szász Ilona–Szegedi Katalin:
A MINDENTVARRÓ TŰ
Cérmácska, a szegény szabólegény elindul, hogy megtalálja a Mindentvarró Tűt, amellyel mindent összevarrhat az egész világon, hogy jutalma a varrókisasszony, Malika keze legyen.

General Press Kiadó

1138 Budapest, Viza utca 9–11. I.sz. 2.

Telefon: 270-9201, 359-1241 • Fax: 359-2026

E-mail: generalpress@generalpress.hu • www.generalpress.hu

KÖNYVRŐL

A MOSZKVAI LEVELEZÉS 1956–1958
Lapok Hegedűs András volt miniszterelnök hagyatékából
Stencil Kulturális Alapítvány
320 oldal, 2500 Ft

KÖNYVHÉT

ÍRÓK ALAPÍTVÁNYA – SZÉPHALOM KÖNYVMŰHELY

Várkonyi Nándor **AZ ELVESZETT PARADICSOM**

Szegedmágy György **VÁNDOROK KÖNYVE**

Nyerges Magda **MAGYAR FELFEDEZŐK ÉS VILÁGJÁRÓK**

HATÁR GYŐZŐ **Télikek**

1068 Budapest, Városligeti fasor 38.
www.szephalom-konyvmuhely.hu

A Széphalom Könyvműhely szerzői dedikálnak a XVII. BNKE-n, a „KÜLSŐ 14”-es standunknál (a Jövő Háza előtt):

április 23-án 15 órakor:
Geregyez és Krystyna Leibczyk
április 23-án 16 órakor: Szegedmágy György
április 24-én 14 órakor: Nyerges Magda
április 24-én 15 órakor: Szegedmágy György
április 25-én 11 órakor: Nyerges Magda
április 25-én 15 órakor: Szegedmágy György

EMLEKKÖNYV

A GONDOLAT KIADÓ újdonságaiból

FERENCZI ATTILA
Vergilius harmadik éveze

A 20. század végére az Aeneis az újraolvasás és az átértelmezés szimbólumává vált. Világirodalmi klasszikus szöveg olvasatai ritkán változnak akkorát és olyan hirtelen, mint Vergilius eposza esetében történt ez a második világháború után, és az is ritkán mutatkozik meg ilyen egyértelműséggel, mi vezetett az újraértelmezés kényszeréhez. Ferenczi Attila kötet – mely amellett, hogy bemutatja az Aeneis-kutatás legújabb eredményeit, élvezetes olvasmány is – száz év óta az első magyar nyelv Vergilius-monográfia. A könyvet minden, az antik irodalom, valamint a kortárs irodalomtudomány és hermeneutika iránt érdeklődő olvasónak ajánljuk.

200 oldal,
kartonált,
ár: 2700 Ft

FIZIKER RÓBERT
Habsburg kontra Hitler

A két világháború közötti Ausztriában az Anschluss kérdése folyamatosan napirenden volt. Miközben 1918. november 12-én az új osztrák köztársaság önmagát a „Német Birodalom alkotórészeként” nyilvánította, néhány száz méterrel arrébb, az Operánál egy kis csoport a Habsburgok fekete-sárga zászlaját tűzte ki. Jelmondatuk így hangzott: „Aki meg akarja menteni Ausztriát, annak H-t H-val kell legyőznie.” H-t, azaz Hitler, H-val, azaz a Habsburgok restaurációjával – osztrák, esetleg osztrák és magyar területen. A könyv izgalmas olvasmány minden, a 20. századi európai történelem, a jog- és politikatörténet iránt érdeklődő olvasó számára.

284 oldal,
kartonált,
ár: 3000 Ft

NÉMETH PÁL
Az iszlám

Vallásközi párbeszéd

Alláhu akbar! (Isten a legnagyobb!). Ha a keleti ember a Nyugat érdeklődésének bármely megnyilatkozásával találkozik, akkor az mindig bizalmatlanságot, szemérmes tartózkodást, vagy konkrét félmekkel átitott aggodalmat, elzárkózást vált ki belőle. A kíváncsiságát, s legszemélyesebb világának megsértését látja benne. A könyv amellett, hogy alaposan, ugyanakkor közérthetően és szórakoztatóan bevezet az iszlám vallási alapjaiba és filozófiai mélységeibe, tárgyalja az iszlám vallási gyakorlatot is (fönetikus átírással segítve az aktuális szövegek megértését, kiejtését).

160 oldal, A/5, kartonált,
ár: 1950 Ft

REYBROUCK, DAVID-VAN
A járvány

FORDÍTOTTA BÉRCZES TIBOR

David van Reybrouck régészettel foglalkozó doktori dolgozatát írja, amikor véletlenül kezébe kerül egy könyv, amelyben egy különös plágiumvádról olvas. Elhatározza, hogy kideríti, valóban Eugène Marais dél-afrikai amatőr természettudós és költő írása alapján született-e az eddigi egyetlen belga Nobel-díjas író, Maurice Maeterlinck könyve a természetéről. Hogy megismerje Marais életének színtereit és a még fellelhet forrásokat, Dél-Afrika felé utazik. Mind földrajzi, mind szellemi értelemben egyre beljebb hatol Dél-Afrika sűrűjébe, és az addig politikailag mindig „korrekten” gondolkodó szerző egyszer csak azon kapja magát, hogy különös megértés támad benne a számára teljesen elfogadhatatlan nézeteket valló rasszista bírók iránt.

300 oldal, B/5, kartonált,
ár: 3250 Ft

Gondolat Kiadó
1088 Bp., Szentkirályi u. 16.
Tel.: 486-1527
www.gondolatkiado.hu

GONDOLAT KÖNYVESHÁZ

Nagy kedvezménnyel vásárolhat az irodalom, a társadalomtudományok, szak- és ismeretterjesztő kiadványok köréből és a felsőoktatásban használatos tankönyvekből.

Nyitva tartás: hétfőtől péntekig
10-ől 18 óráig,
szombaton 10-14 óráig

Cím: 1053 Budapest, Károlyi M. u. 16.
(Petöfi Irodalmi Múzeum bejáratánál)
Telefon: 266-4999

THOMAS GIFFORD

Thomas Gifford: ASSASSINÓK (Fordította Sós-kuthy György)

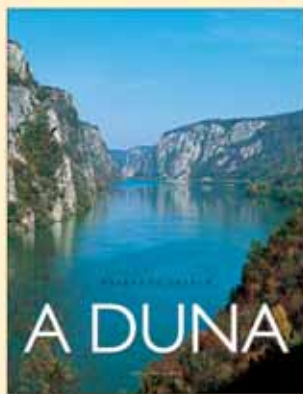
664 oldal, 2990 Ft

KISS JÓZSEF KÖNYVKIADÓ

Nyolc gyilkosság. Nem tudni, miért... Ki akarta megölni a pápát?!
A nyomok az egyházon belüli titkos csoporthoz, az assassinókhoz vezetnek.

ASSASSINÓK

ASSASSINÓK

Utánnymás a nagyszerű,
Szép Könyv Verseny közönségdíjas

A DUNA című könyvből

25 x 3 cm, 256 oldal
7990 Ft

Az Officina Kiadó a Könyvfesztiválon:
a Jövő Háza földszintjén a 13-as standon

OFFICINA '96 KIADÓ 1088 Budapest, Szentkirályi u. 34., II./3. Tel.: 266-6483, 235-0240
Fax: 317-766 E-mail: officina@officina.hu www.officina.hu

Keresse a Cser Kiadó újdonságait a **CONSTRUMA** Nemzetközi építőipari szakkiállításán is (D. pav. 201/A.)!

Üvegművészet az építészetben	6995,- Ft
Ablakok beépítése és javítása	3995,- Ft
Erkélyek, lodzsák, teraszok felújítása	3995,- Ft
Házak vízszigetelése	3995,- Ft
Építsünk passzívházat	3995,- Ft
Játszóeszközök családi környezetben	3995,- Ft
Öntözőrendszerek	3995,- Ft

20%
kedvezmény!

20%
kedvezmény!

20%
kedvezmény!

1114 Budapest, Ulászló u. 8.
Tel.: (+36-1)386-9019; Fax: (+36-1)385-6684
E-mail: info@cserkiado.hu; Honlap: www.cserkiado.hu

Hans-Hermann Hoppe:
Demokrácia, a bukott bálvány.

A monarchia, a demokrácia és a természetes rend gazdaságtana és politikája

• 85, 240 o., 2990 Ft

Vasvári György CISM:
A társadalmi és szervezeti (vállalati) biztonsgági kultúra

• 86, 100 o., 1990 Ft

Sebestyén Ádám:
A bukóvinal székeség tegnap és ma

• 85, 496 o., 2990 Ft

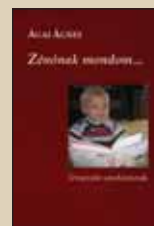
www.adlibrum.hu • info@adlibrum.hu • www.kormendijanos.hu

Ágai Ágnes
ZÉNÓNÁK MONDOM...
Útravaló unokámnak
1500 Ft

Birtalan Ferenc
VERSEK REGÉNYE
2900 Ft

Degan Alihastro-Birtalan Ferenc
SZÓKÓÁR UTÁN IS HAZATÉR A TENGER
Kis indiánkönyv, Versek
1200 Ft

Fábián Janka: EMMA LÁNYA
Romantikus, történelmi családregény,
az Emma-trilógia befejező része
2600 Ft

HUNGAROVOX KIADÓ
1137 Budapest, Radnóti Miklós u. 11.
Telefon/fax: 340-0859 www.hungarovox.hu

Korábbi kötetek

KÖNYVFESTIVÁLON
K3-AS STAND

NÉZZ VISSZA
A MÚLT MAGYAR IRODALMÁBA,
HOGY MEGLÁSD,
AMIT JÖVŐDBE
MAGADDAL VINNI
ÉRDEMES!

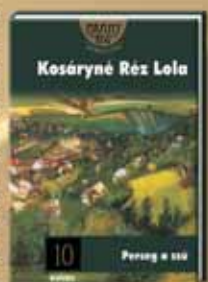
Lenyűgöző családregény, ami egyben társadalmi-történelmi tabló is az erdélyi földbirtokosság pusztulásáról.

2000 Ft

A KRÁTER KIADÓ ÉRTÉKMENTŐ sorozatának új kötetei!

A Tetralógia második kötetében megörökített hősnők sorsa a történelem hullámvasútján főúri magasságokat és mélyeséges nyomort is végigjár.

3000 Ft

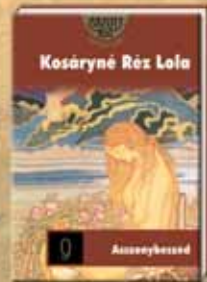
A csehszlovák hatóságok által 1931-ben betiltott regény egy szerelmespár hányattatásain keresztül azt a történelmi forgószéket ábrázolja, amely 1918 októbere és 1919 nyara között többször is végigsöpört Kassán.

2700 Ft

Loyolai Szent Ignác életregénye nem pusztán életrajz, a szent útkeresésén keresztül a férfilelek örök harcaiba nyertünk betekintést.

2700 Ft

A magyar történelem viharvert évszázadainak krónikája drámai asszonyorsók optikáján át nézve. A Tetralógia első kötete.

2700 Ft

KÖNYVRENDELÉS:
KRÁTER MŰHELY EGYESÜLET, 2013 Pomáz, Búzavirág u. 2.
Tel./Fax: 26/328-491, info@krater.hu, www.krater.hu

VÁSÁRLÁS:
KRÁTER KÖNYVESHÁZ, 1072 Budapest, Rákóczi út 8/a
Nyitva: H-P: 10-17 Tel.: (061)266-3153 konyveshaz@krater.hu

A Hamvas Intézet könyvújdonsága

1016 Budapest, Piroska utca 11. telefon: 488 02 75 fax: 489 02 95 e-mail: konyv@hamvasintezet.t-online.hu

Öze Sándor

Nemzettudat és historiográfia

Sziget sorozat

Öze Sándor

Nemzettudat és historiográfia

A könyv arra vállalkozik, hogy képet adjon a magyarországi török kor eseményeinek historiográfiai értékeléseiről, arról a múltvízióról, amelyet különböző korok történészgenerációi alkottak meg a nemzetstratégiai gondolkodás számára fontos történésekről, és amely így egyben tükörként is szolgált saját koruk megértéséhez.

Az olvasó, aki kézbe veszi a könyvet, kellemesen csalódik majd, mert száraz történetírói, életrajzi adathalmaz helyett egy-egy korszak olyan kérdéseivel szembesül, amelyek saját jelenkorához vezetnek.

3200 Ft
ISBN 978 963 87708 4 4

A jövő könyve, az e-book Könyvkiadás papír nélkül

2009. december 25. történelmi dátum: ezen a napon fogyott az amazon.com internetes áruházban először több e-könyv, mint hagyományos. Csupán egyetlen napról van szó; és ez a külföldi piac. Magyarország még közel sem tart itt, de nálunk is egyre többen merészkednek erre az új területre. Áttekintettük, milyen **e-könyvek** közül válogathatunk jelen pillanatban és a közeljövőben.

Meg tudunk, meg akarunk barátkozni az e-könyvekkel? Az biztos, hogy másféle olvasási metódust követel, ha az ember monitort szorongat a kezében, és nem nyomdászagú könyvet, amit le lehet enni, amibe bele lehet írni, és akár össze is lehet tépni. Ennek ellenére lehetnek olyan művek, amelyek sokkal könnyebben kezelhetők ezen újfajta technikával: nagyregények, verseskötetek, tudományos munkák például, de egy reprezentatív képes albumot nehezen tudok elképzelni elektronikus formában.

Kétségtelen előnyük, hogy rettenetesen könnyű bennük keresni. Biztosan előfordult már, hogy motoszka önből valamilyen idézet, de csak a szerző jutott eszébe, hogy melyik művéből van, az nem, és az, hogy pontosan honnan való, az végképp nem jutott eszébe. Ilyenkor roppant egyszerű a digitális műben keresgélni, egy pillanat alatt megvan a válasz ahelyett, hogy napokig keresgéljünk.

Az e-könyvnek nincsenek terjedelmi korlátai, nem szabnak határt a megjelenésnek a könyvek fizikai paraméterei. Az e-könyveket javítani is jóval könnyebb, néhány nap alatt a piacra dobható a javított kiadás. Olyan könyveket is érdemes ebben a formában árusítani, amelyeket hagyományos formában már nem éri meg, így a nehezen hozzáférhető művek is elérhetőek lesznek. Az e-könyvekkel nyilvánvalóan megspórolható a nyomdaköltség, de a szerkesztés, a korrektúra, a tördelés semmiképpen, és egy új tétel is megjelenik: a digitalizálás költsége. De még így is jóval olcsóbb az e-könyv előállítás, és a fogyasztói ára is. Az e-könyvknél nem kell számolni avval, hogy a papír idővel megsárgul, más olvasók belefirkálnak, néhány lapot kitépnek stb. Más kérdés, hogy lehet-e e-könyvet kölcsön adni. A jelenlegi állapot szerint úgy tűnik, nem. Ezen sürgősen változtatni kellene, úgy hiszem.

Az e-könyvekhez e-olvasó is dukál, akiből ma még kevés van a magyar piacon, ám a

helyzet folyamatosan javul. Fontos elem, hogy ezek a speciális könyvek igazán a külön erre a célra kifejlesztett olvasókon élvezhetőek, melyek szimulálják a papír látványát. A képernyő nincs hátulról megvilágítva, mint a számítógépek vagy a mobilok kijelzői, így a folyamatos olvasás nem fárasztja a szemünket. (Az e-könyvolvasókról ld. Csokonai Dániel írását a 222. oldalon.) Mint minden átállásnál, itt is vannak és lesznek olyanok, akik ennek ellenére a laptopjukon olvassák az e-könyveket. Az, hogy a mobilokon is olvashatóak legyenek, kifejezetten célja volt a gyártóknak. Hogy mennyire gyorsan terjednek majd el az e-olvasók, nagymértékben függ az áruktól; a magyar piac nagyon érzékeny.

Az Arcanum Adatbázis Kft. talán a legrégebbi szereplő ezen a területen, bár nem klasszikus e-könyveket állít elő, annál jóval többet: adatbázisokat, kereshető gyűjteményeket. Ők eleve evvel kezdték, soha nem adtak ki hagyományos könyveket, a hőskorban még floppylemezen jelentették meg kiadványaikat. Saját tartalmat nem hoznak létre, mindig már papíron megjelent nagy volumenű munkákat digitalizálnak. Vannak saját vállalkozásai és dolgoznak megrendelésre is. A könyvtári adatbázisok szakértőjének tartják magukat, termékskálájuk

meglehetősen széles és változatos, kaphatóak náluk teljes folyóiratok, szótárak, lexikonok, teljes életművek (Jókai Mór, Ady Endre, Németh László). Léteznek hangzó műveik is: hallgathatunk barokk oratóriumokat, orgonaműveket vagy akár népzenei kiadványainkon, de ha a Bibliát támad kedvünk hallgatni, abban is tudnak segíteni. Szintén speciális darab a Diafilmtár, mely kétezer diafilmet tartalmaz egy magángyűjtő jóvoltából. A könyvek megrendelhetők az interneten, illetve egyes könyvesboltokban is meg lehet vásárolni őket. Fontos kiemelni, hogy minden kiadvány DVD-ROM-on kapható, ám jó néhány mű ára igen borsos. Néhányuk ellenben elérhető ingyen az interneten.

A másik elég régóta e-könyvekkel foglalkozó kiadó a Typotex, mely egészen más irányból került az új technológia közelébe, és immár húsz éve foglalkozik hagyományos könyvkiadással, azon belül is nívós tudományos könyvek publikálásával. Lényegében a kényszer szülte az e-könyvek kiadását: annyian másolták illegálisan a Typotex felsőoktatási tankönyveit, hogy kénytelen volt valamit lépni a kiadó. A válasz az interkonv.hu lett, ahol a kiadó meglehetősen olcsón kínálja könyveit elektronikus formában, akár fejezetenként is. A szövegeket másolásvédelemmel látják el, a kiadványok többféleképpen kereshetőek, egyes részeik (tartalomjegyzék, előszó, mutatók, esetleges javítások) ingyen elérhetőek. Ha valamelyik megvásárolt könyvnek újabb verziója jelenik meg, ahhoz ingyen hozzájuthatunk. Kétféle áron lehet megvásárolni a könyveket, akkor olcsóbb, ha az

egész könyvet kérjük, de még így is alatta van a fénymásolás oldalankénti díjának. Vannak olyan könyvek, amelyeket csak e-könyv formátumban lehet elérni. A fizetéshez a számítógépünket is regisztrálnunk kell, hogy alkalmas legyen a pdf fogadására (nekem ebbe beletört a bicskám, így nem tudok a tapasztalataimról beszámolni). A kapott fájlt egyetlenegyszer nyomtathatjuk ki, három regisztrált gépen viszont akár-hányszor megnézhetjük. A Typotex más kiadók műveit is forgalmazza az interkonyv.hu oldalon, jelenleg két partnerkiadójuk van. A honlap könnyen kezelhető, áttekinthető, csak talán lehetne kicsit szebb.

A Kossuth Kiadó is belevágott az e-könyv-bizniszbe, rögtön egy e-bookolvasó piacra dobásával, melyen tíz e-könyvet és két hangskönyvet helyezett el. A könyvek hagyományos kiadások digitális változatai, általában klasszikus szerzők munkái: Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Arany János vagy Gárdonyi Géza. Ahogy várható volt, ez csupán az első lépése egy nagyobb beruházásnak, ugyanis áprilisban indul a Kossuth Kiadó kulturális letöltő központja – tudjuk meg Földes Lászlótól, a kiadó munkatársától. „A www.multimediaplaza.com címen elérhető site-on hozzá lehet majd férni e-könyvekhez, képekhez, hangskönyvekhez, multimédiás tartalmakhoz. Még nem döntötték el, de lehetséges, hogy zenékhez is. Lesznek ingyenes és fizetős tartalmak egyaránt. A legjellemzőbb elemei a portálnak az e-könyvek lesznek, eleinte a kiadó papíron már megjelent könyveihez lehet majd hozzáférni, de később bővíteni szeretnék a kiadványok sorát olyanokkal, amelyek még nem láttak napvilágot sehol, illetve olyanokkal, amelyek más kiadók-nál jelentek meg. Főként a tudományos könyvekre, felsőoktatási tankönyvekre szeretnénk koncentrálni. Ez egy többéves hatalmas fejlesztés, amely még rengeteg lehetőséget rejt magában.”

Március elsején alakult meg a Bookline.hu és Lira Könyv közös vállalkozása, az e-Könyv Magyarország Kft. A cég megvásárolt egy német technológiát, melynek része a saját e-könyvolvasó is. Az e-könyvolvasó értékesítését csak az év második felében kezdik el. A könyveket nem csupán az ő olvasóikon lehet majd olvasni, hanem minden olyan eszközön, amely ismeri a kívánt szabványt. A vásárlás nemcsak számítógéppel, hanem magával az e-bookolvasóval, sőt mobiltelefonnal is történhet majd. Az újonnan létrejött vállalkozás egy infor-

Paulo Coelho új könyve, a Brida már egyszerre jelenik meg e-könyvben és papíron.

matikai céggel is együttműködik, az általuk kidolgozott technológia biztosítja többek között az e-könyvek előállítását, a szövegek tárolását és titkosítását. A szolgáltatás a www.txtr.hu weboldalon érhető el áprilistól. Az eddigiekhez képest újdonság, hogy magyar művek mellett angol és német nyelvű könyveket is felvesznek a kínálatukba. Az Adobe titkosítású könyveket olvasni lehet majd iPhone-on és iPodon is. Jó néhány kiadóval tárgyalnak jelen pillanatban, így az még a jövő zenéje, hogy mekkora és milyen lesz a kínálatuk. Mivel a weboldal még nem elérhető, a szolgáltatás jelen pillanatban nem működik, és az e-Könyv Magyarország által kiadott közleményekből egyelőre még nem tudhattuk meg, hogy milyenek lesznek a könyvek, mely könyveket lehet majd náluk kapni, mennyibe fog kerülni egy e-könyv.

Az Akadémiai Kiadó is számol ezzel a piaccal, szótárai jó ideje elérhetőek elektronikus formában. Többféle konstrukcióban árulják őket, a leggyakoribb, hogy a papír szótárhoz hozzácsomagolják az elektronikus CD-ROM formájában. De a CD-ROM nem tartalmazza a szótár anyagát, csupán platformot teremt, melyen keresztül interneten elérhetjük a kiadó szótárait. Nyelvvizsgára gyakorló feladatokhoz is hozzáférhetünk a kiadó honlapján, bár csak fizetés ellenében, kipróbálásra nincs mód.

Egészen más piacra szánták a BBS-INFO Kiadó betuves.hu oldalon elérhető szolgáltatásait. Ezen az oldalon lehetősége nyílik bárkinek bármilyen művét feltölteni az oldalra. Semmilyen szűrő vagy korlát nincsen. Azáltal, hogy valaki feltölti az oldalra a munkáját, megosztja másokkal, így az írás bárki számára hozzáférhetővé válik. Ha a szerző úgy dönt, ingyen kínálja irományát, megteheti, de akár pénzt is kérhet az olvasóktól, ilyenkor a bevételen osztoznia kell az oldal üzemeltetőivel. Az írásokat kategóriákba kell sorolni, megkönnyítendő a keresgélést. Az oldalakat lapozgatva látható, hogy állandó szerzőkkel rendelkeznek, akik egyszerre vannak jelen több művel.

A írásokhoz kommentárokat lehet fűzni, de csak óvatosan, az oldalakat moderátor böngészi. Maguk az írások egyszerű html-formátumban vannak, nem letölthetőek, és nincsenek titkosítva. Így aztán tárhelyként funkcionál az oldal, úgy tűnik, leginkább felnőtt tartalmak tárhelyeként.

A Mercator Stúdió működteti a www.a-konyv.hu és a www.peterybooks.hu oldalakat. Mindkét oldalon az „Éljenek a fák! Ha elektronikus könyvet vásárol, ők is há-lásak!” szlogennel reklámozzák magukat. Kínálatuk alapvetően két pilléren nyugszik: a számítástechnikával foglalkozó könyveken és a szépirodalmi műveken. Dicséretes, hogy az irodalmi műveket ingyen bocsátják a nagyközönség rendelkezésére. Ezek száma nem kevés, főleg a magyar irodalom tekintetében: klasszikusaink jelentős részének fontosabb műveit megtalálhatjuk náluk, még Amadé László összes verseit is! A könyveket az Országos Széchényi Könyvtár magyar elektronikus könyvtárával együttműködve adta ki a Mercator Stúdió. Néhány kortárs munka is elérhető a site-okon, szintén ingyen, kevéssé ismert szerzők tollából. A számítástechnika igen cizellált rendszerben kereshető, általában viszonylag olcsón, de néhány könyv ára igen magas.

Az Adamo Books széles választékát kínálja az e-könyveknek, és szintén e-könyvolvasót is vásárolhatunk nála. Öröndetes, hogy a kínálatban megtalálhatóak Nemere István művei, köztük a régi könyvei is, de talán nem ártana a régi borítókat az elektronikus kiadás apropóján legalább felújítani, ha teljesen ki nem cserélni, mert így valahogy az az érzése az embernek, hogy elhasználódott, elrongyolódott kötetet vásárol.

A Raabe Kiadó neve jól ismert a hazai tan-könyvpiacra, és most ezen a speciális területen e-könyvekkel is jelentkezik. Egyes kézikönyveit, módszertani segédanyagait elektronikus formában is hozzáférhetővé tette. Sajnos hiába szerepel minden egyes könyvnél, hogy bele lehet kukkantani a mintaoldal és a tartalomjegyzék segítségével, egyetlenegy sem találtam, ahol valóban fel lettek volna töltve ezek az oldalak.

Jolsvai Júlia

Április 23. 15.30 – 16.30 óra Osztovits Levente terem
E-Könyv Magyarország Kft. – a Lira Könyv és a Bookline közös vállalkozása Szakmai prezentáció
Résztevők: Starcz Ákos, a Bookline vezérigazgatója és Weiler Péter, a Lira Könyv informatikai igazgatója (Lira Könyv – Bookline)

Az e-book technológia

Az elmúlt években egyre többször hallhatunk olyan kifejezésekről, mint pdf fájl, e-könyv, epub, stb. Hazánkban is népszerű téma a digitális változatban megjelenő művek, könyvek világa. De mi is az az e-könyv, hogyan működik, hogyan olvasható? Ennek technikai mibenlétével foglalkozunk kicsit.

Az e-book, illetve e-könyv nem más, mint egy könyv, egy publikáció valamilyen digitális formátumban tárolt változata. Ez a digitális formátum nagyon sokféle lehet. Persze ahhoz, hogy olvasni lehessen ezeket a kiadványokat, szükség van egy megjelenítő eszközre. Ez lehet egy asztali számítógép is, de erre a legalkalmasabbak az e-book reader, azaz az e-könyvolvasó. Nagyon leegyszerűsítve: egy olyan eszköz, amit kifejezetten e-könyvek olvasására fejlesztettek ki, oldalanként jelenít meg egy adott könyvet, melyet néhány gomb nyomkodásával lapozhatunk előre-hátra. Persze ezenfelül akár hangoskönyvek hallgatására is alkalmasak, egyes változatokban még naptár-funkció is használható.

Hogy alapvető különbséget tegyünk az e-könyvolvasók és más megjelenítők között, e-bookolvasóknak azokat nevezzük, melyek ún. e-papír (e-ink) technológiát használnak. Ezt a módszert Amerikában a 70-es évek óta fejlesztik. Lényege, hogy a készülék kijelzőjén nem háttérvilágítás segítségével jelenik meg a tartalom (mint például a számítógép monitorja, vagy a mobiltelefonok kijelzője), hanem az erre a célra készült, speciális megoldással, ami az alábbi módon működik: a készülék kijelzőrészében kis kapszulák helyezkednek el, melyek tiszta folyadékot vala-

mint különböző részecskéket tartalmaznak. Ezek a részecskék pozitív (fehér színűek) illetve negatív (fekete színűek) töltésűek. A kapszulákat felülről és alulról elektródák veszik körül, és egy vezérlőpanel segítségével az ellentétes pólusok hatására kirajzolódik a megfelelő kép, szöveg. Ehhez lényegében csak annyi energiára, áramra van szükséges, amennyi a kép, szöveg megrajzolásához kell, nincs szükség folyamatos háttérvilágításra. Ebből adódóan az e-könyvolvasók nagy előnye az alacsony energiafogyasztás. Az akkumulátor egy feltöltéssel akár több tíz órán át is képes bekapcsolt állapotban tartani a készüléket. Hát-

ránya csupán annyi, hogy a megrajzolásához relatíve sok idő kell, ami nagyjából fél és egy másodperc körüli időt jelent, de a gyors fejlesztéseknek köszönhetően ezt a hibát is sikerül kiküszöbölni.

Lényegében ebben rejlik az e-könyv olvasók lelke, ugyanis ezzel a módszerrel lehet a könyvhöz erősen hasonló textúrát mutatni. Olvasáskor az élmény egy könyv olvasásához hasonló, így a készülék nem fárasztja annyira a szemet, mint egy háttérmegvilágított kijelző.

Természetesen a piacon fellelhető összes e-book bemu-

tatásához egy külön cikket is lehetne írni, most azonban inkább ismerkedjünk meg a készülékek fontosabb tulajdonságaival.

Alapvetően megkülönböztetjük a mobilkapcsolattal rendelkező, illetve számítógépen keresztül feltölthető változatokat. Az előbbiek esetén (egy mobiltelefonhoz hasonlóan) ha van térerő, akkor egy e-könyvet néhány egyszerű lépéssel letölthetünk a készülékre (például egy erre a célra kifejlesztett internetes áruházból) és már olvashatjuk is. Az utóbbi szerkezetek estén pedig a megvásárolt e-könyvfájlokat a számítógépről másolhatjuk át olvasónkra.

A számítógépekhez hasonlóan az e-könyvolvasók is használnak operációs rendszert. Ez nem más, mint az az alapprogram, ami a készülék bekapcsolását követően megjelenik a kijelzőn, és melyen keresztül kezelhetjük a készüléken tárolt információkat, fájlokat. Persze esetükben ez jóval egyszerűbb rendszer, mint egy komplett számítógépé.

Néhány szóban a méretekéről: lényegében nincs meghatározva, hogy mekkorának kell lennie egy ilyen készüléknek, de legjellemzőbb, az A5-ös méretű könyvhöz hasonló (8 coll) méret. Az ennél kisebb méretűek még könnyen kezelhetőek, viszont egy A4-es méretű (12–14 coll) eszköz már nem igazán az a méret, amit az ember csak úgy magával viene egy utazásra.

Mint korábban említettem, az e-könyv egy publikáció, egy könyv valamilyen digitális formátumban tárolt változata. De miféle digitális formátumokról van szó? Ahogy a számítógépen is tárolunk képeket, szöveget, ugyanúgy az olvasó is tárolja az e-köny-

veket valamilyen fájlformátumban. Ezek a formátumok nagyon sokféle lehetnek, készülékenként eltér, hogy melyik milyen formátumot képes kezelni. A legnépszerűbbek a pdf, epub, txt, rtf, djvu, html, doc, formátumok. Ezekben a szövegformátumokon kívül – ha a gép alkalmas rá – akár képeket is nézegethetünk, vagy hangoskönyveket hallgathatunk. Előbbi esetben akár jpg, tif, bmp, gif, ppt kiterjesztésű képfájlokat nézhetünk; utóbbiban hangoskönyvünket kihangosítva vagy a készülékhez csatlakoztatott fülhallgatóval hallgathatjuk.

Nagyon fontos rész az ún. memóriakártya, amivel kibővíthető a készülék belső memóriája. Ezek a belső memóriák általában kis terjedelműek (16–128 megabájt), egy-két regény tárolására alkalmasak. De ha igazán könyvfaló az ember, egy memóriakártya meglehetősen jól jöhet: a legkisebb terjedelmű (általában 2 gigabájtos) memóriakártyán akár több ezer oldalnyi anyag elfér. Ezek a memóriakártyák is típusonként eltérőek lehetnek, de lényegében ugyanaz a feladatuk: tárolni a szövegeket, képeket, videókat, hangzóanyagokat.

Nagyjából ezek azok az elemi információk, amiket érdemes tudni, de fontos, hogy minden esetben forduljunk szakértőhöz, ha e-book reader vásárlásra adnánk a fejűket. Hiszen jelenleg ezek a kütyük nagyon sokféle tulajdonsággal, specifikációval bírnak, hazánkban pedig átlagosan hetvenezer forintos áron érhetőek el. Bár a gyors fejlesztéseknek, a sok konkurenciának köszönhetően, várható hogy előbb-utóbb nagyon kedvező áron lesznek kaphatók.

Csokonai Dániel

TANTUSZ

KÖNYVEK

További címeink:
C# 2008
Dreamweaver CS4
Windows 7

ÚJDONSÁG!

1147, Budapest, Öv utca 146.
Tel.: (1) 460-0272

www.panem.hu

SZAK KIADÓ A KÖNYVFESZTIVÁLON

928 oldal, 13 000 Ft
A C# 2008 programozásról fejlesztőknek, egyetemi hallgatóknak.

976 oldal, 13 000 Ft
A .NET 3.5 keretrendszerrel fejlesztőknek, egyetemi hallgatóknak.

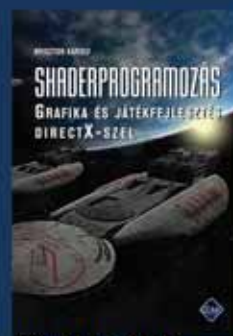
392 oldal, 6 000 Ft
Fordítóknak, egyetemi hallgatóknak.

400 oldal, 6 500 Ft
Mindenkinek, aki prezentál.

432 oldal, 6 500 Ft
Fejlesztőknek, egyetemi hallgatóknak.

456 oldal, 5 900 Ft
Multimédia és játékfejlesztőknek.

544 oldal, 7 000 Ft
Mindenkinek, aki Windows 7-et használ.

Kb. 420 oldal, 6 700 Ft
Szakembereknek, egyetemi hallgatóknak.

982 oldal, 13 000 Ft
Programozóknak, rendszergazdáknak.

Kb. 500 oldal, 7 000 Ft
Felhasználóknak, rendszergazdáknak.

Minden kedves vásárlónkat szeretettel várjuk a SZAK Kiadó standján: Jövő Háza, földszint/25.

Legyen tagja az Informatikusok Könyvklubjának! Részletek a weblapon: www.szak.hu

A könyvek megrendelhetők a Kiadó címén, beszerezhetőek a szakkönyveket forgalmazó könyvesboltokban és viszonteladóknál.

Épített művészet

Királyi bérház (Korb Flóris, Giergl Kálmán)

Néhány éve indított a Holnap Kiadó egy reprezentatív sorozatot, amelynek lényegére és legfontosabb küldetésére egy 2004-ben megjelent kötetének bevezetőjében mutat rá a sorozatszerkesztő Gerle János építész: „Más építésznek nincs emlékmúzeuma, sőt sajnálatos módon a magyar építészet egészének sincs állandóan látogatható gyűjtőhelye.” Az egyetlen kivétel, akinek kapcsán Gerle János megállapította e hiányosságot, Medgyaszay István, akinek halála után veje, Bartha Zoltán festőművész saját erejéből hozta létre és tartja fenn az egykori műteremvillában léte-

Zeneakadémia (Korb Flóris, Giergl Kálmán)

sített emlékmúzeumot. Egyéb építészeti múzeumnak azonban híján vagyunk. Kevés esetben mondható el, hogy egy könyvsorozat pótolni tudja a múzeumi élményt, egy-egy tárlat kínálta tapasztalati lehetőségeket, de Az építészet mesterei sorozat olyan plasztikusan és sokoldalúan járja körül az egyes életműveket, mintha csak egy jól megtervezett épület csarnokaiban sétálnánk, amely kellő helyet biztosít minden arra érdemes alkotónak. A rendkívül igényes kivitelű színes albumok egyben monográfiák is, sok esetben eddig teljesen soha fel nem dolgozott életművek részletes bemutatásai (így pél-

dául Ybl Miklós esetében). Recenziói becsülettel be kell valanom: néhány olyan életmű is, amelyről eddig soha nem hallottam, pedig, a köteteket lapozgatva, méltán tehetek volna szert a Pollack Mihályéhoz, Lechner Ödönéhez, Feszl Frigyeséhez, Ybl Miklóshoz vagy Steindl Imréhez hasonló hírnévre. Mint az említett néhány

nincs még egy művészeti terület, amelyben – stílszerűen szólva – ennyire egymásra épülnének az egyes alkotók művei. Konzerválás és újítás folyamatos kettősségében születnek, születtek meg az épületek, amelyeknek egy részét már csak képekről ismerjük. A Monarchia ismert építésze, Hauszmann Alajos a reneszánsz létjo-

KÖNYVRŐL

**KORB FLÓRIS,
GIERGL KÁLMÁN**

Szerkesztette
és összeállította
Gerle János
Holnap Kiadó
220 oldal, 9900 Ft

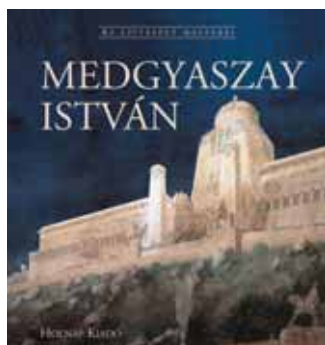
névből is látszik (többek között róluk már jelent meg kötet a sorozatban, előkészületben van például a Hudec Lászlót bemutató album) a magyar építészet kész aranybánya a tehetségeket illetően. Az életrajzokat böngészve világossá válik, hogy olyan generációs szakmáról van szó, mint az orvosoké vagy jogászoké: több nemzedéken át tevékenykedő építészek és/vagy művészek családjából emelkedtek ki a nemzetközi hírnevet is szerző mesterek. Mesterség vagy művészet? Teljességgel szétválaszthatatlan. A sorozat néhány kötete után megkockáztatom, hogy az építészet a legkomplexebb művészet. És

gosultságáért küzdött a dualista modernizmus korában. Vágó József az első világháborút követően álmolta meg a jövő városát, amelyet a múlt romjain kellett felépíteni. Lechner Ödön, a szecesszió mestere, a huszadik századi technikai eredmények lelkes alkalmazója a népművészetben találta meg gyökereit. Feszl Frigyes a tizenkilencedik század közepének Budapestjére hozta a mór stílusjegyeket, s teremtett ezzel halhatatlan épületet, melyet Vigadóként ismerünk. Az Országház megálmodója, Steindl Imre a gótika elkötelezett híve volt, s a mai napig nem vált „ódivatúvá”.

Az épített környezet az élő szervezethez hasonlóan fogadja be vagy veti ki az újat. Egy új darabjának egyszerre kell szinte észrevétlenül belesimulni az addigi életfolyamatba, és jól észrevehető újat hozzátenni, ami által több és nagyobb lesz. Erre az összhangra éreztek rá kiválóan e sorozat megidézett mesterei.

A mesterség generációs jellegzetességén túl még egy pozitív dolog is megfigyelhető az életrajzok olvastán. Talán nem idealizmus arra következtetni, hogy (legalábbis a második világháborúig) egy összetartó szakmáról van szó. A már említett Medgyaszay István pályakezdését édesapja halálával a Magyar Mérnök és Építész Egylet anyagi támogatása tette lehetővé (melyet aztán Medgyaszay később nemes felajánlással viszonzott). Yblt a Helybeli Polgári Szabadalmas Építő Céh mesterei kebelbeli kőműves mesterré jelölték, s ez is közrejátszott abban, hogy később kiváló megbízásokat kapott például Széchenyi Istvántól vagy Podmaniczky Frigyes-től. Az 1808-ban megalakult Szépészeti Bizottmány Pollack Mihály tevékenységéhez mintegy bázisul szolgált, és jó érzékkel támogatta a mester legkiválóbb terveit. Komor Marcell 1897-ben Jakab Dezsővel együtt nyitott irodát, több pá-

lyázon indultak együtt, és nyertek is. E kiragadott példákban felfedezhető az a közösségi, támogatói szellem, amely a tizennyolc-tizenkilencedik században szerencsésen találkozott a szellemi és városi élet fellendülésével, a társadalomtudományi, városszépítő, iparos és művészeti egyletek elszaporodásával.

A sorozat 2007-ben megjelent, Toroczkai Wigand Edét (aki szintén a kevésbé ismert, ám jelentős életművet hátrahagyó művészek közül való) bemutató monográfiájában a szerző Keserü Katalin idézi Toroczkai elmékedését az építészet lehetséges jövőjéről: „Ha egy rátermett, hivatásától áthatott tanítógeneráció támad, akkor az kevesebb fáradtsággal, de több ésszel oly utódokat fog nevelni, akik a sivatagból kertet varázsolhatnak, ketből csodameséket. (...) Egymásnak neveli az embereket, hogy akik összekerülnek, tudják szeretettel együtt ültetni az élet áldásfáját. A jövőt tanítjuk.” Ha ma részben romantikusan szentimentálisnak is tűnnek ezek a gondolatok, a kulcs a magyar építészet sikeréhez mégiscsak valahol itt keresendő: a mesterek körül mindig ott voltak a tanítványaik, akiknek a legjobb tudásuk szerint adták át titkaikat.

Laik Eszter

KÖNYVHÉT LAPNAP

ÁPRILIS 19.

Szeretettel hívjuk és várjuk
a Könyvhét olvasóit
2010. április 19-én (hétfőn)

17 órakor

A Ráday Könyvesház
melletti Képesház
Galériában
(Budapest, IX. Ráday u. 25.)
A Könyvhét LapNap
rendezvényére.

Vendégeink lesznek:

Vathy Zsuzsa
Majoros Sándor
Margittai Gábor

Beszélgetőtársuk:
Liptay Katalin

Téma mindaz, ami a
Könyvhét-interjúkból
kimaradt.

A rendezvényt a MASZRE
és a Magyar Könyvbarát
Közhasznú Alapítvány
támogatja

INFORMÁCIÓ

telefonon: 209-9141

és a Könyvhét honlapján:
www.konyv7.hu

Április 24. 14.00 – 15.00

Szabó Magda terem

„Ismeri ön Budapestet?” – a Holnap Kiadó
Budapesttel kapcsolatos kiadványainak
bemutatása (Holnap Kiadó)

„Amilyen szöveget nem írnék, olyat nem is tudok lefordítani” Pávai Patak Márta

Néhány évvel ezelőtt indult el a Pávai Patak Márta nevével fémjelzett Patak Könyvek Kiadó. A kiadónak fő profilja a spanyolországi szépirodalom, de a Könyvfesztiválra Fernando Savater A választás bátorsága című esszékötetével jelentkeznek, a budapesti nemzetközi fesztiválon a spanyol szerző részvételével mutatják be a kötetet.

– **Don Quijote-i harcnak tűnik a kiadó működtetése.**

– Az is, aminek látszik. Misszió, melyben én vagyok a misszionárius. Úgy érzem, ez fontos dolog, nekiláttam, és azóta is csinálom. Fordítóként dolgoztam világéletemben, így ráláttam a magyar könyvkiadás hiányosságaira. De hiába mentem az ötleteimmel különböző kiadókhöz, néhány kivételtől eltekintve nem sikerült őket rávennem a kiadásra. Miután látták, hogy ezeket a könyveket nem lehet eladni, nem vállalták a megjelentetésüket.

Szerencsére a spanyol kulturális minisztérium támogatja a spanyol művek fordítását más nyelvekre. A fordító én vagyok, én ingyen dolgozom, a pályázati pénzből megkifizetem a nyomdát.

– **Hogyan válogat? Hogyan dönti el, mit jelent meg?**

– Nincs nehéz feladat, mert a huszadik századi klasszikusokból, amelyeket én fontosnak tartok, szinte semmi sincs lefordítva, úgyhogy szabad a pálya. Még mindig, mert hogy az általam kiadott sorozatban nyilván csak azok a művek jelennek meg, melyeket én le tudok fordítani, mert képes vagyok rá. Amilyen szöveget nem írnék, olyat nem is tudok lefordítani.

– **A megjelentetett könyvek között szerepelnek klasszikusok és kortárs szerzők művei egyaránt.**

– Igen, ez volt az eredeti koncepció. A huszadik század hiányzó klasszikusai, aztán az elfelejtettek, a nyolcvanas-kilencvenes évekig nagyjából, illetve az abszolút kortárs szerzők. Aztán egy kicsit átbillent a mérleg a klasszikusok felé.

– **A honlapon olvastam, hogy görög művek is napvilágot látnak majd.**

– Görög szakos is vagyok, olasz, spanyol és görög. Szívesen adnék ki görög irodalmat, a görög kulturális minisztérium támogatási rendszere azonban nem működik. Ígérik évek óta, de addig, hiába szeretném, nem tudok kiadni görög szépirodalmat. Pedig Jorgosz Szkambardonisz novelláskötete le van fordítva, már borítója is van. Csak pénz kéne rá. Görögországban még mindig nem indult el a támogatási rendszer, ami a spanyoloknál nagyon jól működik.

– **Hogyan indult a Patak Könyvek?**

– Amikor hazajöttem Spanyolországból, kellett valamit csinálnom, mert szellemi szabadfoglalkozásuként akkor nem működhettem tovább. Ezért betéti társaságot alapítottam, melynek tevékenységei közé felvettem a könyvkiadást is. Így kezdődött. A könyvek elkészítése nem okoz nekem nehézséget, de a terjesztés és az egyéb, ezzel járó feladatok nem igazán nekem valóak. Nem is tekintem magam könyvkiadónak, minden könyvbemutatón elmondom, hogy sokkal jobban örülnék, ha úgy ülhetnék ott, mint az adott könyvnek a fordítója, és az Európa Kiadó adná ki a könyvet.

– **A szerzők spanyolországiak, de nem mind spanyol anyanyelvűek; van köztük baszk és katalán is.**

– Nem szándékosan alakítottam így; ha nem lettek volna annyira magas színvonalúak, akkor nyilván nem adom ki őket. Nem választok valakit pusztán azért, mert baszk. De Atxaga nagyon nagy név, és magyaráz csak egy-két elbeszélése jelent meg, amit még régen fordítottam. Emilia Pardo Bazán – aki nemsokára megjelenik majd – gallego. Igaz, hogy spanyolul írt, de mégiscsak Galíciából származik. Galícia, a Portugália fölötti tartomány, és a gallego nem egy dialektus, hanem egy önálló nyelv. Quim Monzó katalán szerző rettenetesen népszerű szerző manapság, és so-

káig vártam, hátha valahol másutt lefordítják valamelyik könyvét, és nem nekem kell megtenni. Mert katalánról éppenséggel merek fordítani, de beszélni annyira már nem tudok ezen a nyelven. Ha nem ilyen, viszonylag egyszerű szöveg lett volna, nem is mertem volna belefogni. Így is csak úgy, hogy a szerzővel folyamatosan kapcsolatban álltam. Ez nagyon fontos, hogy minden szerző ott legyen mögöttem.

– **Mindegyikkkel folyamatosan konzultál?**

– Igen, aki él még, mert volt egyvalaki, Carmen Laforet, akivel már nem tudtam, viszont a lányával tartottam a kapcsolatot.

– **Magyar szépirodalmat is fordít spanyolra?**

– Nem. Csak nyomon követem, hogy milyen művek jelennek meg. Azért is, mert a balatonfüredi műfordító szemináriumokat én szervezem minden évben. Nagyon szeretem csinálni.

– **A Könyvfesztiválra jelenik meg Fernando Savater A választás bátorsága című könyve.**

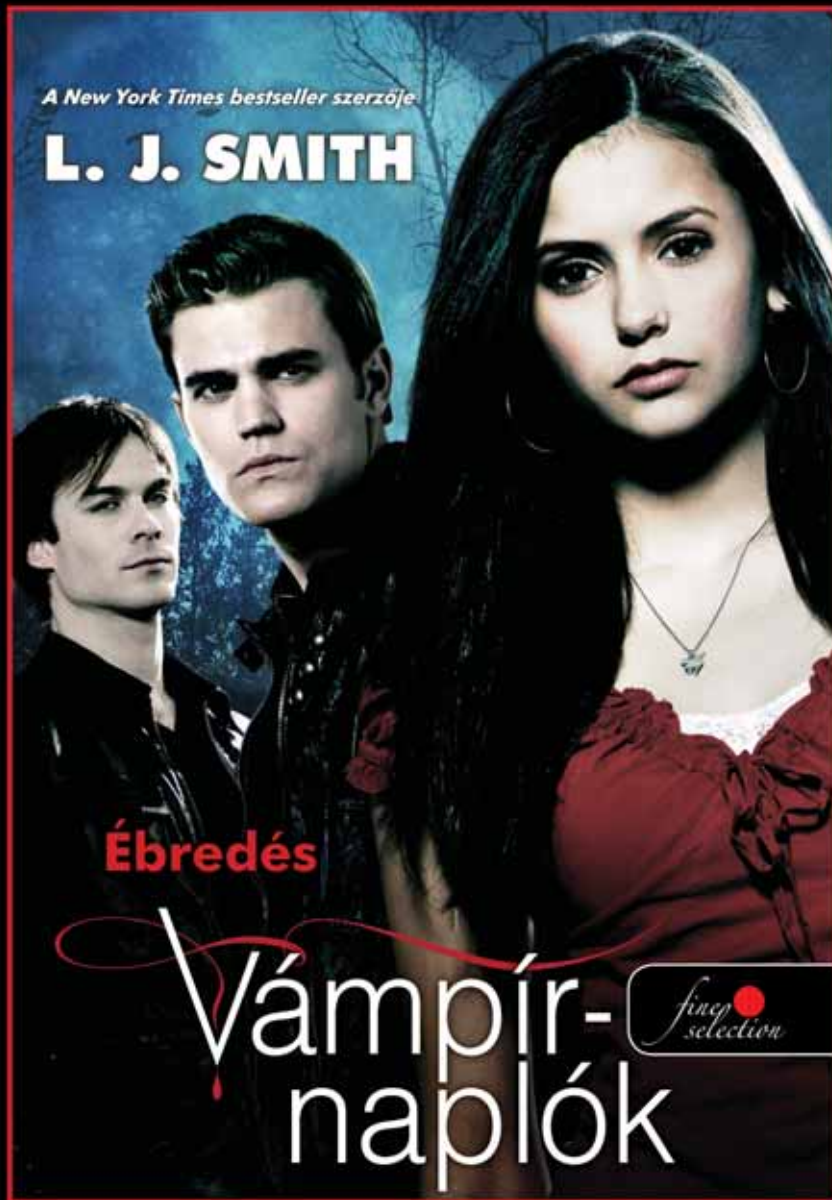
– Ez, hogy úgy mondjam, a hozzájárulásom a magyar demokrácia fejlődéséhez. Ugyanis arról szól, hogy hogyan éljen a felelős polgár a demokráciában. Hogy tessék gondolkodni és mérlegelni, nem vakon megbízni mindenféle hajánál fogva előrángatott ideológiában. Magyarországon az a baj, hogy nem tudnak az emberek politizálni, rögtön azt hiszik, hogy pártpolitizálni kell. Holott az átlagpolgár számára érdektelennek kellene lennie, hogy ki melyik párthoz tartozik, az sem kellene, hogy érdekes legyen, hogy milyen kormány van hatalmon. Ez az esszékötet arról szól, hogy az ember milyen választások előtt áll élete folyamán, mit és miért választunk.

Jolsvai Júlia

Április 23. 12.30 – 13.30 óra Hess András terem
Bátran, de felelősséggel Fernando Savater spanyol filozófussal, a könyv szerzőjével és Pávai Patak Márta fordító-kiadóval beszélget
Végh Dániel A választás bátorsága című kötet megjelenése alkalmából (Spanyol Nagykövetség)

ÚJ SZENVEDÉLY!

Nagyon heves!

Ajándékot kapsz!

Találkozunk a Könyvfesztiválon:
április 22. és 25. között
a Millenárison, Jövő Háza épület
földszint 7-es stand!

Jelszó:

„Twilight után Vámpírnaplók”
és megajándékozunk.

MÓRA
Könyvkiadó

A kötet
hiánypótló
a magyar könyvpiacra

Isten, Jahve, Allah

HÁROM VILÁGVALLÁS ALAPKÉRDÉSEI

Hitélet a keresztényeknél,
a zsidóknál és a muzulmánoknál

100 válasz a gyerekek 100 kérdésére

A kötet kedvezménnyel megrendelhető
a Móra Könyvkiadó webáruházában: www.mora.hu